

Tärä Tikani Käne Pablokwe

Nitre Corintobokrä

1 Corintios

Pablo nämane sribire juta Efesote angwane, niarakwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Corintote ye kräke. Pablo näire juta Corinto ye abko juta bäri ütiäte kākā Grecia ye kanti. Ni mili 650 nämane nüne yete amne nitre ye ngätäite abko ni mili 400 abko ni klabori ni mdakwe. Pablo ara kākwe kukwe kuin Jesubtä diribare käne juto Corinto yete abko tä tikani Hechos 18.1-21 yebtä.

Pablokwe tärä ne tikani, ñobtä ñan angwane ni iti kädian nämane Cloé abko mräkä nükani basare Pabloye juta Efesote angwane, nitre tödekaka Jesubti nämane ja kwete krübäte Corinto yete amne ni kwati nämane kukwe nuene diän diän abko niebare kwe Pabloye. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti Corinto yete kākwe tärä juani Pabloye angwane, kukwe ngwianintari kwetre ie, ye abko Pablo tö namani kukwe ye kain ngäbti, aisetä tärä ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka Corinto töi diänkäre amne die mikakäre.

Kukwe kwati abko, juta Corinto yete ni kwati nämane ngöbö ngwarbe miki ütiäte jae. Nitre tödekaka Jesubti ngämi tödeke Jesubti, känenkri niaratre nämane ngöbö ngwarbe keta kabre miki ütiäte jae, kä nämane jändrän kämikani ngöbö ngwarbeye abko ngrie kwete ni mda mdabe, ngöbö ngwarbe ye mikakäre ütiäte jae. Kukwe yebtä Pablota blite tärä nebtä.

Erere arato, ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, ye kanti meri bti kä ngwarbe nämane abko ben nitre brare nämane neme. Ni brare brare kākwe tödekani Jesubti angwane, dre dre nuendre kwetre ñan nämane gare ie, aisetä ni gure gure kākwe nünandre ño amne ni gure ñakare kākwe nünandre ño, yebtä Pablota blite tärä nebtä arato.

Mdakäre abko, ni ruäre nükani gätäre nitre tödekaka Jesubtibe juta Corintote, kä nämane kukwe dirire blo Ngöböbtä abkobtä Pablokwe kukwe tikani arato.

Pablota köbö kuin juen

1 1-2 Ti Pablo käta köbö kuin juen munye ti mräkä Söste-nebe. Ngöbö tö namani ti mikai

sribire Kristo Jesu kukwei ngwianka, erere ti kārābare kwe. Ngöböta mun gätäkä Jesukristo käfti juta Corintote ye bkāne amne mun ye ie tita tärä ne tike.

Kristo Jesu köböire Ngöbökwē mun kārābare jakrā nūnakāre deme. Ni kä jökräfti käta tödeke ni Dänkien Jesukristobti, käta ja di kārere ie, ye ben gwaire Ngöbökwē mun kārābare jakrā. Jesukristo abko ni Dänkien nikwe amne niaratre Dänkien arato. 3 Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo kākwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jame kwetre, ie ti tö.

Pablota kuin niere Ngöböye kräke

4 Ja mräkätre, käre tita kuin niere Ngöböye munkrä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwē ja moto mikani kuin munkrä Kristo Jesu köböire. 5 Ngöbökwē mun mikani ja di bkāne bätäkā ngwarbe krörö ja moto kuinbti: ja di biani kwe munye angwane, ütiä kārābare ñakare kwe munye, kākwe mun mikani dite blitakäre bätäkā ngwarbe niara kukweibtä amne mun mikani töbtä kukwe bätäkā ngwarbebtä kwe. 6 Ngöbökwē ja di biani kri kore munye, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Kristobtä diribare tikwe, ye rabadre era mun kräke, ie Ngöbö tö namani, aisetä ja di biani kri kore kwe munye. 7 Ngöbökwē ja di biani kore munye, aisetä munta ni Dänkien Jesukristo köböi ngibiare ngäbti angwane, munta Ngöbö die mdei niki ñakare mda. 8 Jesukristo jatadita, ye näire mun ñan rabadre ngite niara ngwäreki, abkokäre Ngöbökwē mun mikadi nünenkä dite

jabtä niara ngibiare ngäbti. 9 Ngöböta kukwe niere, erere tä miki täte metre jökrä. Ngöbö ye mden kākwe mun kārābare nüne kuin ketetibe ja Odei Jesukristo ni Dänkienbe.

Ñan rüdre jabe kwärikwäri

10 Ti mräkätre, ni Dänkien Jesukristo käfti ti tö kukwe ne ribei kisere munye abko nere: Kukwe jökrä rükabti ruäre mun jökräye, munkwe ñan ja diandre-kä jenena amne munkwe nünandre jame jabe kwärikwäri abkokäre. Erere arato, munkwe töbikadre ja kwrere jökrä amne ja rabadre ruen ja kwrere jökrä munye, kākwe ja töi mikadre ja näre jökrä, abkokäre kukwe jökrä rükabti ruäre mun jökräye. 11 Ti mräkätre tikwe, munta ja rüere kwärikwäri abko Cloé mräkä rükaba kukwe ngwena tie, ye mdenbtä tita kukwe ne niere munye. 12 Munta ja rüere krörö tita niere: mun ruäre käta niere: iA! Tita nekete Pablokri. Mun ruäre abko käta niere: Tita neke te Apolokri, amne mun ruäre abko tä niere: Tita nekete Pedrokri, amne mun ruäre abko käta niere: Tita neke Kristokri. Abtä munta ja rüere, nieba kwetre tie.

13 Yebtä abko ti tö kukwe ngwianintari munye. Munta ja denkä jene jene ni mdakri, éye kwrere Kristota ya? iÑakare! iTi Pablo ne metani krusobtä mun kräke ya? iÑakare! iMun ngökani ñöte ti Pablo ne käfti ya? iÑakare jire! Ne aisetä ti ñakare ütiäte abkokri munta ja denkä jene jene.

14 Tikwe Crispo amne Gayo aibe ngökaba ñöte, nebti mun mda mda tikwe ngökaba ñakare ñöte. Yebtä tita kuin niere Ngöböye, **15** ñobtä ñan angwane ye kwrere mun ngökani ñöte ti kábtí mun ñan rabadre niere jire chi bikakäre kri. **16** iAn! Tikwe Estéfanás mräkä aibe ngökaba ñöte arato, yebti tikwe ni mda mda ngökaba ñakare ñöte ruen tie. **17** Tikwe ni mda mda ngökaba ñakare ñöte, ñobtä ñan angwane Kristokwe ñan ti juani ni mda mda ngökakäre ñöte, akwa bäri ti juani kukwe kuin jabtä niere kwe. Erere arato, ñan ti juani kwe kukwe kuin Jesubtä niere nuäre nuäre bikakäre töbtä, ñobtä ñan angwane tikwe blitadre kore angwane, Kristo krütani krusobtä níkrä dirita tikwe abko kukwe di kri ni dantarikrä abko tikwe bä mikadre ütiäte ñakare mun okwäte aiseite, ye ngäniene tikwe ñan blitaba kore.

Kukwe töbtä Ngöbökwé ñakare ja kwrere kukwe töbtä ni ká nebtäkwé

18 Nire nire tä nüne Ngöbö rüere, abtä tä nianinte abko kräke Jesu krütani krusobtä dantarikäre, ye abko tä nebe tuen kukwe ngwarbe kwrere ietre; akwa nire nire rabai dianintari abko kräke Jesu krütani krusobtä ni dantarikäre, ye abko kräke kukwe kuin, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko Ngöbö di kri ni dantarikrä abko garera nie. **19** Ngöbö Kukwei arato káta nie- ja kwrere abko krörö:

Nitre töbtä abko tikwe töi juandi ngwarbe jökrä, amne nitre töi ngítiekä krikri ñan rabadi töi ngítiekä mda, aiseite ni töbtä kri riadikä jökrä,
Isaías 29.14

abko Ngöbö Kukwei tä niere nitre bikaka töbtä yebtä.

20 Kore ye ngwane, ¿ni töbtä era metre tärä ya? amne, ¿Kukwe Biani Ngöbökwé Moisé-ye dirikatre era metre tärä ya? amne, ¿ni töbtä era metre ja kwetaka kukwe ká nebtä btä abko tärä ya? iÑakare jire! Kukwe dirita ni yekwe bá töbtä, akwa era metre kukwe ye abko kukwe ngwarbe abko Ngöbökwé mikani gare, **21** ñobtä ñan angwane ni bikaka töbtä töbtä, ie Ngöbö ñan nükani gare raba- käre dianintari ja töi jenbti. Ye abko, Ngöbö bäri töbtä era metre tö namani dre dre nuein abko erere kukwe mikanintbe kwe. Akwa kukwe kuin Jesubtä diriba- re nunkwe abko tä nebe tuen kukwe töbtä ñakare kwrere ni bikaka töbtä töbtäye, akwa kukwe yebti nire nire tä tödeke Jesubti abko tä nebe dianintari. **22** Nitre israelita töta nebe sribi kri ñan tuabare tuai Ngöbö die- bti amne nitre ñakare israelitare abko tä näin kukwe töbtä töbtä jiebti. **23** Akwa Kristo müre keta- ni krusobtä ni dantarikäre, ye abko nunta näin mike gare ni jökräye. Akwa ye tä nebe mate tare nitre israelitabtä amne nitre ñakare israelitare abko ie tä nebe tuen kukwe ngwarbe kwrere.

24 Akwa Kristo müre ketani kru- sobtä ye köböire Ngöböta ja di kri amne ja töi töbtä kri ye mike tuare, ye abko tä gare metre nitre israelita amne nitre ñakare israelitare káräbare Ngöbökwé rabakäre dianintari yeye. **25** Kukwe kuin Ngöbökwé Jesu- btä tä nebe tuen kukwe töbtä ñakare kwrere ni bikaka töbtäye, akwa kukwe kuin Jesubtä ye abko bäri töbtä kukwe jökrä ükaninte ká nebtä bti ta. Erere arato, kukwe kuin Ngöbökwé Jesubtä tä nebe tuen ngwarbe, di ñakare nitre bikaka töbtäye, akwa kukwe ye abko bäri dite ni jökrä dite dite ká nebtä bti ta.

26 Ti mräkatre, Ngöbökwé mun káräbare jakrä angwane, mun nämáne ño, yebtä töbikadre munkwe, ñobtä ñan angwane ni töbtä ká nebtä, ye kwrere mun kwati ñakare töbtä kri. Erere ara- to, mun kwati ñakare di krikri gobran kwrere. Erere arato, mun kwati ñan därebare ni ütiäte kri- kri mräkäkri. **27** Akwa Ngöbö- kwe ni töi ñakare mun kwrere dianinkä jakrä ni töbtä bá mika- käre ngwarbe. Erere arato, ni di ñakare ká nebtä mun kwrere abko Ngöbökwé dianinkä jakrä, ni dite krikri bá mikakäre ngwa- rbe. **28** Erere arato, ni tuen ngwarbe, ütiäte ñakare jire mun kwrere abko Ngöbökwé dianinkä jakrä, ni ütiäte ütiäte ká nebtä mikakäre ngwarbe. **29** Ne kwrere ni ñakare jire iti, abko ie ja raba- dre ruen ütiäte abtä Ngöbökwé mikadre metre ja ngwärekwé, abkokäre Ngöbökwé ni mun

kwrere dianinkä jakrä. **30** Akwa Ngöbö ara jire kákwe mun mika- ni ketetibe Kristo Jesube amne Ngöbö ara kákwe Kristo mikani kukwe töbtäre níkrä abko krörö: Kristo köböire ni ñakare ngite mda ja ngwärekwé Ngöböta niere nibtä amne Ngöböta ni kaen ngä- bti amne nita tuen deme niara ngwärekwé amne tä ni tikete kukwe kämenbtä arato. **31** Ne aiseite, Ngöbö Kukwei káta niere, kwrere níkwé töbikadre abko krörö:

Nire nire tö ja káikitaikä au kákwe ni Dänkien Ngöbö káikitaka jirekäbe,

Jeremías 9.24

ye abko tä tikani kore Ngöbö Kukweibtä.

2 **1** Ti mräkatre, Ngöbö kukwei kuin Jesukristobtä, yebtä ti janama blite munbe angwane, ñan tikwe blitaba kukwe töbtä töbtäbti amne ñan tikwe blitaba kukwe nuäre nuä- rebti ni töbtä kwrere ja mikakäre ütiäte mun okwäte, **2** ñobtä ñan angwane ti nämá mun ngätäite yete angwane, Jesukristo müre ketani krusobtä ni dantarikäre, ye aibebtä tikwe ja töi mikani blitakäre munbe. **3** Akwa ti nämá mun ngwärekwé yete angwane, ti di rababa ñakare amne, ká jürä rababa kri tibtä amne ti rababa grükekä jökrä ngrabare. **4-5** Akwa munkwe tödekadre Jesubti Ngöbö Üai di kri köböire amne ñan munkwe tödekadre kukwe töbtä töbtä nuäre nuäre ni töbtäkwé yebti, abkokäre kukwe kuin Jesubtä, yebtä tikwe

blitaba munbe. Angwane ñan kukwe töbtä töbtä nuäre nuäre, bti tikwe blitaba munbe mun töi kwitakäre Ngöbö kukwäre, akwa Ngöbö Üai di kri ara jire bti ti-kwe kukwe kuin Jesubtä mikaba gare metre mun okwäte.

Kukwe töbtä Ngöbö Üai köböire nuke gare Ngöbö Üai köböire

6 Akwa ni tödekaka Jesubti ünän ünän Ngöbö Kukweibtä ne ben nita kukwe töbtä era metre mike gare, akwa kukwe ye abko ñan kukwe töbtä kä nebtä kwere. Erere arato, ñan kukwe mikani ütiäte ni ütiäte ütiäte kä nebtäkwe, btä tita blite. Ni ye abko kitera niken ta. 7 Akwa kukwe kuin töbtä Jesukristobtä mikani gare nunkwe abko nämane ükani kaibe tiebe Ngöbö-kwe, akwa mtare mikanina gare kwe nie. Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri niarakwe kukwe ye mikanintbe ni tödekaka Jesubti mikakäre ütiäte kri jabe gwaire. 8 Kukwe ne mden abko nitre gobranka kä ne ngwane, ie ñan nükani gare, ñobtä ñan angwane rükadre gare ietre, ye ngwane ni Dänkien bä nuäre kri ñan müre ketadre kwetre krusobtä. 9 Yebtä Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Jändrän ñan tuabare ni mdakwe amne, ñan kukwe nuabare ni mdakwe amne, ñan töbikabare btä ni mdakwe, ye abko Ngöböta ükete ni niara tarekä tarekä kräke, *Isaías 64.4*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

10 Ni Ngöbö tarekä tarekä, ie Ngöbö-kwe jändrän ye mikani gare ja Üai köböire, ñobtä ñan angwane kukwe kaibe tiebe Ngöbö-kwe abko tä gare jökrä Ngöbö Üaiye, aiseite Ngöbö Üai käkwe jändrän Ngöbö-kwe mikani gare nie. 11 Ye abko, nita töbike ño kaibe, ye gare kaibe nie, akwa ni mdaye gare ñakare. Ye kwrere arato, Ngöbö töi ño, ye gare kaibe Ngöbö Üai aibe ie, aiseite Ngöbö Üaikwe kukwe tiebe Ngöbö-kwe mikani gare nie. 12 Akwa Ngöbö-kwe ja Üai biani nie angwane, ñan biani kwe kukwe kä nebtä mikakäre gare nie, akwa ja moto kuinbti Ngöbö-kwe jändrän kuin biani nie, ye abko rükadre gare nie, abkokäre Ngöbö-kwe ja Üai biani nie. 13 Amne jändrän kuin biani nie Ngöbö-kwe, yebtä nunta blite. Ne ñan kukwe ükaninte ni töbtäkwe, btä nunkwe ja töitikani au, bti nunta blite jändrän Ngöbö-kwebtä, akwa Ngöbö Üai tä dre niere, ye erere nunta mike gare Ngöbö Üai köböire. 14 Ye abko, nire nire btä Ngöbö Üai ñan tä nüne abko ñan tä kukwe diribare Ngöbö Üaikwe kaen ngäbti, ñobtä ñan angwane kukwe töbtä ñakare kwrere tuen ietre. Erere arato, kukwe diribare Ngöbö Üaikwe ñan tä nuke gare ietre, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko tä nuke gare Ngöbö Üai aibe köböire nie. 15 Akwa ni btä Ngöbö Üaita abko ie jändrän kabre Ngöböbtä tä nuke gare, aiseite ni ye abko di tarä töi ngitiekä jändrän

kabrebtä akwa, nire nire abko btä Ngöbö Üaita ñakare abko di ñakare kukwe niere jire ni jen Ngöbö-kwe rüere, 16 ñobtä ñan angwane

Ni Dänkien Ngöbö töi ño gare ñakare nie, aiseite ni di ñakare niara töitikakrä, *Isaías 40.13* abko Ngöbö Kukwei käta niere.

Akwa Ngöbö Üaita nüne ni nitre tödekaka Jesubti btä, aiseite Kristo töi ño abko tä nuke gare nie.

Pablota mäträre nitre Corintobtä

3 1 Ti mräkäre, tikwe blitaba munbe angwane, ni ünän ünän Ngöbö Kukweibtä tä kä bien Ngöbö Üaiye ja jie ngwianka, ben blitadre ño, ye kwrere tikwe blitaba ñakare munbe. Akwa ni tä kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwianka metre, ben blita ño, kwrere jire tikwe blitaba Kristobtä munbe. Erere arato, ngäbäkre kiakia ben blita ño, kwrere jire tikwe blitaba Kristobtä munbe. 2 Ngäbäkre kiakia tä kian aibe duen amne ñan raba mrö ribi ribi kwete, ye kwrere jire kukwe taretare Kristobtä, yebtä ñan tikwe blitaba munbe amne kukwe nuäre nuäre, btä tikwe blitaba munbe, ñobtä ñan angwane kukwe taretare ni ünän ünän Ngöbö Kukweibtä kräke, btä tikwe blitadre munbe abko ñan rükadre gare munye rababa tuen tie. Ye kwrere mtare kukwe taretare, btä ti ñan raba blite munbe, 3 ñobtä ñan angwane

munta kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä abko ere-re mun tä nüne mtare. Ye mden kisete, mun tä mokrere amne mun tä ja rüere jabe kwärikwäri, ye abko ñmunta kä bien ñakare Ngöbö Üaiye ja jie ngwiankrä ya ño yere? Ni mda mda, ie Ngöbö gare ñakare tä töbike, kwrere jire mun tä töbike. 4 Ne aiseite mun tä niere krörö: Tita nekete Pablokri, nieta ni ruärekwere. Ni mda abko käta niere: Tita nekete Apolokri, abko kore mun tä ja kwete kore kwärikwäri ne ngwane, ni mda mda, ie Ngöbö gare ñakare tä töbike, kwrere jire mun tä töbike.

5 ¿Akwa yebti abko Apolos abko ütiäte ya? ¿Amne ti Pablo abko ütiäte ya? ¡Ñakare! ñobtä ñan angwane nun abko sribikä jirekäre Ngöbö-kwe. Nun ne mden käkwe kukwe diribare munye, köböire munkwe tödekani Jesubti amne, nun Dänkien-kwe sribi ño ño mikani nun itire itire kisete, ye aibe nunta nuene krörö: 6 Mun abko tire Ngöbö-kwe kwrere. Tikwe Ngöbö Kukwei nieba munye, ye abko nura nökata kwrere namani munbtä amne, Apolos abko ño metakaka nurabti kwrere nükani kukwe dirire munye. Akwa Ngöbö ara jire abko käkwe ja kukwei mikani niren munbtä. 7 Ne aiseite ni nura nökata amne ni ño metakaka nurabti abko sribikä ja kwrere. Akwa Ngöbö abko käta nura mike niren, aiseite Ngöbö aibe ütiäte. 8 Ni nura nökata amne ni ño metakaka nurabti

abko sribi ketetibe kwetre, akwa ni itire itire kâta sribire ño, ye erere Ngöbökwe ütiä biandi jene jene nie. **9** Ne aiset, nun abko sribikâ jen Ngöbökwe amne nuntâ sribire munbe, akwa mun abko tire Ngöbökwe, aiset mun-kwe ñan nun mika ütiäte amne mun ñan reketa nunkri.

Erere arato, mun abko ju Ngöbökwe amne, **10** ti abko ni töbtâ ju mikabtâ kwrere. Ja moto kuinbti Ngöbökwe ja di biani tie. Di yebti ürâ kâ te ruäre, ye tikwe mikani kâne ju mikakrâ, erere tikwe ju kömikani kore. Ju kömikani tikwe, ürâ yebti ni mda mda tâ ju mike janknu mda. Akwa ni itire itire kâta ju mike ño, ye kâkwe sribidre era metre, **11** ñobtä ñan angwane ürâ krati nökanina tikwe kâ te ruäre ju mikakrâ ye abko Jesukristo ara. Yebti ni ñan raba ürâ mda nökö jire. **12** Ürä mikanina jukrâ, yebti ni rabadre oro, plata, amne jä ütiäte ütiäte mike jure, ye abko nita kukwe dirire metre Jesukristobtä kwrere. Erere arato, kri kukwän, mikâ amne trärâ ni raba mike jure arato, ürâ nökanina yebti, ye abko kukwe bâ töbtâ aibe dirita ni mda mda-kwe mun ngätäite ye kwrere. **13** Akwa Ngöbökwe kukwe ükadite ni jökrâ krâke kâ mrâ, ye näire abko nikwe sribibare ño abko gadi era metre jökrâ, ñobtä ñan angwane Ngöbö jatadi ñukwâ kwrere angwane, ni itire itire kâkwe sribibare kuin ya, ñakare ya abko rabadi gare Ngöbö diebti, **14** aiset ni itire itire

kâkwe jändrän mikani jure ñan rukwadre ne ngwane, Ngöbökwe ütiä biandi ie. **15** Akwa kukwe diribare blo, kâkwe jändrän blo blo mikani jure ye rukwadre ne ngwane, sribi kwe rikadi ngwarbe kân. Angwane ni iti kâta ngitie ñukwâ ngäniene, kâta kwärâbere, ye kwrere kwärâbedi kwe amne rabadi dianintari, akwa sribi kwe abko rukwadi kân.

16 iAkwa mun abko ju Ngöbökwe amne Ngöbö Üaita nüne munbtâ, ye gare ñakare munye ya ño amarebti ye! **17** Ne aiset nirekwe mun mikadre ja denkä jene jene abko erere ju Ngöböbe ye juandre ngwarbe kwe Ngöbökan, ni ye abko Ngöböke juandi ngwarbe arato, ñobtä ñan angwane ju Ngöböke abko deme amne ütiäte krâke amne mun abko ju Ngöböke ye ara.

18 Munkwe ñan ja ngöka krörö au: Mun mden mden, ie ja ruen töbtâ kukwe kâ nebtâbti kâkwe ja töi kwita amne munkwe ja mikata ni töbtâ ñakare kwrere angwane, mun rabadi töbtâ era metre Ngöbö ngwäre-kri. **19** Munkwe nuendre kore, ñobtä ñan angwane kukwe tuen töbtâ nitre kâ nebtäye, ye tuen töbtâ kri munye, akwa kukwe ye abko töbtâ ñakare Ngöbökrâ. Ye aiset Ngöbö Kukwei btâ nieta krörö: Nitre tä bike töbtâ kâta kukwe ükete bätäkâ ngwarbe, kukwe ye arabe Ngöböta kiteta niaratre dokwäbtâ mikakäre ngite. **20** Erere arato nieta: Kukwe tuen bäri töbtâ ni kâ nebtäye,

abkobtä ni töbtâ töbtâ tä töbike, ye abko kukwe ngwarbe, ütiäte ñakare gare kuin ni Dänkienye, nieta Ngöbö Kukweibtâ. **21** Ye mden kisete, munta nire nire mike ütiäte jae, yebtä munkwe ñan bikadre kri, ñobtä ñan angwane mun tarâ jändrän jökrâ bkâne amne jändrän jökrâ abko munkrâ abko krörö: **22** Ti Pablo amne Apolos amne Pedro, nun abko Ngöböke biani munye sribikäre mun die mikakrâ, aiset nun abko munkwe. Erere arato, kâ temen, te munta nüne abko mun die mikakrâ amne, munta nüne angwane jändrän jökrâ ye abko munkwe amne, mun krütadre angwane, mun tädi jändrän jökrâ bkâne janknu. Mdakäre abko, dre dre tä nakenkä mtare amne dre dre rakadrekâ köbö mdabti ye abko mun die mikakrâ arato. **23** Ye kwrere jändrän jökrâ abko munkwe amne mun abko Kristokwe amne Kristo abko Ngöböke.

Nitre Jesu kukwei ngwianka

4 **1** Ye abko, nun Jesu kukwei ngwianka abko sribikâ jire-käbe Kristokrâ amne, kukwe nämâne kaibe tiebe Ngöböke Kristobtä, ye abko Ngöböke mikani nun kisete dirikäre ni mda mdaye, aiset nun abko sribi ye nuenkä munkwe nütü kore nunbtâ. **2** Akwa jändrän mikata ni kisete sribikäre kore angwane, ni yebti bkänkâta tödeke abko bâ mikadre kwe jabtâ. **3** Akwa munkwe töbikadre ño tibtä amne sribi tikwebtä amne, ni mdakwe

töbikadre ño tibtä, ye abko ñakare bäri ütiäte tikrâ. Erere arato, ti ara kâta töbike ño jabtâ au, ye ütiäte ñakare tikrâ arato. **4** Ti ne abko, ie ja ruen ngite ñakare, akwa ñan ti töi metre jökrâ tita niere, akwa ti Dänkien aibe kâkwe ti ngite ya ño niedre tibtä abko tita niere. **5** Ne aiset munkwe ñan töbika jire ni mda rüere kitakäre ngise kâ ne ngwane, akwa kukwe rükaninte tiebe nikwe amne ni töi ño ño, ye ni Dänkien jatadita angwane mikadi gare jökrâ kwe, aiset ye ngibia munkwe angwane, kâ mrâ ni itire itire kâkwe dre dre nuenbare abkobtä Ngöböke kukwe ükadite krâke, ye abko ngibia munkwe.

6 Ti mräkätre, tita kukwe ne tike kore Apolobtä amne jabtâ mun die mikakäre, munkwe ja töitikadre nunbtâ angwane, kukwe krörö nieta ni kwatikwe rükadre gare metre munye: Kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibtâ, ye aibe mikadre täte munkwe. Munkwe kukwe ye mikadre täte ne ngwane, ja ñan rabadre ruen bäri kri ni mda-btä, kâkwe ni iti mikadre ütiäte amne ni mda abko mikadre ngwarbe. **7** Munkwe ñan bikadre kri ni mda mdabtâ, ñobtä ñan angwane ñnerekwe mun mikani bäri ütiäte ni mda mda-krâ? Mun abko ja kwrere ni mda mdabe. ¿Amne jändrän-ta munkwe, ye mden abko Ngöböke biani ñakare munye? Jändrän jökrâ munkwe abko Ngöböke biani munye, iye ño

abko nükani ja di jenbti munye, munta nütüre!

8 Jändrän ie mun töta nebe, erere nena jökrä munkwe amne mun nena jändrän Ngöbökwé bkäne kabre amne mun nena jreire kaike Ngöböbe munta nütüre jabtä, aiseite nun Jesu kukwei ngwiankatre abko ngwarbe, ütiäte ñakare ruen munye. iMun rabadre jreire bkänä näre, ye rabadre bäri kuin nunkrä, ñobtä ñan angwane nun rabadre jreire munbe siba! Akwa ñakare kore. 9 Akwa bäsi ni ngite ütiäte ñakare mikani kämikadre, ye jäta niken ngite mikata mrä köre, kwrere jire Ngöbökwé nun Jesu kukwei ngwianka mikani abko ruen tie. Amne bäsi ni mikani kämikakäre, kwrere jire nunta angeletre okwäbti amne ni jökrä okwäbti, tuen kore tie.

10 Mdakäre abko, sribibtä Kristokrä nunta nebe tuen töi ñakare ni mda mdaye, akwa munta ketetibe Kristobe, aiseite jata nebe tuen töbtä munye. iNun abko di ñakare, akwa mun abko dite dite tä nebe ruen munye! iMun mikata ütiäte akwa, nun abko mikata ütiäte ñakare! 11 Mekera abti kä nüke mtare, nunta mrö nike. Nun Jesu kukwei ngwianka tä tomna nike amne dän ngututüre chekacheke nunkwe. Nun mikata ene ja kiseite ni mdakwe amne ju ñakare jen nunkwe. 12 Erere arato, nunta neme dräre sribire ja kise jenbti mrökrä jae. Ni mda mda tä ñäke taretare nunye, akwa nunta ja di kärere kräke Ngöböye.

Sribibtä Jesukrä nun rüe tä näin kisere nun jiebtä, akwa nunta neme kwekbe jirekäre. 13 Ni mda mda käta kukwe känene ngwarbe nun rüere akwa, nunta kukwe kaen ngäbti ja moto kuinbti. Erere arato, jändrän käme kitakata, kwrere jire nunta nebe tuen ni mda mdaye abti kä nüke mtare.

14 Tita tära tike kore munye, ye abko ñan mun rabadre ja gaire abkokäre tita tike, akwa mun tare kri tikwe, aiseite ngäbäkre nikwe btä mätrata, ye kwrere tita mäträre munbtä, 15 ñobtä ñan angwane nane mun tödekaka Jesubti, kräke ni rabadre mili krä jäta dirikäre Kristobtä munye, akwa ni mun rün kwrere abko ñakare mda. Ti ara käkwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare käne munye, ye köböire mun nikani nüne ketetibe Kristo Jesube angwane, ti ne aibe mun rün kwrere. 16 Ye aiseite tita nüne ño, ye kwrere munkwe nuna abko tita ribere kisere munye. 17 Ne aiseite, ti ngobo tare tikwe ni Dänkien käbti Timoteo tä näin metre ni Dänkienbe abko tikwe juanba nebe mun kanti yete. Tita nüne ño Kristo Jesu ngwärekre, ye kwrere tita nünamna ni mda mdaye kä ketareketare temen nitre gätäkä Jesu käbtiye, ye abko Timoteokwe mikadita töre munye, abkokäre tikwe juanba.

18 Akwa mun ngätäite yete abko, ti ñan rikadreta jire ni ruäre tätre nütüre, aiseite tä jäme amne tä bike krikri. 19 Akwa ti rikadreta basare munye yete, ie

ti Dänkien tö ne ngwane, bä jötröra ti näin nebe mun kanti yete. Ye ngwane, nire nire ie ja ruen bäri ütiäte krikri abko käta ñäke, akwa Ngöbö di tära kri ni yebtä ya tikwe tuadi, 20 ñobtä ñan angwane ni bti Ngöböta gobrane ye ngätäite kukwe nuäre nuäre jirekäre abko ñakare ütiäte akwa, Ngöbö di krita nibtä ye abko ütiäte. 21 Ye abko, äti rikadre ño nebe mun kanti, ie mun tö? äTi rikadre romone mäträkäre munbtä, ie mun tö ya? o äti moto jäme, bti ti rikadre nebe, ie mun tö ya?

Ni iti nämane meyekrä mike jabe abko juandretari

5 1 Ti mräkatre, mun ngätäite yete nita iti abko meyekrä rünbe tä mike jabe abko tikwe gaba. Nitre tödekaka ñakare Jesubti käta kukwe käme diän diän ye kwrere nuene ñakare jire abko erere nuenta mun ngätäite yete. 2 Yebtä mun moto rabadra ulire amne ni kukwe käme nuenkä meyekräbe kore tä mun ngätäite, ye juandretarira ja ngätäite munkwe, akwa mun abko tä bike krikri jirekäre, ñobtä ñan angwane munta nekete bäri ja ken Ngöbökre, aiseite kukwe käme kore abko ñan tä mun mike ngite Ngöböye abko munta nütüre jabtä. 3 Tita ñakare ketetibe munbe yete akwa, ti töi abko tä ketetibe munbe, aiseite tita ketetibe munbe kwrere käkwe kukwe ükatebara ni kukwe nuenkä käme kore btä. 4 Ne

aiseite munkwe gätädi Jesu käbti angwane, ti töi ketetibe munbe, erere arato ni Dänkien Jesu die tädi munbe angwane, 5 ni kukwe nuenkä käme meyekräbe ye munkwe mika gare Satanaye, niarakwe ja tare nikadre kri, akwa mrä Jesu jatadita angwane, niara üai rabadre dianintari abkokäre munkwe mika gare kore Satanaye.

6 Tita niere kore, ñobtä ñan angwane munta bike krikri btä, akwa ye abko käme. Lebadura abko käta kukwe käme bä mike, aiseite lebadura mikata chi arinante abko tä niken jökrä arinante ta. 7 Ni kukwe nuenkä käme ye abko lebadura kwrere, käkwe mun töi mikadre käme jökrä. Ye ngäniene munkwe ni ye juantari mento angwane, arina btin mikata sribedre banre, te lebadura ñakare, ye kwrere mun rabadi deme. Akwa era metre mun nena arina btin kwrere, ñobtä ñan angwane kordero Pascuakrä kämikata ni ngite diankakäre, ye kwrere Kristo krütanina ni ngite diankakäre nibtä, aiseite niara abko Kordero nikwe. 8 Pascua näire abko ju kwatirekwatire, kanti arina te lebadura tä gwi, ye abko kitakata jire jökrä ju bäre, ye kwrere kukwe käme diän diän ye nikwe ñan tuadremetre ja ngätäite, ñobtä ñan angwane Kristo krütanina nikrä, akwa nikwe nünandre era metre amne ñan nikwe ni mda ngökadre angwane, ni rabadi arina btin kwrere.

9 Mdakäre abko, tikwe tärä mdara jire tikaba munye, btä tikwe nieba krörö munye: Ni merire brare bti kä ngwarbe, ye tä ja mike gure bati bati abko ben munkwe ñan ja getadre jire, tikwe nieba. 10 Akwa ye abko, ñan ni tödekaka ñakare Jesubti abkobtä tikwe tärä tika-ba kore munye amne, ñan ni jändrän jenena ribekä jae amne ñan nitre ni ngökö amne ñan nitre jändrän ngwarbe mikaka ngöböre jae abkobtä tikwe tärä tikaba kore munye. Ñan tikwe tärä tikaba ni korekorebtä, ñobtä ñan angwane ni korekore tödekaka ñakare Jesubti, ben munkwe ñan ja getadre ne ngwane, munkwe ñan nünandre kä nebtä mda niaratre ngätäite. 11 Akwa nitre tödekaka Jesubti tä niere, akwa tä kukwe nuene kämekäme, käta ja mike gure bati bati, tä jändrän jenena ribere jirekabe jakrä, tä jändrän ngwarbe mike ngöböre jae, tätre kukwe kënëne ngwarbe ni mda mda rüere amne, tä dröba-re amne tä gore, ni ye kwrere abko ben munkwe ñan ja geta-dre amne nin munkwe mrödre jire ketetibe ben abko tikwe nieba munye. 12-13 Ni ñakare tödekaka Jesubti abko kräke ñan tita kukwe ükatekä. Ngöbö-kwe kukwe ükadite bentre. Akwa nitre tödekaka Jesubti tä mun ngätäite, kräke mun nena kukwe ükete, aiseite ni kukwe käme nuenkä meyekräbe, ye munkwe dianka mento ja ngä-täite yete.

Nitre tödekaka Jesubti ñan rikadre ja ngwena kritoboye

6 1 Kukwe mda btä ti tö nibi blitai munbe arato. Kukwe-ta neme ja rüere kwärikwäri munkwe angwane, kritobo töde-kaka ñakare Jesubti, kanti mun-ta niken ja ngwena, iye ñobtä mun ñan tä niken kukwe ngwe-na jirekabe nitre tödekaka Jesu-btiye ükatekäre jakrä ja ngätäite amarebti se! 2 Kä mrä angwane, nitre tödekaka Jesubti käkwe kukwe ükadite nitre ñakare tödekaka Jesubti yekrä, iye gare ñakare munye ya! 3 Munkwe ku-kwe ükadite kore ni mda mda-krä amarebti kukwe kiakia tä nakenkä kä ne ngwane abko ja ñan nüke töre munye ükete jakrä ye? 3 Mdakäre abko, nikwe kukwe ükadite angeletre-krä arato. iYe aiseite ni di tärä täte kukwe kiakia kä nebtä ükatekäre jakrä! 4 Ye aiseite, jändrän munkwe btä munta rüere jabe kwärikwäri angwane, nitre tödekaka ñakare Jesubti abko ie munta niken kukwe mike ükadrete jakrä, ye kwrere mun-kwe ñan nuendre jire chi. 5 Mun rabadre ja gaire kri, abkokäre tita kukwe ne niere munye. 6 Ni töbtä tödekaka Jesubti ñakare jire iti mun ngätäite käkwe kukwe ükadrete ja mräkätrekrä ya? Ni töbtä tärä mun ngätäite käkwe kukwe ükadrete ruen tie. 6 Akwa mtare ja mräkä iti töde-kaka Jesubti käta niara mräkä Jesu käfti kite ngise kritoboye akwa, ikritobo tödekaka ñakare

Jesubti ngwärekre munta niken ja ngwena kwärikwäri!

7 Munta rüere jirekabe jabe kwärikwäri, aiseite nane kritobo käkwe kukwe ükadrete kuin makrä, akwa era metre ma ganandre ñakare Ngöbö ngwäre-kri, ñobtä ñan angwane munta Jesu mike ngwarbe ni jökrä ngwärekre. Ye abko kukweta neme mun rüere angwane, mun rabadre neme kwekbe jirekabe abko rabadre bäri kuin. Erere arato, jändrän goita munkän angwane, mun rabadre neme kwekbe jirekabe abko rabadre bäri kuin, 8 amarebti mun ara jire käta kukwe nuene käme mun mräkäbtä käta jändrän goi-re mun mräkä kän. 9-10 Abtä ti tö mun mikai mokre abko krörö: Jesu jatadita abti Ngöbö rabadi gobrane, ben ni kukwe käme nuenkä ñan rabadi, ye garera munye. Munkwe ñan ja ngöka-mna, ñobtä ñan angwane Ngöbö rabadi gobrane, ben ni ja mikaka gure bati bati ñan rabadre jire. Erere arato, ni jändrän ngwarbe mikaka ngöböre jae, ni gure akwa tä ja mike gure tiebetiebe ni mdabe amne, ni bikaka merire merire, ni merire bikaka brare brare amne ni brare bikaka meri-re jae kwärikwäri amne ni gokä, ni käre amne ni dröbaka, ni blitaka ngwarbe ni mda mda rüere amne, ni jändrän diankaka ni mda mdakän, ye käkwe ñan nünandre kärekäre Ngöböbe. 11 Käne, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkre mun ruäre nämane nüne kore, akwa mtare

Ngöbökre mun ngite dianinkära munbtä, käkwe mun mikani jenena nünakäre deme amne metre jakrä amne mun ñakare ngite mda ja ngwärekre niebare kwe munbtä amne mun kani ngäbti kwe ni Dänkien Jesukristo käfti amne Ngöbö Üai Deme köböire.

Nikwe ñan ja mikadre gure bati bati

12 Mun ngätäite munta niere: Ti tö rabadre dre dre nuein, ye erere Ngöböta kä bien tie nuene jökrä, munta niere. Akwa jän-drän jökrä nuendre abko ñakare kuin ni die mikakrä. Ne aiseite, nane ti rabadre jändrän jökrä nuene, akwa jändrän nuendre, ye abko ñan tikwe mikadre ja dänkiene. 13 Mdakäre abko, munta niere: mrö abko ni büle-krä amne ni büle abko mrökrä, munta niere. Ye abko era, akwa kä mrä angwane, Ngöbökre mrö amne ni büle juandi ngwarbe jökrä. Akwa ni ngrabare abko ñakare ni büle kwrere. Ni ngra-bare abko ñakare ja mikakäre gure bati bati, akwa ni ngrabare abko nünakäre metre ni Dän-kienkrä amne ni Dänkien abko käta ni ngrabare mike ütiäte jae. 14 Ye abko tä gare nie, ñobtä ñan angwane ja di jenbti Ngöbö-kwe ni Dänkien mikaninta nire, ye kwrere ni mikadita nire ni ngrabare ben gwaire, aiseite ni ngrabare ütiäte ni Dänkienkrä gare nie. 15 Mun ngrabare ye abko Kristo kiakia ngrabare ye garera kuin munye, aiseite 6 Jesu

kiakia ngrabare ye abko meri bti kä ngwarbe abko ben mikadre ketetibe ya? iñakare jire!

16 Meri bti kä ngwarbe abko ni brare tä mike jabe angwane, niaratre nibu tä neme ni itibe kwere abko gare kuin nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita blite ni merire, brare käta ja mike gure yebtä angwane tä niere krörö:

Niaratre ni nibu,
ye abko rabadi ni itibe
kwrere, *Génésis 2,24*

nieta Ngöbö Kukweibtä, aiseite meri bti kä ngwarbe abko ni brare tä mike jabe angwane, niaratre nibu tä neme ni itibe kwrere, ye garera kuin munye. **17** Akwa nita tödeke ni Dänkienbti abko ben ni üaita neme ketetibe niara Üaibe.

18 Ye mdenbtä, meri mden mden ben mun tö ja mikai gure bati bati, ye ngäniene mun gitia, ñobtä ñan angwane kukwe bätäkä ngwarbe btä nita ja mike ngite, ye abko tä ni ngrabare bäre mento, akwa nita ja mike gure bati bati, ye abko ja mikata ngite ja ngrabare rüere au. **19** Ye abko mun brare kākwe ñan nuendre jire chi, ñobtä ñan angwane Ngöbökwē ja Üai biani mun itire itireye, aiseite Ngöbö Üaita nüne mun itire itire btä, aiseite mun itire itire abko ju nünankrä Ngöbö Üai Demekwe, ÷ye gare ñakare munye ya? Ne aiseite mun tö dre dre nuein ja ngrabarebti, ye abko mun ñan raba nuene, ñobtä ñan angwane mun ñakare ja bkänkä au, **20** ñobtä ñan

angwane Ngöbökwē mun kökani jakrä, aiseite mun ngrabare amne mun üai, yebti munkwe Ngöbö mika ütiäte.

Ja mikadre gure ya, ñakare ya abkobtä Pablokwe diribare

7 **1** Mtare abko, munkwe kukwe ngwianintari täräbti tie, yebtä ti bike mun kukwei kaen ngäbti krörö: Munta kukwe ngwentari krörö: ¿Ni brare brare kākwe ñan ja mikadre gure abko rabadre bäri kuin ya, ñakare ya? abko munta ngwentari tie. **2** Ti abko tä niere krörö: Ni kwati merire brare tä ja mike ngite jabe kwärikwäri mun ngätäite, aiseite ye ngäniene ni brare gure gure kākwe kibia meri jen kwebē. Erere arato, ni merire gure gure kākwe kibia brare jen kwebē. **3** Ye abko, ni brare kākwe ñan ja kábäi merire kwe kän akwa kibiadre kwe ben amne, ni merire kākwe ñan ja kábäi kwäräi kwe kän, akwa kibiadre kwe ben, **4** ñobtä ñan angwane ni merire ñan tä nebe ja ngrabare bkäne au akwa, kwäräi kwe tä nebe niara ngrabare bkäne arato. Erere arato, ni brare ñan tärä nebe ja ngrabare bkäne au akwa, merire kwe tä nebe niara ngrabare bkäne arato. **5** Ne aiseite ni brare amne ni merire tä jabe, ye kākwe ñan ja kábäi jakän kwärikwäri. Akwa nane mun tö raba kä diainkä jenena blitakäre Ngöböbe, kākwe ja töi mikadre ruäre blitakäre Ngöböbe, ye ngwane mun ñan tö raba kibiai jabe ne ngwane, munkwe ñan kibia jabe.

Akwa yebti mun rika kibienta jabe, ñobtä ñan angwane nane ja bänbtä jae kwärikwäri Satana-kwe mun töi mikadre ja mike ngite. **6** Tita kukwe niere, ne kwrere mun tö nuein ne ngwane, tä dbe akwa ñan tita nuemna munye, **7** ñobtä ñan angwane ni jökrä rabadre kaibe ti kwrere abko rabadre bäri kuin, tita nütüre, akwa ni itire itire, ie Ngöböta ja di bien jene jene, aiseite ni jökrä ñan raba neme kaibe ti kwrere.

8 Mdakäre abko, ni brare bati gure ñakare ya o ni brare kän meri krütani ya amne meri kän brare krütani, kākwe ñan ja mikadreta gure amne, rabadre kaibe ti kwrere, ye rabadre bäri kuin ruen tie abko ti tö niei munye. **9** Akwa mun ñan raba neme nuäre nüne kaibe ne ngwane, munkwe ja mikata gure jirekäbe, ñobtä ñan angwane mun ñan tädre neme ngware jirekäbe jabe, ye abko rabadre bäri kuin ruen tie.

10 Mdakäre abko, ni gure gure, ie tita kukwe nuemna krörö, ne abko ñan ti kukwei akwa, ni Dänkien ara jire nämane nüne kä nebtä angwane, niarakwe kukwe nuemna abko krörö: Ni merire kākwe brare kwe tuametre ñakare jire, **11** akwa nane ni merire kākwe brare kwe tuametre ne ngwane, raba kaibe jirekäbe. Akwa tö raba ja mikaita gure ne ngwane, ja mākäta kwe brare kwebē. Ye kwrere arato, ni brare kākwe merire kwe tuametre

ñakare jire abko ti tö niei munye.

12 Ni mda mda abko, ie ti bike kukwe mda niere. Kukwe ne abko ni Dänkienkwe diribare ñakare btä akwa, tita niere krörö munye: Ni mräkä brare tödekaka Jesubti tä gure ni merire ñakare tödekaka Jesubti ben, akwa meri kwe tö nünai janknu ben ne ngwane, meri kwe ye ñan tuametre kwe. **13** Erere arato, ni mräkä merire tödekaka Jesubti tä gure ni brare ñakare tödekaka Jesubti ben, akwa brare kwe tö nünai janknu ben ne ngwane, brare kwe ye ñan tuametre kwe, **14** ñobtä ñan angwane meri tödekaka Jesubti, ye köböire nane brare kwe ñan tä tödeke Jesubti, ye kākwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöbökwē mikani jenena jakrä. Erere arato, brare tödekaka Jesubti, ye köböire nane meri kwe ñan tä tödeke Jesubti, ye kākwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöbökwē mikani jenena jakrä. Ye kwrere ngäbäkre munkwe ñan tä tuen ngite Ngöböye, akwa nane tödekadre kwe Jesubti arato, abkokäre Ngöbökwē mikani jenena jakrä arato.

15 Akwa nane ni ja kwäräire iti ñan tä tödeke Jesubti abko tö raba ja tuametre ni tödekaka Jesubti ben, ne ngwane ja tuametre kwetre. Munkwe nuendre kore angwane, ni mräkä brare amne ni ngwai Jesu käfti rabadre kaibe jirekäbe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwē ni kārābare nünakäre jāme jabe kwärikwäri.

16 Ne aisetse, mun merire tödekaka Jesubti, ye köböire mun kwäräi ñakare tödekaka Jesubti ye rabadre dianintari ya ño gare ñakare munye. Erere arato, mun brare tödekaka Jesubti, ye köböire meri munkwe tä tödeke ñakare Jesubti, ye rabadre dianintari ya ño gare ñakare munye, aisetse munkwe nünandre janknu jabe abko rabadre bäri kuin.

17 Akwa mun nämane nüne nirebe angwane Ngöbökwe mun kārābare jakrä, ye ben munkwe nūna janknu, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Kristo kākwe kukwe mikanintbe kore munkrä, ye abko nitre gätäkä Jesu käfti kä ketareketare temen, kräke tita kukwe ükete nuendre kore.

18 Ye abko, ni Dänkienkwe kukwe mikanintbe kore ni kräke, ne aisetse mun ruäre abko ñäräkrä mikanina mun kwatabtä angwane, Ngöbökwe mun kārābare jakrä ne ngwane, munkwe ñan töbika ja kwata miketa täte. Erere arato, mun ñäräkrä mikani ñakare mun kwatabtä abko angwane, Ngöbökwe mun kārābare jakrä ne ngwane, mun ñan ja ñäräkrä mika ja kwatabtä, **19** ñobtä ñan angwane ni ñäräkrä tära ni kwatabtä ya, ñakare ya, yebti abko ni ñan tä neme dianintari, aisetse ñakare bäri ütiäte. Akwa nita Ngöbö Kukwei mike täte ya, ñakare ya, ye abko bäri ütiäte kri. **20** Ne aisetse mun nämane nüne ño angwane, Ngöbökwe mun kārābare jakrä, ye kwrere munkwe nūna.

21 Ye abko, ma nämane ni klabori ni mdakwe angwane, ma kārābare Ngöbökwe jakrä, yebtä makwe ñan töbika dikaro, akwa ma rabadreta tikaninte raba tuen mae ne ngwane, makwe ñan tuametre niken ja bäre. **22** Akwa ma nämane klabori ni mdakwe angwane, Ngöbökwe ma kārābare nüne ketetibe ni Dänkien Kristobe, yebtä makwe ñan töbikadre dikaro, ñobtä ñan angwane mtare mata tikaninte ma ngitebtä amne ni Dänkien kätä ma bkāne. Ye kwrere arato, ma ñan nämane klabori ni mdakwe angwane, Ngöbökwe ma kārābare jakrä ye ngwane, ma abko klabori Kristokwe mtare. **23** Ngöbökwe mun kökani jakrä, aisetse munkwe ñan ja mikata klabori ni mda mdakwe. **24** Ne aisetse ti mräkätre, mun nämane nüne ño angwane, Ngöbökwe mun kārābare jakrä, ye kwrere munkwe nūna janknu.

¿Ni kaibekaibe kākwe ja mikadre gure ya, ñakare ya?

25 Mtare, meri kaibekaibe abkobtä ti tö blitai, yebtä abko ni Dänkien kākwe kukwe diribare ñakare, akwa ni Dänkienkwe ti ngwiani ruentari tare jae, aisetse tita töbike ño ye abko ütiäte, abtä munkwe tödekadre ti kukweibti ruen tie. **26** Nita nüne ne näire kukwe taretare tä nakenkä krübate ni rüere, aisetse mun brare kaibekaibe tä nüne ño mtare, ye kwrere munkwe nünandre janknu abko rabadre bäri kuin tuen tie. **27** Akwa mata

gure ne ngwane, makwe ñan meri makwe tuametre; akwa ma gure ñakare ne ngwane, makwe ñan meri känä jakrä. **28** Akwa mun brare brare kākwe ja mikadre gure ne ngwane, munkwe ñan ja mikadre ngite Ngöbö rüere. Erere arato, meri kaibekaibe kākwe ja mikadre gure angwane, ja mikadre ngite ñakare kwetre Ngöbö rüere. Akwa nita ja mike gure abko kisete kukweta kite kri mda, ye abko ñan rakadrekä munttä, abkokäre tita niere kore.

29 Ti mräkätre, ñobtä tita niere krörö: Ni Dänkien kebera kite amne kä kitera neme braibe ni käne, aisetse ni gure gure kākwe nūna ni kaibekaibe kwrere sribikäre Ngöbökrä. **30** Erere arato, ni bti kä drangwane drangwane abtä tä neme ulire ulire, yebtä ñan töbika kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; nire nire kätä kä ngwen nuäre jabtä, yebtä ñan töbika kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; ni jändrän kökaka kökaka abko ñan töbikadre kri jändrän yebtä kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä; **31** nire nire tä jändrän kä nebtä bkāne, yebtä ñan töbikadre kri kwe, akwa nünandre janknu kwe Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nünandre Ngöbökrä abko bäri ütiäte jändrän jökrä ngwä, ñobtä ñan angwane kä tuata nikwe ne abko näin jökrä ta aisetse.

32 Akwa kä ne ngämi niken ta angwane munta nüne nete angwane, munkwe ñan töbikadre

dikaro kukwe bätäkä ngwarbebtä, aisetse tita blite kore munbe. Ye abko, ni brare kaibe kätä töbike bäri jändrän ni Dänkienkwe yebtä amne, ni Dänkien moto mikadre ño nuäre kwe, yebtä tä töbike. **33** Amne ni brare gure abko tä töbike bäri jändrän kä nebtä btä, aisetse merire kwe moto mikadre ño nuäre kwe, yebtä tä töbike. **34** Ye kwrere töita jändrän ketebu btä. Ye kwrere arato, meri kwäräi ñakare kwe amne meri kaibekaibe tä töbike bäri jändrän ni Dänkienkwe yebtä, kätä ja ngrabare amne ja üai mike deme ni Dänkienkrä. Amne meri gure gure abko jändrän kä nebtä, btä tä töbike bäri, aisetse kwäräi moto mikadre ño nuäre kwe, btä tä töbike bäri arato. **35** Ne ñan ti tö kukwe tare mikai mun kötärä, kätä ja mikamna gure ñakare munye, akwa munkwe sribidre jäme ni Dänkienkrä amne kukwe mda mda ñan rabadre mun jiete abko ie ti tö, kätä niere kore munye.

36 Mdakäre abko, ni ruäre kwe meri bati, ben tä mikani jakrä kwäräikwäri, ye ben tö ja mikai gure ne ngwane, ja mika gure kwe, ñobtä ñan angwane meri ye nena ünän amne ja mikadre gure kwe abko käi nena ie. Ne aisetse ja mikadre gure kwe raba ruen ie angwane, dre nuendre abko rabadre bäri kuin raba ruen ie, erere nuen kwe, aisetse ni tö raba ja mikai gure, kākwe ja mika gure. Yebtä abko ñan ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere.

37 Akwa ni mda abko kwe meri bati ben tä mikani jakrä kwäri-kwäri, ye ben ñan tö raba ja mikai gure amne ni mdakwe ñan töi diandre rabakäre kaibe, akwa tä töbike kwatibe kore ja töi jen-bti, ne ngwane ja ñan mika gure kwe jirekäre abko rabadre dbe. **38** Ne aiseite, meri ben ni brare tä mikani jakrä kwärikwäri ye ben ja mikadre gure kwe abko rabadre kuin, akwa ñan ja mikadre gure ben kwe abko rabadre bari kuin.

39 Mdakäre abko, ni merire gure gure abko brare kwe tä nüne, ye ngwane brare ñan tuametre kwe, akwa brare kwe krütadre kän ne ngwane, rabadreta kaibe ja mikakäre gure, akwa ni tödekaka Jesubti aibe ben ja mikadre gure kwe. **40** Akwa ja ñan mikadre gure kwe angwane, kä tädre bari nuäre btä ruen tie. Ne abko Ngöbö Üai tä tibtä, aiseite tita töbike kore, ye abko kuin ruen tie.

Ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, ye kanti mrödre ñakare

8 1 Jändrän kämikata ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko ngrie kwetadre ya, ñakare ya, abkobtä munkwe kukwe ngwianintari tie, yebtä ti bike blite mda. Mun jökrä käta niere krörö kukwe nebtä: Kukweta ükaninte ño era metre Ngöbö-kwe abko garera kuin jökrä nune, munta niere jabtä. Akwa tita niere krörö: Kukweta ükaninte ño tä nuke gare kuin nie, nita nütüre angwane, nita nebe bike

kri. Akwa nita ni mda mda tarere abko bari ütiäte Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nita ni mda mda tarere angwane, nita die mike abko tita nütüre. **2** Ni ruäre, ie kukweta ükaninte ño nena gare kuin tä nütüre, ye ngwane kwe era metre ngämi nebe gare täte ietre. **3** Akwa nire nire käta Ngöbö tarere, ni ye abko gare kuin Ngöböye.

4 Jändrän kämikata ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, jändrän ye abko ngrie kwetadre ya, ñakare ya, btä ti bike blite mda. Era metre ngöbö ngwarbe ñakare jire amne era metre Ngöbö tära itibe, ye gare kuin nie. **5** Akwa kä käinbti ya, kä temenbtä ya, yete ngöbötre tära abko ni ruäre käta niere. Ye kwrere bkänä, ni ñakare tödekaka Jesubti, kräke ngöbö tära kwati amne dänkien tära kwati arato. **6** Akwa ni tödekaka Jesubti abko kräke Ngöbö tära itibe. Niara abko ni Rün amne niarakwe jändrän jökrä dätebare amne nita nüne niarakrä. Erere arato, ni Dänkienta itibe ni kräke abko Jesukristo. Jesukristo ye mden köböire jändrän jökrä dätebare Ngöbökwé amne niara mikani ni dätekä kwe arato.

7 Akwa mun ngätäite ni tödekaka Jesubti ruäre abko ie kwe ye gare ñakare, ñobtä ñan angwane niaratre ngämi tödeke Jesubti, känenkri nämene ngöbötre ngwarbe ye mike ütiäte jae, amne jändrän kämika nämene kukwadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, bti jändrän ye ngrie

kweta nämene ju blitakrä ngöbö ngwarbebe yete. Ne aiseite mtare ngöbötre ngwarbe tära era metre nütüta janknu kwetre, abkokanti niaratre tä niken ngri kukwani ngöbö ngwarbe ye kwete, tätre ngöbö ngwarbe mike ütiäte nütüta kwetre amne, töi braibe Jesubtä ñobtä ñan angwane kukwe metre ngöbö ngwarbebtä ngämi gare metre ietre, aiseite jötrö ngwarbe jata nebe ruen ngite ietre ngri ye kwetabtä. **8** Akwa nita mröre, yebtä ñan Ngöböta ni kaen ngäbti bari, aiseite nikwe mrödre ye käkwe ñan ni mikadre kuin Ngöbö ngwäreki. Erere arato, nikwe ñan mrödre, ye käkwe ñan ni mikadre käme Ngöbö ngwäreki.

9 Ye mdenbtä, mun abko kräke ngöbö ngwarbe tära ñakare era metre, aiseite jändrän jökrä tuen dbe kwetadre, ye käkwe ñan ni mda mda töi braibe Jesubtä ye mikadre ja mike ngite. Ne aiseite, mun ngämi niken mröre ju blitakrä ngöbö ngwarbebe yete, känenkri munkwe töbika kuin ja käne. **10** Ye ñobtä ñan angwane mun ie kukwe gare kuin abko käbti ju blitakrä ngöbö ngwarbebe, kanti nane mun rikadre mröre angwane, ni ruäre tödekaka Jesubti kräke ngöbö ngwarbe tära amne töi braibe Jesubtä käkwe mun tuadre angwane, mröre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko dbe nütütre, aiseite tö rabadre näin ngri ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte ye kwetai. **11** Ye angwane kukwe

gare mae, ye käkwe ma mräkä Jesu käbti töi braibe amne di ñakare bökän Jesubtä ye mikadi ja mike ngite, yebtä abko riadre. Kristo krütani niarakrä arato, aiseite ma köböite niara ñan rikadre ji blobti. **12** Mun mräkä Jesu käbti töi braibe Jesubtä, rüere munkwe ja mikadre ngite kore, ye ngwane Kristo ara jire rüere munta ja mike ngite arato. **13** Ne aiseite jändrän kämikani kukwadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko ngrie, ye tikwe kwetadre käkwe ti mräkä Jesu käbti mikadre ja mike ngite, ye ngwane ngri ye tikwe ñan kwetadre jire chi mda, ti mräkä käkwe ñan Jesu tuadremetre abkokäre.

Pablo abko Jesu kukwei ngwianka era metre niebare kwe

9 1 ¿Ti mräkäre, ti abko di ñakare kukwe nuene ja töi jenbti ya? iJänri, ti di tära! ¿Ti ñakare Jesu kukwei ngwianka era metre abko mun ruäre nütüre ñan ñan? iJänri, ti abko Jesu kukwei ngwianka era metre! ¿Tikwe ni Dänkien Jesu tuaba ñakare ya? iJänri, tikwe tuaba! ¿Sribi tikwe köböire mun ara jire käkwe tödekani Jesubti ya? iJänri, munkwe tödekani Jesubti sribi tikwe köböire! **2** Nane ni mda mdakrä ti ñakare Jesu kukwei ngwianka era metre, akwa munkrä abko ti Jesu kukwei ngwianka era metre rüadre gare munye, ñobtä ñan angwane munta nekete ni Dänkien Jesubtä, ye

abko käta ti Jesu kukwei ngwianka era metre bä mike.

3 Nitre ñäkäkä blo ti rüere abko ie ti tö niei krörö: 4 ÌNitre Jesu kukwei ngwianka mda mda, ye ngätäite nun ne aibe abko kākwe ñan mrö amne tomna ribedre munbtä sribi ütiäre ya? iJänri, nun raba jändrän ye ribere munbtä! 5 Erere arato, ñni Jesu kukwei ngwianka mda mda, ni Dänkien etbakantre amne Pedro arato tä niken meri kwekwe ngwena jabe, ye kwrere nun ñan raba niken meri tödekaka Jesubti ngwena ja nän mukore ya? iJänri, nun tö rabadre, ne ngwane nun raba meri jakwe ngwena jabe! 6 Mdakäre abko, ÌBernabé amne ti, nun ne aibe kākwe sribi mda mda nuendre mrökrä jae ya? iÑakare jire!

7 Yebtä ti bike kukwe bä mike krörö munye: ÌNitre rükä käta sribire gobrankrä, ye käta sribi ütiä bienta au jae ya? iÑakare jire! ÌAmne ni uba nökaka ñan tä uba ngwä kwete ya? iJänri, tä nökö kwetadre jae! Erere arato, ñni obeja ngibiaka käta kian kwainte, ye ñan tä ñaen ya? iJänri, tä obeja ngibiare kian ñadre jae! 8 Ne abko ñakare ni kä nebtä aibe tä töbike kore abko erere tita niere, akwa Ngöbö Kukwei tikani Moisékwe käta niere arato, 9 aisete Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye btä tä tikani krörö: Buey trigo münantekä, ye munkwe ñan kö kita ngwärebtä abko tä tikani kore. ÌYe abko, Ngöbö töi nämane buéy aibe die mike, kākwe kukwe niebare kore

ya? Ñakare. 10 Ngöbö töi nämane ni ne die mike arato, kākwe niebare kore. Ni ne kräke Ngöbökwé ja kukwei tikamna, ñobtä ñan angwane ni nura nökaka amne ni nura ngwä ötake abko rabadre mrö bkäne tätre nütüre, aisete tä sribi nuene. 11 Ye kwrere arato, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä nunkwe nökani nura kwrere mun ngätäite, ye ütiäre abko nunkwe jändrän munkwe mätäidre munbtä abko ñakare blo, 12 ñobtä ñan angwane ni mda mda akwa käta jändrän mätäire munbtä angwane, nun bärira jire kākwe jändrän mätäidre munbtä.

Akwa nun jändrän mätäire ñakare munbtä abti kä nüke mta-re, ñobtä ñan angwane nun ñan tö jändrän nuein jire chi ja mikakäre ngite ni mda mda okwäbti abtä trö kwitadre kwe Ngöbö Kukwei kuin Kristobtä yeye, akwa ni jökräkwé kadre ngäbti jäme, abkokäre nunta ja tare nike bätäkä ngwarbe Ngöbö kukwei mikabtä gare munye. 13 Angwane abko mrö bianta Ngöböye, ye ruäre ni sribikä ju blitakrä Ngöböbete käta mrö den jae sribi ütiäre ju yete, ye garera munye. Erere arato, ni jändrän kukwaka Ngöböye käta ngri den ruäre nünankrä jae. 14 Ye kwere arato, ni Dänkien kākwe kukwe ükaninte krörö ni niara kukwei mikaka gare kräke: Nire nire tä näin Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike gare, ye köböire nünandre kwe, niebare ni Dänkienkwe.

15 Ye kwrere ti di tärä jändrän mätäikä munbtä, akwa tikwe ñan jändrän mätäiba munbtä, niebare ni Dänkienkwe ye kwrere. Erere arato, ñan munkwe jändrän biandre tie, abkokäre tita tärä ne tike munye. Tikwe jändrän mätäidre munbtä jakrä, ye känenkri ti krütadre abko rabadre bäri kuin tikrä, aisete tita sribi nuene kore, ye abko bäri käi nuäre tibtä, aisete ni mda ñan raba ti töi kwite jene mda. 16 Ne aisete, tita kukwe kuin Jesubtä dirire, yebti ñan tita bike kri, ñobtä ñan angwane sribi ye abko Ngöbökwé mikani ti kisete, aisete tikwe ñan nuendre angwane iaingwaree, ti bobre jakän! 17 Tikwe kukwe kuin Jesubtä ye diridre ja töi jenbti akräke tikwe ütiä mätäidre munbtä, akwa sribi mikani ti kisete Ngöbökwé, erere tita nuene, aisete tita ütiä kärere ñakare, ñobtä ñan angwane ti sribikä Kristokwe jirekäbe aibe aisete. 18 Akwa tita kukwe kuin Jesubtä dirire ngwarbe, ye abko sribi ütiä kwrere tikrä. Amne tita ütiä mätäire ñakare munbtä, ye abko sribi ütiä kwrere tikrä arato. Ye abko bäri käi nuäre tibtä, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä dirita tikwe, ye käbti ti ñan tö nünai.

19 Ne mden kisete, ni ñakare jire iti kä nebtä käta sribi tikwe ne ütiä bien tie, aisete tita ñakare klabore, akwa ni kwati jatadre Kristoye, abkokäre tita ja mike klabore ni jökrä kräke abko krörö: 20 Nitre israelita ngätäite ti

nämane angwane, tikwe ja mikani ni niaratre kwrere ganainkäre Kristokrä. Amne nitre israelita käta Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mike täte abko ngätäite ti nämane angwane, tikwe ja mikani Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mike ütiäre ganainkäre Kristokrä. Akwa era metre Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye ñan mikata ütiäre tikwe ja mikakäre metre Ngöbö ngwärekri, akwa nitre kukwe mikaka ütiäre ütiäre jatadre tödeke Kristobti, abkokäre tikwe ja mikani niaratre kwrere.

21 Akwa ni mda mda käta Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mike ñakare ütiäre abko ngätäite ti nämane nebe angwane, tikwe ja mikani niaratre kwrere. Akwa ti abko tä Ngöbö Kukwei mike ütiäre, ñobtä ñan angwane kukwe biani nuendre nie Kristokwe abko erere tita mike täte. 22 Angwane ni ie Kristo gare ñakare kuin abko ngätäite tikwe ja mikaba ni ie Kristo gare ñakare kuin kwrere, niaratre ganainkäre Kristokrä. Tita ja mike ni mda mda kwrere, ye köböire abko ni ruäre rabadre dianintari, abkokäre tita nuene. 23 Ye abko, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, kräke tita sribi nuene ne köböire Ngöbökwé kuin nuendre tikrä abkokäre.

24 Ti bike kukwe mda bä mike krörö munye: Nitre tä ja gaen angwane, ni kwati tä neen akwa, ni itibe tä ganane abko ütiäre jändrän bianta ie. Ye kwrere arato, Ngöbökwé

jändrän biandre munye, ne ngwane ni niaka tä nüne ño ganakäre, ye kwrere munkwe nüna. **25** Nitre ja gaka tä niken ja mike biare ja gakäre angwane, jändrän ño ño käme kräke, ye ie tä ja üke bän ganakäre, akwa jändrän tä niken ngwarbe jötrö abko ganainkäre tädre ja mike juto kore. Akwa Ngöbö-kwe jändrän kuin ütiäte biandre nie abko ganainkäre nita ja die mike jändrän ño ño käme ni kräke, ye ie nita ja üke bän ganakäre. **26** Ne aiseite ti abko ñan tä näin betekä okwä kware amne ñan tita kuso braire ngwarbe kä tökarete kwäräkwarä. **27** Akwa tita ja ngrabare ara jire mike ja tare nike amne tita ja ngrabare ne mike ja kukwei mike täte, ñobtä ñan angwane tikwe diribare ni mda mdaye abti mrä ti ütiäte ñakare ñan niedre tie Kristokwe, abkokäre tita ja ngrabare mike ja tare nike.

Pablokwe nitre Corintobo mikani mokre

10 **1** Ti mräkätre, ti tö kukwe nakaninkä nitre israelitabtä mikaita töre munye abko krörö: Ni mräkä israelita kirakira nämane Egipto, nikaninta angwane, namani dikekä jökrä müta Ngöbökwé täni amne nikani jökrä Mren Tainte ta arato. **2** Niaratre namani dikekä müta Ngöbökwé täni amne nikani Mren Tainte ta, ye abko namani ngökani ñöte amne namani mikani ketetibe Moisébe kwrere,

Ngöbö nämane ben niaratre ngibiakäre bā mikakäre, nita ngökani ñöte amne mikani kete-tibe Jesube, niarata ni dänkiene bā mikakäre ye kwrere. **3** Angwane mrö biani Ngöbö-kwe, arabe kwetani jökrä kwetre kä kaibete amne, **4** ñö biani tomnane Ngöbökwé, arabe ñani jökrä kwetre, ñobtä ñan angwane ñö mikani neen jäkwatate käin Ngöbökwé, ye ñani kwetre, ñan krütadre tomna miare abkokäre. Kristo ara jire jäkwata ye kwrere abko nämane näin ben-tre, ñobtä ñan angwane mrö amne ñö biani Ngöbökwé niaratre ngrabare die mikakäre, ye abko Kristo nämane die mike nüne Ngöbö ngwärekwé bā mike, aiseite Kristo abko jäkwata kwere, kä nämane juto biare nitre israelita mike nüne Ngöbö ngwärekwé. **5** Akwa bäsi niaratre jökrä kākwe ñan Ngöbö mikani ütiäte, aiseite Ngöbö namani romon kräke, abtä bäsi jökrä krütani bātärekä ja täritäri kä kaibete ji ngrabare temen.

6 Kukwe nakaninkä kore nitre israelita kirakirabtä, ye abko ja töikrä nie. Yebtä abko, nikwe ñan ja töi mikadre kukwe käme diän diän nuenbtä ño niaratre kākwe nuenbare ye kwrere abko krörö: **7** Bāri käne nitre israelita kirakira ruäre kākwe ngöbö ngwarbe mikani ütiäte jae, ye abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Niaratre namani tākānintbe temen, mröre, tomna ñaen ngöbö ngwarbe

mikakäre ütiäte jae, bti nikanintre ja mike gure bati bati, *Exodo 32.6* abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye kwrere munkwe ñan ngöbötre ngwarbe mika ütiäte jae. **8** Bobukäre abko, niaratre ruäre nikani ja mike gure bati bati ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae, abtä Ngöbö mätä namani btätre abko dokwäre ni krütani mili gre bti krämä (23,000) köböitibe, aiseite munkwe ñan ja mikadre gure bati bati niaratrekwe nuenbare ye kwrere. **9** Bāmākäre abko, nitre israelita kākwe kukwe nuendre käme Ngöbö rüere angwane, ni Dänkien kākwe mikadre ja ngie nuen ya, ñakare ya abko nitre ruäre tö namani gai. Abtä Ngöbökwé tbi juani, kākwe kwetani, abtä namanintre bren tbibtä amne krütani. Ne aiseite munkwe ñan töbika amne nikwe ñan ja gadre Kristobe, nitre israelitakwe nuenbare ye kwrere. **10** Mräkäre abko, ni ruäre kākwe ñākābare Ngöbö rüere, dokwäre Ngöbökwé angele ni kämikaka juani, kākwe niaratre kämikani, aiseite nikwe ñan ñākādre Ngöbö rüere, niaratre kākwe nuenbare ye kwrere.

11 Ye abko, ni tödekaka Jesubti, kräke kukwe kuin ne nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä abko tä neme bare kä mrä ne näire, aiseite kukwe nakaninkä jökrä kore nitre israelita kirakirabtä ja töikrä nie, yebtä nikwe töbikadre ja käne, abkokäre tä tikani Ngöbö Kukweibtä. **12** Ne aiseite nire nire käta bike kri, ie

ja nena ruen dite Jesu kukweibtä, ne abko kākwe ja ngibia kuin amne ja ñan tuametre nōtdre temen kwe. **13** Akwa kukwe krörökrörö ngwiandre töre jae munkwe: Kukwe kämekäme tä kite ni jökrä nuenite ja käne, kwrere arato kite mun rüere. Akwa kukwe bāri tare jatadre mun rüere angwane munkwe nünandrekä dite jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöböta ja kukwei mike täte amne, tä juto biare mun die mike, aiseite kukwe bāri tare kākwe mun nōtdre temen, ye ngāniene munkwe kwärābēdre ño abko Ngöbökwé mikadi gare munye, mun rabadre nūnenkā dite abkokäre.

Mrö ngöbö ngwarbe juete abko Pablokwe dokwä tākāni

14 Ne aiseite, ti mräkätre tare tikwe, munkwe ñan ngöbö ngwarbe mika jire chi ngöböre jae amne ye ngāniene mun gitia. **15** Mun abko ni töbtä töbtä munta nütüre jabtä ruen tie, aiseite tita kukwe era erere niere rükadre gare munye abtä munkwe töbika. **16** Nita mröre Kristo ngatani ngwiandre töre jae angwane, uba döi kuin niekrä Ngöböye, yebtä nita kuin niere Ngöböye, bti nita ñaen angwane, jändrän jökrä nuenbare Ngöbökwé Kristo dāriehti ni kräke abko nita den jakrä ben gwaire. Erere arato, ban kuntibe dikanteta oto kiakia, bti nita kwete, ye abko nita ja gete ketetibe gwaire Kristo ngrabarebe abko nita bā mike, **17** ñobtä ñan angwane ban

kuntibe mun jökrä tä kwete, aiseite ban oto kiakia kabre jatani ban kuntibete, ye kwrere mun abko ni kabre akwa ni ngrabare itibe kwrere.

18 Ye abko, nire nire käta mröre ngöbö ngwarbe käikitaka-käre abko ñan tä mröre ketetibe ngöbö ngwarbebe abko munta nütüre akwa, nitre israelita tä dre nuene mika ñäräre munkwe: Niaratre käta jändrän kämike kukwadre Ngöbö käikitakakäre, bti ben gwaire tä kwete yete Ngöbö ngwärekre. **19** Ne abko, ñan ngöbö ngwarbe ütiäte Ngöbö kwrere tita niere abko mun raba nütüre. Erere arato, ñan ngri kukwani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko bäri ütiäte ngri mda mdakrä tita niere abko mun raba nütüre. **20** Akwa nitre ñakare tödekaka Jesubti käta jändrän kämike kukwadre jändrän kädianta jirekabe ngöbö ngwarbe yeye, ye abko ñan tä bien Ngöbö era metre yeye, akwa era metre tä bien üai käme bikaka ngöböre yeye abko tita niere, aiseite munkwe ñan ja getadre jire chi üai kämenbe, ie ti tö, **21** ñobtä ñan angwane mun ñan raba dö ñaen siä kwatibe te ni Dänkien Jesube amne üai kämenbe. Erere arato, mun ñan raba mröre mun mräkä Jesu käbti ben gwaire Jesu ngatani ngwandre töre jae niara mikakäre ütiäte jae amne mröre nitre tödekaka ñakare Jesubti ben gwaire üai käme mikakäre ütiäte jae. **22** Nikwe nuendre kore, yebtä ni Dänkien mätä rabadre

kri nibtä, ñobtä ñan angwane ni rabadre Jesu bä mike ngwarbe nitre tödekaka ñakare Jesubtiye. Erere arato, ni Dänkien bäri dite nikrä abko jürä rabadre nibtä, aiseite nikwe ñan ja getadre jire chi üai kämenbe.

Ni tödekaka Jesubti raba ngri mda kwete, niebare Pablokwe

23 Mdakäre abko munta niere krörö tie kukwe nebtä: Ni tö rabadre dre dre nuein mröbtä, erere tä dbe Ngöbökrä abko munta niere. Ye abko era, akwa jändrän jökrä abko ñakare kuin nuendre abko tita niere. Erere arato, munta niere krörö: Ni tö rabadre dre dre nuein, erere ni raba nuene, akwa ti abko käta niere krörö: Jändrän jökrä nita nuene ye abko ñakare kuin ni mda mda die mikakrä abko tita niere. **24** Ne aiseite, nikwe ñan töbikadre jändrän kuin nuenbtä kaibe jakrä, akwa nikwe töbikadre jändrän kuin nuenbtä ni mda mdakrä.

25 Ne aiseite, kä ngri rürü-moinkrä, kanti munkwe ngri ño ño köka, ye erere munkwe kweta jäme. Akwa ngri ye biani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte ya, ñakare ya, ye munkwe ñan ngwiantari, ñobtä ñan angwane nirekwe biani rürümoinde abko ñakare ütiäte, **26** ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Kä temen ne amne jändrän jökrä tä kä nebtä abko ni Dänkien Ngöböta bkäne,
Salmo 24.1

aiseite munkwe ñan töbika dikaro btä.

27 Nane ni ñakare tödekaka Jesubti kākwe mun nūbai mröre jabe, ye kanti mun tö raba näin amne, mrö ño ño mika kwetadre kwe, ye munkwe kweta kä bube jirekabe amne, mrö ye jatani mdenkri, munkwe ñan ngwiantari. **28** Akwa nane ni tädre yete kākwe niedre krörö munye: Ngri ne biani ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte, nie kwe munye angwane, munkwe ñan kweta jirekabe ni kukwe niekä ye okwäbti, niara töi mikakäre nuäre. **29** Ne abko, munkwe ñan ni mda töi mikadre bä jene Kristo rüere, abkokäre munkwe ñan ngri ye kwetadre tita niere, akwa ne ñan mun töi ño ngri kwetabtä, abkobtä tita blite. Ne aiseite tikwe dre nuendre, ye abko tä dbe tikrä, akwa ni mda mdakwe ñan ti mikadre ngite kukwe nuenta tikwe yebtä, **30** ñobtä ñan angwane jändrän jökrä kwetata tikwe, btä tita kuin niere Ngöböye, ne aiseite tita jändrän kwete, yebtä ni mda mda kākwe ñan ñäkadre blo ti rüere.

31 Ne aiseite, munkwe mrö ya, munkwe tomna ña ya, munkwe dre dre nuen, erere munkwe nuen jökrä Ngöbö rabadre käikitankä abkokäre. **32** Akwa ni israelita amne ni ñakare israelitare, okwäbti munkwe ñan kukwe nuen abtä ja mikadre ngite krübate kwetre Kristo rüere, abtä ñan tö rabadre tödekai Jesubti. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti, okwäbti munkwe

ñan kukwe nuen, abtä ja mikadre ngite krübate kwetre Kristo rüere. **33** Amne ti abko käre tö ni mda mda moto mikai nuäre, aiseite käre tita jändrän kuin känene ñakare au jakrä, akwa ni mda mda rabadre dianintari arato, abko ie ti tö, aiseite tita jändrän kuin känene bäri ni mda mdakrä.

11 **1** Ye abko, Kristo kākwe nūnabare ño, ye kwrere tita nūne, aiseite tita nūne ño, ye kwrere munkwe nūna.

Nitre merire kākwe dre nuendre gätäte

2 Ti mräkä, käre tita töre munye amne kukwe diribare tikwe munye, erere munta mike täte jökrä, yebtä tita mun käikitäkä. **3** Akwa kukwe rükadre gare metre munye, ie ti tö abko krörö: Ni dokwäta ni ngrabare mike nūne, ye kwrere Kristo tä ji dokwäte ni brare jökrä kräke amne ni brare abko tä ji dokwäte ni merire kräke amne Ngöbö abko tä ji dokwäte Kristo kräke. **4** Ye aiseite, ni brare rikadre blite Ngöböbe amne rikadre Ngöbö kukwei niere gätäte kākwe dän kitadre ja dokwäbti angwane, Kristo tä ji dokwäte niarakrä abko mikata ütiäte ñakare kwe. **5** Akwa meri abko rikadre blite Ngöböbe amne rikadre Ngöbö kukwei niere gätäte ni jökrä ngwärekre angwane, dän ñan kitadre ja dokwäbti kwe ye ngwane, ja dokwä mikata ütiäte ñakare kwe angwane, meri dokwä mikata mutiolire ye

kwere jire bāta neme, 6 ñobtä ñan angwane meri ñan tö dān kitai ja dokwābti blitakäre Ngöböbe amne Ngöbö kukwei niekäre gātäte angwane, tö ja gaire ruen tie. Kore ne ngwane, ja dokwā mikadre mutiolire jirekäre rabadre ja gaire bāri abkokäre. Akwa dokwā mikadre mutiolire, ye gaidre kräke ne ngwane, dān kita ja dokwābti kwe.

7 Akwa ni brare abko kākwe ñan ja dokwā jue mika, ñobtä ñan angwane ni brare abko dātebare bāsi ja kwere Ngöbökwē amne ni brare kākwe nūnandre Ngöbö mikakäre ütiäte. Akwa ni merire abko kākwe ja dokwā jue mikadre, ñobtä ñan angwane ni merire dātebare Ngöbökwē ni brare bā mikakäre ütiäte, 8 ñobtä ñan angwane ni brare ñan jatani merikri, akwa meri abko jatani ni brarekri. 9 Erere arato, ñan Ngöbökwē ni brare dātebare ni merire kräke, akwa ni merire dātebare ni brare kräke Ngöbökwē. 10 Ne aiseite ni merire kākwe ja dokwā jue mikadre brare kwe bā mikakäre ütiäte amne angeleire kisete ni merire kākwe ja dokwā jue mikadre arato.

11 Ye abko era metre, akwa ni tödekaka Jesubti ngätäite abko, ni brare tä nūne ni merire köböire, aiseite tare nūne kaibe ni brare kräke amne, ni merire tä nūne ni brare köböire, aiseite tare nūne kaibe. 12 Ye abko, kira kena ni merire dātebare ni brarekri ye abko era bkānā akwa, ni brare

abko tä dāre ni merirekri amne, ni jökrā amne jändrān jökrā abko jatani Ngöbökwē. 13 Ne abko ni merire rikadre blite Ngöböbe gātäte angwane, ja dokwā jue mikadre ñakare kwe ye abko tä dbe ya, abkobtä mun-kwe töbika. 14 Akwa ni brare kākwe ja dokwā drüen ngibiadre nga, ye abko tuen gaidre kri abko erere kukweta ükaninte ni ngätäite. 15 Akwa ni merire abko kākwe ja dokwā drüen ngibiadre nga, ye abko tä nebe tuen kuin nuäre, ñobtä ñan angwane ni merire abko ie dokwā drüen biani nga Ngöbökwē ja dokwā jue mikakrä. 16 Akwa nane mun ruäre tö raba ja kwetai tibe kukwe nebtä ye abko raba gare munye, akwa nun amne ni mda mda gätäkā Jesu kābti kā mda mdate, ie kukwe mda mda bā jene tārā ya abko gare ñakare nūne, aiseite nire merire tä gātäte angwane, tä blite Ngöböbe amne Ngöbö kukwei niere angwane, dān kitadre dokwābti kwetre. Abko kore se.

Mrö Jesu ngatani ngwiankrä töre jae, btā Pablokwe blitabare

17 Ti mräkätre, kukwe mda btā tita tārā tike munye, nebtä abko ti ñan bike mun kākitekä, ñobtä ñan angwane munta gätäre Jesu kābti, ye nin tä mun die mike tödeke bāri Jesubti, akwa tä mun die gaenkā bāri. Yebtä abko, tita tārā tike krörö mda munye: 18 Munta ja ükekrö gätäkäre Jesu kābti angwane,

munta ja ñāketbe jene jene, ye niebare käre tie amne ruäre tä nebe era tikrā. 19 Munta ja ñāketbe jene jene, ye abko raka-drekā kore ruen tie, ñobtä ñan angwane ye kwere mun mden mden tä tödeke era metre Jesu-bti rükadre gare abkokäre. 20 Akwa munta gätäre Jesu kābti angwane, munta mröre, ye abko ñan munta mröre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae era metre, 21 ñobtä ñan angwane mröta niken Jesu ngatani ngwiankrä töre jae angwane, mun ngwian bkänkā krikri ara jire tä niken mrö jakwe kweteta käre amne ni ruäre abko tä neme mröi. Erere arato, ni ruäre tä dö ñaen kabre amne tä neme dröbare. 22 ¿Ju munkwe ñakare mrökrā amne dö ñakrā käre ya? ¿Se ñobtä munta nire Ngöbökwē mike ngwarbe kore jae amne nire bobre bobre tödekaka Jesu-bti abko munta mike ja gaire kore se! ¿Munta kukwe nuene kore, sebtä tikwe dre niedre munye? ¿Tikwe mun kākkitadre-kä ya? ¡Ñakare jire! Kukwe kore btā tikwe ñan mun kākkitadrekä jire chi.

23 Ye abko, ti Dänkien kākwe diribare tie abko erere tikwe diribareta munye abko krörö: Ni Dänkien Jesu kitani ngise, ye näire deo, ban diani kunti kisete kwe, 24 kākwe kuin niebare btā Ngöböye, bti ötaninbtä kwe, kākwe niebare krörö: Ban ne abko ti ngätä tikwe. Ne mden abko tita bien müre ketadre mun kräke. Käre munkwe ban kweta

kore ti ngwiankrä töre jae, niebare kwe. 25 Ye kwere arato, mröbare ünān jökrā kwetre angwane, uba döi basote diani kisete kwe, bti niebare krörö kwe: Uba döi ne abko kukwe ükaninte btin Ngöbökwē abko rabadre bare täte jökrā ti dārie-bti ye bā mikakrä. Ne aiseite munkwe uba döi ña batire batire ti ngwiankrä töre jae, niebare ni Dänkienkwe. 26 Ne aiseite, ni Dänkien jatadreta, ye ngibiare kwärā munkwe ban kweta amne munkwe uba döi ña angwane, ni Dänkien krütani ni täte amne ni kräke abko mun tädi bā mike batire batire abti ni Dänkien jatadi nüketa.

27 Ne aiseite, ban kwetata amne uba döi ñata ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae, akwa tä ni mräkā Jesu kābti mda mda mike ngwarbe jae, ye nire-kwe kwetadre kore angwane, ja mikadre ngite kwe ni Dänkien ngrabare rüere amne ni Dänkien dārie rüere arato. 28 Ye mden kisete, mun rika ban kwete amne uba döi ñaen ni Dänkien ngatani ye ngwiankrä töre jae, känenkri munta ja mike ngite kore mun mräkā Jesu kābti rüere ya, abkobtä munkwe töbika kuin käre, 29 ñobtä ñan angwane ban kwetadre amne uba döi ñadre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae, akwa nita ni Dänkien ngrabare ara jire mike ngwarbe, ye ngwane, ja rüere nita ja mike ngite au Ngöböye, dokwäre Ngöbökwē ni mikadi ja ngie nuen. 30 Ye mden kisete mun kwati

bren amne mun di ñakare amne ni ruäre abko krütanina. **31** Ne aiseti, nikwe dre nuendre, yebtä nikwe töbikadre kuin ja käne au angwane, ni Dänkien kākwe ñan ni mikadre ja ngie nuen.

32 Akwa ni Dänkien kätä ni mike ja ngie nuen, ye abko tä ni töi den kore mtare, niarakwe ñan ni mikadre ja tare nike ni ñakare tödekaka Jesubti ben gwaire kä mrä angwane, abko-käre tä ni töi den kore mtare.

33 Ne aiseti ti mräkätre tikwe, mun rika gätäre mrökäre ni Dänkien ngatani ngwiankrä töre jae angwane, munkwe ja ngibia ngäbti kwärikwäri, abti munkwe mrö kweta ketetibe gwaire jökrä. **34** Akwa ni ruäre, ie mrö raba krübäte angwane, mrö kweta kwe ja gwiriete, bti jata gätäbtä. Ye kwrere gätädre kwe abtä Ngöbökwe ñan mikadre ja ngie nuen. Kukwe mda mda tä ükarete abko ti näinta nebe mun kanti yete angwane, tikwe ükadite jökrä.

Ngöbö Üaita ja di bien bätäkä ngwarbe

12 **1** Ti mräkätre, Ngöbö Üaita ja di bien bätäkä ngwarbe ja moto kuinbti nitre tödekaka Jesubti itire itireye, btä munkwe kukwe ngwianintari tie täräbtä. Kukwe yebtä mun ñan töi rabadre mräme, akwa ye abko rabadre gare metre munye, ie ti tö abko krörö: **2** Bäri käne abko, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri ngöbö ngwarbe, ye jie-bti mun nämäne ja ngwiamna ni

mda mdaye, ye gare kuin munye. Ngöbö ngwarbe ye abko blite ñakare. **3** Ye aiseti, mtare kukwe rabadre gare krörö munye, ie ti tö: Nire nire kätä blite Ngöbö Üai köböire ñan raba niere:

iNgürün raba Jesubtä näre! abko ñan raba niere jire. Erere arato, Ngöbö Üai Deme köböire aibe ni raba niere: iJesu abko Dänkien Ngöbö! abko ni raba niere kore, ye abko rabadre gare munye.

4 Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti abko bti Ngöbö Üaita ja di dräire bätäkä ngwarbe jene jene, akwa Ngöbö Üai itibe kätä ja di bien kore. **5** Erere arato, sribi tärä bätäkä ngwarbe Ngöbö-krä, akwa sribi ye abko nuenta ni Dänkien itibe köböire amne niara kräke. **6** Ye kwrere arato, sribita neme bare bätäkä ngwarbe ni mda mdakrä, akwa Ngöbö itibe kätä sribi ngwena bare ni köböire amne niara tä ja di mike ni jökräbtä abko krörö:

7 Ni itire itire, ie Ngöbö Üai kätä ja di bien ja moto kuinbti ni jökrä die mikakäre abko krörö: **8** Ni iti, ie Ngöbö Üai kätä kukwe töbtä mike gare blitakäre btä amne, ni mdaye abko Ngöbö Üai arabe kätä ja di bien kukwe keta kabreta ükaninte ño ño rabadre gare. **9** Erere arato, Ngöbö Üai arabe kätä ja di bien ni mdaye tödekakrä kwatibe Ngöböbti amne, Ngöbö Üai arabe kätä ja di bien bätäkä ngwarbe ni mdaye ni bren bren mikakäreta quinta. **10** Ni mdaye abko Ngöbö Üaita ja di bien sribi kri ñan tuabare bätäkä ngwarbe nuenkäre amne,

ni mdaye abko ja di bianta Ngöbö kukwei niekäre nitre Ngöbö kukwei niekäre kwrere amne, ni mdaye abko ja di bianta üai käme mikata nuke gare amne Ngöbö Üai era metre mikata nuke gare ie arato. Erere arato, Ngöbö Üai kätä ja di bien ni mdaye blitakäre kukwe jenenan-bti btä ja töitikani ñakare kwe amne, ni mda abko ie ja di bianta kukwe jenena ye rükadre gare, abkokäre Ngöbö Üai kätä ja di bien ie. **11** Di jökrä bätäkä ngwarbe ne abko Ngöbö Üai itibe ye ara kätä bien nie, akwa tä ütiä käre ñakare nie. Ngöbö Üai töta neme ja di biain ño ño nie, ye erere tä dräire ni tödekaka Jesubti itire itire bti.

Jesu ngrabare itibe akwa kiakia ngrabare kabre

12 Nöbtä Ngöbö Üai kätä ja di bien bätäkä ngwarbe jene jene abko ti bike bä mike ni ngrabare-btä. Mun tödekaka Jesubti abko ti bike bä mike ni kiakia ngrabare kwrere abko nere: Ni ngrabare abko itibe, akwa ni kiakia abko kabre amne, ni kiakia ngrabare kabre, ye tä ni itibe ngrabare. Ye kwrere, Kristo ngrabare itibe, akwa nitre tödekaka Jesubti itire itire tärä kabre abko niara kiakia ngrabare. **13** Ne aiseti, era metre ni abko bätäkä ngwarbe jene jene. Ruäre abko ni israelitare amne ruäre abko ñakare israelitare; ruäre klabore amne ruäre abko klabore ñakare, akwa ni jökräbtä Ngöbö Üai itibe nükani täte ni mikakäre Jesukristo

ngrabare itibe kwrere amne, Ngöbö Üai itibe abko ni jökrä kākwe kani ngäbti. **14** Era metre ni ngrabare itibe akwa, ni kiakia ngrabare abko tärä kabre ni ngrabare mikakrä täte.

15 Ye abko ti bike bä mike krörö: Ni ngoto kākwe niedre, iA! Ti ñakare ni kise, aiseti tita ni ngrabare bäre mento, niedre kwe, üye ngwane rabadre ni ngrabare bäre mento ya? iÑakare! **16** Erere arato, ni olo kākwe niedre, iA! Ti ñakare ni okwä, aiseti tita ni ngrabare bäre mento, niedre kwe, üye ngwane rabadre ni ngrabare bäre mento ya? iÑakare! **17** Ye abko, üni ngrabare rabadre ni okwärebe jökrä angwane, ni kukwei jaradre ño nie? Erere arato, üni ngrabare rabadre ni olorebe jökrä angwane, jändrän rä rabadre ruen ño nie? **18** Akwa ni kiakia ngrabare, ye Ngöbö tö namani mikai mdente mdente, erere mikani kwe au ja töi jenbti. **19** Akwa ni kiakia ngrabare rabadre ketetibe ja bä kwrere jökrä angwane, ni ngrabare ñan rabadre kuin täte. **20** Ye mdente aiseti, ni kiakia ngrabare tärä kabre bätäkä ngwarbe, akwa ni ngrabare abko itibe, btä ni kiakia ngrabare tä ketetibe jökrä. Ye kwrere Ngöbö-kwe kukwe mikanintbe munbtä arato.

21 Ye aiseti, ni okwä ñan raba niere ni kiseye: iA! Ma ütiä-te ñakare nünankrä tie, ñan raba niere kore. Erere arato, ni dokwä ñan raba niere ni ngotoye: iA! Ma ütiäte ñakare nänkrä tie, ñan

raba niere kore, **22** ñobtä ñan angwane ni kiakia ngrabare tä nebe tuen di ñakare nie, akwa ye abko bäri ütiäte nikrä. **23** Amne ni kiakia ngrabare ñan tä nebe tuen nuäre nie, ye nita ükete bäri nuäre. Erere arato, ni kiakia ngrabare, btä nita ja gaire, ye ni ñan tö mikai tuare ni jökräye, abkokäre nita ngwä kite bäri kuin amne nita ja jue mike kuin bare bare, **24** akwa ni ngrabare tuen kuinquin abko ngibiata ñakare kore nikwe amne nita ja jue mike ñakare arato. Ye abko, Ngöbökwé ni ngrabare ükaninte, ni kiakia ngrabare tuen ütiäte ñakare nie rabadre mikani bäri ütiäte nikwe. **25** Erere arato, ni kiakia ngrabare ñan rabadre ja ñaketbe jene jene, akwa ni kiakia ngrabare mden mden tuen ütiäte amne mden mden tuen ütiäte ñakare, ye töi rabadre ja di mikabtä kwärikwäri, abkokäre Ngöbökwé ükaninte kore. **26** Ne aisete, ni kĩa ngrabare keteti tä ja tare nike angwane, ni ngrabare tä ja tare nike jökrä gwaire. Ye kwrere arato, ni kĩa ngrabare keteti mikata ütiäte angwane, ni ngrabare jökrä btä kĩa nebe nuäre gwaire jökrä.

27 Ye kwrere mun jökrä gwaire abko Kristo ngrabare ara amne, ni kiakia ngrabare tära, ye kwrere mun itire itire tä Jesu ngrabare kiakiare. **28** Ye aisete, nitre gätäkä Jesu käfti ngätäite Ngöbö tö namani ni krörökrörö tuai abko erere mikani kwe abko krörö: Mtare Jesu kukwei ngwianka mikani

käne kwe. Bobukäre abko, nitre Ngöbö kukwei niekä. Bämäkäre abko, nitre Ngöbö Kukwei dirikä mikani kwe. Yebti nitre sribi kri ñan tuabare nuenkä, nitre ni bren bren mikaka kuinta amne, nitre ni mda mda die mikaka amne, nitre ni mda mda jie ngwianka, amne nitre blitaka kukwe jenenanbti, ye abko mikani jökrä kore nitre gätäkä Jesu käfti ng. **29** Ye abko, ñan ni jökrä tä Jesu kukwei ngwianka amne ñan ni jökrä Ngöbö kukwei niekä amne ñan ni jökrä tä Ngöbö Kukwei dirikä amne, ñan ni jökrä tä sribi kri ñan tuabare nuene. **30** Erere arato, ñan ni jökrä ni bren bren mikakata kuinta amne, ñan ni jökrä tä blite kukwe jenenanbti amne, ñan ni jökrä abko ie kukwe jenena tä nuke gare niekäre ni mda mdaye. **31** Akwa Ngöbö Üai di bäri ütiäte ütiäte mun die mikakäre, ye munkwe kánántari kisere jakrä.

Ja taredre kwärikwäri abko bäri ütiäte

Akwa jändrän bäri kuin ütiäte Ngöbö Üai di bätäkä ngwarbe ye kräke, jiebti ti bike ji tike käne abko krörö:

13 1 Ni kukwe bätäkä ngwarbe kä nebtä, erere ti rabadre blite amne angeletre kukwe ño ño, erere ti rabadre blite, akwa tita ni mda mda tare ñakare ne ngwane, balinkwata ngö kri ngwarbe, kwrere jire ti rabadre amne bandereta ngö mikata ngöbö ngwarbe mikakrä

ütiäte, kwrere jire ti rabadre ngwarbe. **2** Erere arato, Ngöbö Üai köböire ti di rabadre Ngöbö kukwei niekäre amne Ngöbö Üai köböire kukwe tiebetiebe Ngöbökwé rabadre gare jökrä tie amne, Ngöbö Üai köböire kukwe kabre bätäkä ngwarbe tä ükaninte ño rabadre gare jökrä tie amne Ngöbö Üai köböire tita tödeke kwatiebe Ngöböbti, köböire ti rabadre ngitiö kri juen nebe kä mdabt, akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane, ti ütiäte ñakare jire. **3** Mdakäre abko, jändrän tädre tikwe, erere tikwe dräidre jire jökrä ni bobre bobrebt amne, tikwe ja ne ara jire biandre kukwadre sribi Ngöbökwékrä, akwa tita ni mda mda tarere ñakare ne ngwane, ztikwe dre ganaindre jakrä?

4 Nita ni mda mda tarere metre abko nere: Nita ni mda mda tarere angwane, nita jändrän jökrä ngibiare bätärekä ni mdabtä amne nita ja moto mike kuin ni mdakrä. Nita ni mda mda tarere angwane, ñan nita nüne ni ja ribare kwrere jändrän jökräbtä jändrän diankakäre jakrä amne, ñan nita ja bä mike ütiäte amne ñan nita bike kri. **5** Nita ni mda mda tarere angwane, ñan nita ñäke diän diän ni mdaye mikakäre ja gaire amne ñan nita jändrän kuin känene kaibe jakrä. Erere arato, nita ni mda mda tarere angwane, ñan nita nebe romon jötrö ngwarbe ni mdakrä amne ñan ni mätäta neme kärekäre ja dokwäre ni mdabtä. **6** Mdakäre abko, nita ni mda

mda tarere angwane, kukwe diän diän Ngöbö rüere amne ni mda mda rüere, ye kaita neme nuäre ñakare nibtä, akwa kukwe kuin era metre abko kaita nebe nuäre nibtä. **7** Nita ni mda mda tarere angwane, nita juto biare jändrän jökrä ni rüere kaen ngäbti ni mda mda ngibiakrä amne, nita tödeke janknu Ngöböbti amne ni mda mdabt. Erere arato, nita ni mda ngibiare bätärekä jändrän jökräbtä amne nita di krüte ñakare jändrän jökräbtä.

8 Nita ja tarere kwärikwäri ye abko rabadi kärekäre, akwa kukwe niebare nitre Ngöbö kukwei niekäkwé abko köböitira jire näin ta amne, ñan blita rabadre kärekäre kukwe jenenanbti Ngöbö Üai köböire. Erere arato, ni ye ie kukwe kabre tä ükaninte tä gare Ngöbö Üai köböire, ye näin ta, **9** ñobtä ñan angwane ni ye ie kukweta neme gare braibe amne, ni Ngöbö kukwei niekä ye abko gare ñakare täte. **10** Ne aisete, ni Dänkien Jesu rükadita angwane, kukwe era erere mikadi gare täte kwe nie, aisete kukwe ñakare täte era metre Ngöböbtä, ye ñan rabadi ütiäte mda. **11** Ye abko, ti bike bä mike krörö: Ti nämane chi angwane, ti nämane blite, ti nämane töbike amne ti nämane töi ngitiekä ngäbäre chi kwrere. Akwa ti namanina ünän angwane, jändrän ngäbäre chikwe namani jökrä ja jiebti tie. Ye kwrere, kukweta gare mtare tie abko kukwe braibe amne, Jesu rükadita angwane,

rabadi jökrä ja jiehti tie.
12 Mdakäre abko, ti bike bä mike jene mda abko krörö: Mtare jändrän jökrä tuen ñakare kuin nie, aisetä ñäi ngututire te jändrän bä tuen diore kwrere, aibe tuen diore nie, ye kwrere kukwe keta kabre gare ñakare metre nie mtare, akwa köbötira jire nikwe ja tuadi gwärrere Ngöböbe angwane, kukwe rabadi gare metre nie. Mtare abko ti töi braibe Ngöböbtä, akwa köbötira jire Jesu rükadita angwane, ti gare kuin metre Ngöböye mtare, ye kwrere Ngöbö rükadi gare tie. **13** Ye abko, jändrän ketamä rabadre ütiäte kärekkäre abko krörö: tödekadre kwatibe Ngöböbtä, Kristo jatadreta ye ngibia-dre ngäbti amne ja taredre kwärikwäri. Akwa jändrän ketamä, ye ngätäite abko ja taredre kwärikwäri abko bäri ütiäte.

Kukwe jökrä nieta gätäte rükadre gare ni jökräye

14 **1** Ja taredre kwärikwäri, ye jiehti mun rankwa kisere janknu. Erere arato, Ngöbö Üai di bätäkä ngwarbe, ye känäntari munkwe jakrä, akwa Ngöbö Üai di Ngöbö kukwei niekäre, ye abko bäri känäntari munkwe, **2** ñobtä ñan angwane ni blitaka kukwe jenenanbti ye abko tä blite Ngöbö aibe ben amne ñakare tä blite nitre gätäkä yebe. Niarata kukwe ütiäte ükani tiebe jenena niere Ngöbö Üai diebti, akwa kukwe ñan tä nebe nuke gare ni mda mdaye gätäte. **3** Akwa ni Ngöbö kukwei niekä

abko tä blite nitre gätäkä Jesu käbti kukwere angwane, kukwe dirita kwe ye tä nitre gätäkä Jesu käbti die mike nüne bäri Jesukrä, amne tä töi den näin janknu. Jesube amne tä kä mike nuäre btätire. **4** Akwa ni blitaka kukwe jenenanbti Ngöbö Üai diebti abko tä blite angwane, tä ja die mike au, akwa ni Ngöbö kukwei niekä tä blite nitre gätäkä Jesu käbti die mike jökrä. **5** Mun jökrä rabadre blite kukwe jenenanbti näre, akwa munkwe Ngöbö kukwei niedre abko ie ti töi bäri, ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei niedre ye abko bäri ütiäte blitadre kukwe jenenanbti ye kräke. Akwa ni blitaka kukwe jenenanbti tä dre niere, ye kwitadre nitre gätäkä Jesu käbti kukwere niaratre die mikakäre, ne ngwane rabadre kuin.

6 Ti mräkätire, ti bike kukwe bä mike mda munye abko krörö: Ti rikadre basare munye angwane, Ngöbö Üai diebti kukwe jenena nuke gare ñakare munye, bti tikwe blitadre munbe, ye käkwe ñan mun die mikadre jire chi nüne bäri Jesukrä, ñobtä ñan angwane kukwe jenena ye gare ñakare munye. Akwa Ngöbökwē kukwe tiebe mikani gare tie, ye tikwe niedre munye mun kukwere amne, kukwe töbtä Ngöbö Kukweibtä, yebtä tikwe blitadre munbe mun kukwere amne tikwe Ngöbö kukwei niedre munye, ye käkwe diridre munye mun kukwere, ye abko rabadre mun die mike nüne bäri Jesukrä. **7** Erere arato, drü bätäkä

ngwarbe abko käta kukwe ye bä mike arato abko krörö: Tolerō jükadre ngwarbe amne arpa tädadre ngwarbe, ye ngwane dre jükata metre amne dre tädäta metre ñan rükadre gare nie. **8** Erere arato, ünire rükä, kräke trombeta jükata mikakäre juto rikakäre rüre, akwa ñan jükadre metre angwane, ja mikadre ño juto kwetire? **9** Ye kwrere tä nakenkä munbtä. ¿Kukwe nuke gare kuin, bti munkwe ñan blitadre, ye abko munta dre niere abko rükadre gare ño ni mda mdaye gätäte? Mun kukwei ñan rükadre gare, ye ngwane munta blite kaibe ngwarbe kwäräkwärä. **10** Mdakäre abko, ni kukwei tärä keta kabre kä nebtä, akwa ni kukwei kwatirekwatire, bti dre nieta abko tä mike gare. **11** Akwa ni mdakwe ñäkädre ja kukwere akwa, dre niedre kwe tie ñan rükadre gare tie, ye ngwane ti rabadre chui menteni kwrere kräke amne, niara rabadre chui mentenine tikrä arato. **12** Ne aisetä, mun tö Ngöbö Üai di tuai bätäkä ngwarbe jakrä, ye abko kuin, akwa mun di rabadre nitre gätäkä Jesu käbti die mikakäre bäri abko munkwe käre kisere jakrä Ngöböye.

13 Ne aisetä, Ngöbö Üai diebti nire nire käkwe blitadre kukwe jenenanbti angwane, Ngöbö Üai käkwe ja di biandre mae kukwe ye kwitakäre mun kukwere, munta dre niere rükadre gare munye abko munkwe käre Ngöböye. **14** Ti mräkätire, Ngöbö Üai diebti tikwe blitadre kukwe

jenenanbti Ngöböbe, ye ngwane tita blite ja üai aibehti Ngöböbe, akwa ñakare tita blite ja töibti.

15 ¿Yebtä abko, tikwe ja nuendre? Tikwe blitadre Ngöböbe angwane, tikwe blitadre ben ja üai aibehti kukwe jenenanbti. Erere arato ja üaibti amne ja töibti ben gwaire ja kukwere tikwe blitadre ben arato. Erere arato, tikwe kantadre Ngöböye kukwe jenenanbti ja üai aibehti, erere arato ja üaibti amne ja töibti ben gwaire ja kukwere arato.

16 Makwe ñan nuendre kore ne ngwane, ma tädre Ngöbö käkitekä ja üaibehti kukwe jenenanbti angwane, ni tödekaka Jesubti mda mda, ie kukwe makwe ñan tä nuke gare tädre gätäbtä ma kukwei nuen, käkwe ma kukwei nuadre, ye ngwane niara ñan raba ja töi mike gwaire mabe kuin niekäre Ngöböye, ñobtä ñan angwane mata dre niere ñan rükadre gare ie aisetä. **17** Ye aisetä, nane mata blite bä nuäre Ngöböbe amne mata kuin niere ie kukwe jenenanbti, akwa rabadre tuen ngwarbe ni mda mdaye amne mata die mike ñakare.

18 Ye abko, Ngöbö Üai käkwe ja di biani tie, aisetä kukwe jenenanbti tita blite bäri kabre mun ngwä, yebtä tita kuin niere Ngöböye. **19** Akwa gätäte abko, bäri ti töta neme kukwe niei kwärikebe ja kukwere, kukwe ye rükadre gare kuin ni jökräye abko rabadre bäri kuin, ñobtä ñan angwane kore kukwe dirita tikwe rükadre gare metre ni mda mdaye aisetä. Akwa tikwe kukwe niedre mili

kwä jätä kukwe jenenanbti, ye abko ñan rükadre gare, aiseite ni mda mda ñan die mikadre kore kwe. 20 Ti mräkätäre, blitadre ni kukwe jenenanbti amne Ngöbö kukwei niedre ño, yebtä munkwe ñan töbika ngäbäkre kiakia kwere, akwa jändrän kämekäme Ngöbö rüere, yebtä ngäbäkre kiakia tä töbika ñakare, erere mun töi raba ngäbäkre kiakia kwere. Amne ni ünän ünän kākwe töbika kuin ja kāne, ye kwrere munkwe töbika blite ni kukwe jenenanbti yebtä amne Ngöbö kukwei niebtā arato, 21 ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita tikani krörö kukwe jenenanbtā:

Ni menteni kukwe bā jene, bti tikwe blitadi nitre israelitabe niaratre mikakäre mokre, ñobtä ñan angwane ni menteni, ye köböire ti bike nitre israelita mike ja tare nike.

Amne ni nünanka kä mdate, yebti tikwe blitadi nitre israelitabe, akwa ti kukwei ñan mikadre ütiäte kwetre, niebare ni Dänkien Ngöbökwē,

Isaiās 28.11-12

abko nieta Ngöbö Kukweibtā.

22 Ne aiseite, nita blite kukwe jenenanbti, ye abko ni ñakare tödekaka Jesubti, kräke blitata kore abko Ngöböta yete niaratre ngätäite bā mikata, aiseite ye abko ñakare ni tödekaka Jesubti kräke. Akwa Ngöbö kukwei nieta ye abra ni tödekaka Jesubti kräke amne Ngöböta ja moto mike

kuin kräke bā mikata, aiseite ye abko ñan blitata ni ñakare tödekaka Jesubti kräke. 23 Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Jesubti tä ja ükekrö jökrä gätäbtā Jesu käfti angwane, ni jire jökrä tädre blite kukwe jenenanbti, ye btäräbe ni ie Ngöbö Kukwei gare ñakare rikadre nebe yete amne ni ñakare tödekaka Jesubti rikadre nebe arato angwane, mun jökrä dokwäbti kāk jame nitre ñākākä bā jene kore ngöbötre ngwarbe käikitakakäre kwrere jire rabadre nütüre muntā. 24 Akwa mun jökrä tädre Ngöbö kukwei niere angwane, ni ñakare tödekaka Jesubti amne ni ie Ngöbö Kukwei gare ñakare rükadre gätäte, kākwe mun kukwei nua dre ja kukwere angwane, mun kukwei rabadi era kräke amne, mun jökrä tädi dre niere, ye rükadi gare ie amne rabadi töbika jabtā au, ja rabadre ruen ngite ie Ngöbö ngwärekre amne, 25 kukwe kämekäme tä kaibe töibtā ye abko rabadre kāk merete jökrä Ngöbö ngwärekre, rabadre ruen ie amne, rabadi ngukudokwäbti temen Ngöbö mike ütiäte jae. Ye ngwane, Ngöböta era metre bkänä mun ngätäite niedi kwe, kākwe tödekadi Ngöböbti, aiseite munkwe Ngöbö kukwei niedre abko bāri ütiäte blita kukwe jenenanbti ye kräke.

Ni jökrä kākwe blitadre itire itire ja täritäri

26 Ne aiseite, ti mräkätäre, munta gätäre Jesu käfti

angwane, munkwe dre nuendre abko ti bike niere munye abko krörö: Ni ruäre kākwe kanta, ni ruäre abko kākwe Ngöbö kukwei diri amne, ni mda abko ie Ngöbökwē kukwe tiebe mikani gare abko mika gare kwe amne, ni mda abko kākwe blita kukwe jenenanbti amne ni mda abko kākwe kukwe jenena ye kwita mun kukwere ni mda mda kräke. Akwa jändrän jökrä, ye munkwe nuen ja die mikakäre kwärikwäri. 27 Akwa mun rika blite kukwe jenenanbti, ye ngwane ni nibu, ni nimä aibe kākwe blita itire itire ja täritäri, akwa ñakare gwaire jökrä batibe. Angwane kukwe jenena ye kwitadre mun kukwere. 28 Akwa ne kwrere ni ñakare kukwe jenena ye kwitaka mun kukwere, ye ngwane ni blitaka kukwe jenenanbti ye kākwe ñan blita ni jökrä okwäbti gätäre, akwa blita kaibe kwe Ngöböbe.

29 Ne kwrere arato, nitre Ngöbö kukwei niekā abko tärä, ye ngwane ni nibu, ni nimä kākwe Ngöbö kukwei nie itire tire ja täritäri amne, nitre Ngöbö kukwei niekā ye tä Ngöbö kukwei niere metre ya abko ni nda mda kākwe mika ñäräre. 30 Akwa nane nita takänintbe emen yete, ye ie Ngöbökwē ja kukwei tiebe mika gare ni jökrä träre mda angwane, ni Ngöbö kukwei niekā kāne ye kākwe tādä keta jirekäre, kākwe kāk mändre ni mda yeye. 31 Ne kwrere ni jökrä kākwe nuendre ngwane, ni itire itire ie kāk

rabadre Ngöbö kukwei niere ye abko kākwe nitre gätäkā Jesu käfti ye töi tikadi amne die mikadi nüne bāri Ngöbökrä. 32 Akwa nire nire ie ja di bian Ngöbö Üaikwe Ngöbö kukwei niekäre, nitre ye abko di tärä ja töi ngibiare blitakäre jame ja täritäri amne ñakare batibe jökrä gwaire, 33 ñobtä ñan angwane Ngöbö abko Ngöbö jame, akwa ñakare Ngöbö kāk ngwiankrä nokre ni töi kwitakäre kwäräkwarä aiseite. Ye kwrere nitre gätäkā Jesu käfti kāk ketareketare temen kätā nuene kore, aiseite munkwe nuendre kore arato.

Kukwe nitre merire kräke

34 Kukwe mdara jire ti bike niere abko krörö: Nitre tödekaka Jesubti tä gätäre Jesu käfti, ye kanti nitre merire kākwe ni kukwei nua kāk bube jirekäre, ñobtä ñan angwane nitre merire kākwe ñan blitadre gätäre abko Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye kätā niere, ye kwrere nitre merire raba kwekbe ni kukwei nuen. 35 Akwa nitre merire tö raba kukwe ño ño gai angwane, ngwiantari kwe kwäräiye ja gwiriete, ñobtä ñan angwane nitre tödekaka Jesubti tä gätäre Jesu käfti, ye kanti merikwe blitadre abko gaidre kri.

Kukwe nämāne nakenkāk gätäre, yebtä Pablokwe blitabare mrä

36 Angwane Ngöbö Kukwei ye abko jatani kena mun köböire munkwe ñan nütü. Erere arato,

ñan mun aibe kākwe Ngöbö Kukwei kani ngäbti, mun raba nütüre. **37** Mun mden ie ja ruen Ngöbö kukwei niekā amne Ngöbö Üai tā tāte munbtā raba ruen munye, ye ngwane tita kukwe tike tārä nebtā ne abko ñan tita nuemna akwa, ni Dänkien kätä nuemna era metre, ye rükadi gare munye. **38** Akwa ñan rükadre gare munye angwane, munkwe trö kwitadre ni Dänkienye, ye ngwane ni Dänkienkwe trö kwitadi munye arato. **39** Ne aise-te ti mräkätre tikwe, Ngöbö Üai di rabadre munkrä Ngöbö kukwei niekāre, ye abko munkwe känantari kisere amne, nire nire rika blite kukwe jenenanbti, ye munkwe ñan dokwä tākä kän. **40** Akwa munkwe jändrän jökrä nuen kuin era metre jökrä ja täritäri.

Jesu nukaninta nire era metre

15 **1** Ti mräkätre, mtare kukwe kuin Jesubtä tikwe mikani gare munye, ye ti tö mikaita töre munye. Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, ye mden munkwe kani ngäbti amne mun tā näin janknu btā mtare. **2** Ye kwrere munkwe nandre janknu kore ne ngwane, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä tikwe diribare munye, ye köböire mun rabadi dianintari. Akwa munkwe ñan nandre janknu ne ngwane, munkwe kukwe kuin Jesubtä mikani era jae akwa ngwarbe. **3** Kukwe mikata ütiäte Jesubtä ni jökrä-kwe diribare tie abko erere tikwe diribare munye abko krörö:

Kristo krütani ni ngite Ngöbö rüere ye diankakäre nibtā abko nämane tikani kore Ngöbö Kukweibtā, ye kwrere nakaninkä. **4** Erere arato, Kristo doboi mikani, abti köbömākäre Ngöbö-kwe mikaninta nire abko nämane tikani kore Ngöbö Kukweibtā, ye kwrere nakaninkä. **5** Yehti Kristokwe ja mikani tuadre Pedro-ye, bti ja mikaninta tuadre kwe nitre ja töitikaka ben ni jätäbti nibu yeye.

6 Abti ja mräkätre Jesu käfti sientio krärike jire, ie ja mikani tuadre batibe jökrä kwe. Ja mräkätre Kristo tuakatuaka ye tā nüne kwati akwa, ruäre abko krütanina. **7** Yehti ja mikani tuadre kwe Santiagoye amne nitre niara kukwei ngwianka mda mdaye. **8** Mrä, Kristokwe ja mikani tuadre tie arato, aise-te ngäbäkre däredre käi ngämi nuke angwane, tā däre-re käme, ye kwrere nakaninkä tibtā.

9 Ye mden kisete, nitre Jesu kukwei ngwianka jökrä, ye ngä-täite ti abko bäri ütiäte ñakare. Ti abko Jesu kukwei ngwianka ñan niedre tibtā, ñobtä ñan angwane nitre gätäkä Jesu käfti, jiehti ti nämane näin kisere mikakäre ja tare nike. **10** Akwa tita ño mtare ne abko Ngöbö-kwe ja moto mikani kuin tikrä abko köböire tita kore. Ngöbö-kwe ja moto mikani kuin tikrä, ye abko ñakare nuenbare ngwarbe kwe, ñobtä ñan angwane tita sribire bäri nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda ngwä, ye abko ñan tikwe nuenbare kaibe ja di jenbti, akwa

Ngöbö-kwe ja moto mikani kuin tikrä kākwe ti die mikani.

11 Akwa tikwe sribibare bäri ya o niaratre ya abko ñakare ütiäte, akwa kukwe bäri ütiäte abko ti amne nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda kākwe kukwe diribare ja kwrere jökrä, ye mden abko munkwe mikani era.

Nitre tödekaka Jesubti abko Ngöbö-kwe mikadita nire era metre

12 Akwa Kristo mikaninta nire Ngöbö-kwe abko nunta diri-re, üye ñobtä abko ni krütanikrütani ñan rükadreta nire abko mun ruäreta niere? **13** Ni krütanikrütani ñan rükadreta nire, ye ngwane Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire ñakare arato. **14** Amne Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane kukwe dirita munkwe abko ngwarbe, ütiäte ñakare. Erere arato, munta tödeke ngwarbe Kristobti. **15** Ngöbö-kwe Kristo mikadreta nire ñakare bkänä, akräke nun rabadre kukwe ngwarbe niekā Ngöböbtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire ñakare, akwa mikaninta nire kwe nun tädre niere, ye ngwane nun tädre ñake ngwarbe Ngöbö rüere. Mdakäre abko, ni krütanikrütani ñan rükadreta nire bkänä, ye ngwane Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire ñakare arato, **16** ñobtä ñan angwane ni krütanikrütani ñan rükadreta nire bkänä, ye ngwane Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire ñakare arato. **17** Erere arato, Ngöbö-kwe

Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane munta tödeke ngwarbe bti amne mun tā ngite janknu Ngöbö-ye abti kä nuke mtare. **18** Mdakäre abko, Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire ñakare, ye ngwane nitre tödekaka Kristobti krütanikrütani ye abko ñakare dianintari, akwa tā nianinte janknukäre arato. **19** Kore ne ngwane, nikwe nünandre kä nebtā aibe kräke nita tödeke Kristobti ne ngwane, ni jökrä ngä-täite, ni abko bäri bobre jakän.

20 Akwa Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire, ye abko era bkänä amne, Ngöbö-kwe nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani mikadita nire bkänä, abkokäre Jesu mikaninta nire ni jökrä tödekaka niarabti ye känenkri. **21** Ngöbö-kwe nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani mikadita nire arato abko gare krörö nie: Kena ni iti kä Adán kākwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, ye köböite ni jökrä tā krüte, ye kwrere arato ni itibe köböire Ngöbö-kwe ni tödekaka Jesubti krütanikrütani erere mikadita nire. **22** Ye abko, Adán köböite ni jökrä kä nebtā tā krüte, ye kwrere arato Kristo köböire Ngöbö-kwe ni jökrä tödekaka Kristobti mikadita nire. **23** Akwa Ngöbö-kwe kukwe ükaninte, erere rabadi bare ja täritäri abko krörö: Ngöbö-kwe Kristo mikaninta nire käne, yehti Kristo jata-dita angwane, ni kwekwe tödekaka niarabti abko rükadita nire mda abko rabadi bare ja täritäri. **24** Kristo jatadita

angwane, ūai kame tā dānkiene nibtā kā nebtā amne jāndrān mda mda ūai kame kwrerekwre- re abko gadikā jire jōkrā kwe. Abti kā mrā angwane, gobran mikanina gare Ngōbōkwe ie, ye mikadita Rūn Ngōbō kisete kwe. **25-27** Ngōbōkwe jāndrān jōkrā mikani gare Kristoye, aiseite Kristo rabadi gobrane abti rūe jōkrā ye mikadi ja ngoto tāni kwe. Yebti Kristokwe gata mikadi mrā ja ngoto tāni ne abko Kristo rūe mrā ganaindi kwe. Akwa jāndrān jōkrā rabadi Kristo ngoto tāni tita niere ne abko, űakare tita blite Ngōbō ara jire btā, űobtā űan angwane Ngōbōkwe jāndrān jōkrā mikani gare Kristoye. **28** Ne aiseite jāndrān jōkrā rabadi Kristo ngoto tāni angwane, Kristo Ngōbō Odei ara jire kākwe ja mikadita gare Ngōbōye, űobtā űan angwane Ngōbōkwe jāndrān jōkrā mikani Kristo ngoto tāni. Ye ngwane, Ngōbō aibe rabadre gobrane jāndrān jōkrābtī.

29 Mdakāre abko, űni krūtani-krūtani űan rūkadreta nire ni ruāre tā niere, se drekāre abko ni ruāre tā ja ngōkō űōte ni krūtani diāre? ISe űan tā ja ngōkō ngwarbe űōte ya!

30 Erere arato, űNgōbōkwe űan ni krūtani-krūtani mikadreta nire angwane, drekāre kōbō kwatirekwatire nunta ja kite kukwe krūbātete? **31** Ye abko, munta nāin Kristo Jesu ni Dān-kiene, ye kaita nebe nuāre tibta era metre. Ye kwrere jire, era metre kare kōbō kwatirekwatire tita kā krūbātete rātāninkā

gatabti. **32** Ye abko, jāndrān ngwarbe romon romon, ben rūdre, kwrere jire tikwe rūbare nitre krūbāte krūbāte ben juta Efeso nete, űye tikwe nuendre ngwarbe ja mikakāre kri, ye ngwane dre rūkadre tie rūbtā kore? űNgōbōkwe űan ni krūtani-krūtani mikadreta nire angwane, ye űan tikwe rūdre ngwarbe ya? Ngōbōkwe űan ni krūtani-krūtani mikadreta nire angwane,

iNane ni krūtadre jetbe, aiseite ari mrōre kri, ari dō űaen kabre!

abko ni ruāre tā niere. **33** Akwa, munkwe űan ja ngōkamna kukwe yebtā, űobtā űan angwane “ni kukwe muko diān diān ben ni tōi kuin metre tā ja gete angwane, ni tōi kuin metre abko tā neme diān arato,” nieta era metre, aiseite munkwe űan ja ngōkamna kore. **34** Akwa munkwe tōbikata kuin ja kāne, kākwe űan ja mika ngite mda, űobtā űan angwane mun ruāre, ie Ngōbō gare űakare. Yebtā mun rabadre ja gaire, abkokāre tita űāke kore munye.

Ni rūkadita nire angwane, ni ngrabare rabadi űo

35 Mdakāre abko, mun ruāre kaita kukwe ne ngwentari krōrō jae kwārikwāri: űNi krūtani-krūtani mikadreta nire űo sere? űNi krūtani rūkadreta nire angwane, rabadi űo ngrabare ruen? abko munta ngwentari jae. **36** IYe űo, abko mun tōi űakare dikaro kaita kukwe ngwentari kore jae ye! Ye abko ti bike nura bā mike ni

ngrabarebtā. Nura nōkata ye gūtadrete űakare angwane, mu űan rūkadre. **37** Ye abko, trigo nurai amne nura mda mda nōkata, ye abko űan nura mu ara jire nōkata, akwa nura ara jire nōkata. **38** Yebti nura ketareketare Ngōbō tōta nebe mu mike niren űo űo, erere tā mike niren jene jene, aiseite űakare ja kwrere jōkrā ngrabare. **39** Jāndrān jōkrā abko űakare ja kwrere jōkrā ngrabare garera nie abko krōrō: Ni, jāndrān ngwarbe, nukwā amne gwa ye abko bā jene jene jōkrā ngrabare. **40** Ye kwrere arato, jāndrān kā kāinbti amne jāndrān kā temenbtā abko bā űakare ja kwrere jōkrā, akwa bā jene jene. Akwa jāndrān kā kāinbti abko bā nuāre nuāre, ye abko bā jen kwetre. Erere arato, jāndrān kā temenbtā abko bā nuāre nuāre, akwa bā ye abko bā jen kwe. **41** Erere arato, űnān trā űakare ja kwrere sō trābe amne muke abko trā bā jene jene arato. Erere arato, muke kwatirekwatire abko trā tārā bā jene jene.

42 Ye kwrere, ni krūtani-krūtani mikadita nire Ngōbōkwe angwane, rakadikā kore arato nibtā: Ni ngātā tā niken ngwarbe abko doboi mikata, akwa Ngōbōkwe ni mikadita nire angwane, ni ngātā niken ngwarbe űakare jire chi mda abko biandi kwe nie. **43** Ni ngrabare kame bobre doboi mikata, akwa Ngōbōkwe ni mikadita nire angwane, ni rabadi bā nuāre ngrabare. Erere arato, ni ngrabare di űakare ye

doboi mikata akwa, Ngōbōkwe mikadita nire angwane, ni rabadi bāri dite ngrabare. **44** Erere arato, ni ngrabare kā nebtā ne abko jatani dobokri abko doboi mikata, akwa Ngōbōkwe ni ngrabare mikadita nire angwane, ni ngrabare kā kāinbtikri biandi kwe nie. Erere arato, ni ngrabare jatani dobokri tārā ne ngwane, ni ngrabare kā kāinbtikri ye tārā arato.

45 Ye mden kisete Ngōbō Kukwei tā niere krōrō:

Ni kāne kādian nāmane

Adān abko Ngōbōkwe

mikani nire, *Génésis 2.7*

akwa Adān mrā kādianta Kristo ne abko űai kwe kōbōire tā ni miketa nire. **46** Akwa ni ngrabare nūnakāre kākare kā kāinbti, ye abko űakare kāne nikwe akwa, ni ngrabare nūnakāre kā nebtā abko rabadre kāne nikwe, yebti ni ngrabare nūnakāre kā kāinbti rabadre nikwe mda.

47 Ni dātebare kāne kā Adān abko dobro temen ne dātebare, akwa ni mda abko Kristo ye abko kā kāinbti jatani. **48** Ne aiseite, ni kā nebtā abko dobro dātebare nire abko bā namani űo ngrabare, ye kwrere ni jōkrā bā ja tāritāri; akwa ni kā kāinbti bā űo ngrabare, ye kwrere Ngōbōkwe ni krūtani-krūtani mikadita nire angwane, ni ngrabare bā rabadi arato. **49** Ne aiseite, dobro dātebare nire abko kwrere ni bāta ja tāritāri mtare kā nebtā, ye kwrere Ngōbōkwe ni mikadita nire angwane, ni kā kāinbti kā Kristo bā űo

ngrabare, ye kwrere ni ngrabare
bä rabadi arato.

50 Yebtä abko, ti tö niei krörö munye ti mräkätäre tikwe: Ngöböta gobrane, ye kanti ni ngrabare tä niken ngwarbe ye ñan raba nebe nüne jire chi, ñobtä ñan angwane kä käinbti ye kanti jändrän ñakare jire tä niken ngwarbe raba neme.

51 Akwa kukwe nämane tiebe kaibe Ngöbökwé kira, ye mikanina gare kwe nie mtare abko ti bike niere, aiseite ti kukwei nuen munkwe: Nitre tödekaka Jesubti ñan krütadre jökrä angwane niara jatadita, akwa Ngöbökwé ni jökrä kwitadi.

52 Trombeta jükadi ngö rabadi kä mrä mikakäre gare angwane, nitre tödekaka Jesubti jökrä rikwitadi jötrö ngwarbe Ngöbö diebti, nita okwä kwata metete jötrö ngwarbe, ye kwrere jire ni rikwitadi batibe jökrä se kwere. Trombeta ngö rabadi, ye ngwane nitre tödekaka Jesubti krütanikrütani abko rükadita nire jökrä amne ñan krütadreta mda amne, ni tödekaka Jesubti tädi nire nire abko Ngöbökwé kwitadi jökrä arato.

53 Ni ngrabare tä niken ngwarbe, ne täte abko ni ngrabare niken ngwarbe ñakare abko rabadi nikwe. Erere arato, ni ngätä tä ngataen, ne täte abko ni ngätä ngataen ñakare rabadi nikwe.

54 Ni rikwitadi jökrä kore angwane, Ngöbö Kukwei tä tika ni krörö rabadi bare:

Gata, Ngöbökwé ma ganaibarera,

aiseite ma ñan rabadre jire
chi mda, aiseite ni ñakare
jire iti krütadre mda.

Isaias 28.8

55 Aiseite Gata, ñma di kri
abko tä mdente?

¿Tbi tu krübäte kwrere jire,
ma krübäte, ye abko tä
mdente, Gata?

Oseas 13.14

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

56 Ne aiseite kukwe kämekäme nuenta nikwe Ngöbö rüere abtä nita krüte, ne abko tbi tu krübäte kwrere amne, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye köböire kukwe kämekäme tä sribire abko käta ni kukwe kämekäme nuenkä mike gare nie. **57** Akwa ni Dänkien Jesukristo, köböire Ngöböta ni die mike kukwe kämekäme ganaine amne gata ganaine. Yebtä abko nikwe kuin niedre Ngöböye.

58 Ne aiseite ti mräkätäre tare tikwe, munkwe tödeka ni Dänkienbti, yebtä munkwe nünanka dite jabtä käre köbö kwatirekwatire. Mdakäre abko, sribi ni Dänkienkwe, yebtä munkwe ja kita ja di ngöibti, ñobtä ñan angwane ñan munta sribire ngwarbe kräke.

**Ja mräkä tödekaka Jesubti
kräke ngwian ükaninkrö**

16 **1** Kukwe mdara jire abkobtä ti tö nibi blitai munbe abko krörö: Nitre Ngöbökwé, kräke ngwian ükakröta munkwe, ye abko ja mräkätäre tä gätäre Jesu käbti kä Galaciate käkwe ngwian ükarekrö ño tikwe niebare ietre, ye kwrere

munkwe nuen abko krörö:

2 Käre bämän kratirekratire bämänte, munkwe ngwian mika biare jenena biandre ngwarbe ja mräkätärekrä. Ngwian amne jändrän nükani nuäi mun kisete, ye erere munkwe dianka biare jenena, bti munkwe üka. Yebti ti rikadre nebe yete angwane, munkwe ñan ngwian ükarekrö ye näire. **3** Mdakäre abko, ti näin nebe yete angwane, nire nire tädi mikani biare munkwe juandre Jerusalén, nitre ye abko kräke tikwe tära tikadi, bti tikwe juandi ngwian ükakröta, ye munkwe bian ja mräkätäre bobre bobreye Jerusalén. **4** Akwa nane ti rikadre Jerusalén ye abko rabadre dbe ne ngwane, ja mräkätäre juandre munkwe ngwian mike Jerusalén ye näin tibe.

5 Tita juta Efesote nete, akwa ti näin angwane, ti näin käne kä Macedoniate. Yebti ti näin nebe mun kanti Corintote yete. **6** Ye kanti ti rabadi nünentbe bä raire munbe ruen tie, akwa nane kä nüire näire ti rabadi yete ruen tie. Yebti ti jatadi niken mdente angwane, munkwe ti die mikadi rikakäre ta, abkokäre ti rabadi yete. **7** Ti ñan tö näin gwängwarbe, ñobtä ñan angwane ti ñan tö ja tuai jötrö munbe dikarekä kwärä, aiseite ni Dänkien tö ne ngwane, ti rabadi nünentbe bä raire munbe yete ja tuakäreta munbe. **8** Akwa gwängware abko, ti rabadre Efeso nete nemebe köbö Pentecostés näire, **9** ñobtä ñan angwane ni kwati tä ja rüere tibe, akwa gwängware

kä tära kri amne kuin sribikrä tie ni Dänkienkrä nete, aiseite ti rabadi bä raire mda nete.

10 Akwa nane Timoteo rüka mun kanti yete angwane, rabadre jame mun ngätäite, abkokäre munkwe ka ngäbti kuin, ñobtä ñan angwane tita sribire, ne kwrere niarata sribire arato ni Dänkienkrä. **11** Ne aiseite, mun ñakare jire iti käkwe niara mika ngwarbe jae, akwa jatadre jame ta, abkokäre munkwe die mika, ñobtä ñan angwane tita niara amne ja mräkätäre mda mda ngibiare ngäbti.

12 Angwane ti mräkä Apolos abko rikadre ja mräkätäre mda mdabe basare munye abko tikwe ribeba kisere ie, akwa ye ngwane niara ñan tö rababa rikai, aiseite ñan rikaba, akwa nebti kä tädira ie angwane, näin nebe basare munye yete.

13 Angwane mun abko käkwe ñan dikaka okwä kware amne munkwe nünanka dite tödekabtä ni Dänkienbti. Erere arato, munkwe ja die mika kri nünenkä dite Satana rüere. **14** Angwane munkwe jändrän jökrä nuen, ye abko munkwe nuen ja moto kuinbti ni mda mda tarere kwärä.

15 Ja mräkätäre, käne Estéfnas amne mräkä kwe aibe käkwe kukwe kuin Jesubtä kani ngäbti käne kä Acaya yete angwane, niaratre nikaninbe sribire nitre tödekaka Jesubti kräke, ye tä töre munye ruen tie.

16 Ne aiseite, niara amne ni mda mda sribikä niaratre kwrere-kwrere abko munkwe kukwei

mika ütiäte jae, ie ti tö. Erere arato, ni mda mda tö sribire ni Dänkienkrä, ye munkwe mika ütiäte jae. **17** Estéfanás rükaba Fortunatobe amne Acaicobe ti kánti nete, ye abko käi nuäre kri tibtä, ñobtä ñan angwane niaratre kákwe ti moto mikaninta jáme mun diäre. **18** Ne kwrere arato, ti moto amne mun moto tä jáme niaratre köböire ruen tie, aiseite ni niaratre ne kwrere abko munkwe mikadre ütiäte jae.

Kukwe mrä Pablokwe

19 Ti mräkätre, ja mräkätre gätäkä Jesu kábtí ká Asiate nete káta köbö kuin juen mun kräke. Erere arato, Aquila amne Priscila btä ja mräkätre mda mda tä ja ükekrö niaratre

gwiriete ye káta köbö kuin juen kri mun jökrä kräke ni Dänkien kábtí. **20** Ja mräkätre jökrä nete tä köbö kuin juen mun jökrä kräke. Munkwe ja demain kwärikwäri ja moto kuinbtí.

21 Ti Pablo ne mden káta kukwe mrä ne tike ja kise jenbtí munkrä, ti ara káta tärä ne tike rükadre gare munye abkokäre. **22** Nire nire ñan tä ni Dänkien tarere, yebtä Ngöbö-kwe ngürün mikadre näre, kákwe kitadrekä käre-käre ja okwä bäre mento. iNi Dänkien, ma jata jötrö, ie ti tö! **23** Ni Dänkien Jesu kákwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke. **24** Ti Pablo káta mun jökrä tarere käre-käre Kristo Jesu kábtí. Abko kore se. Ne ngörä.

Tärä Tikani Bobukäre Pablokwe Nitre Corintobokrä 2 Corintios

Pablo nämane sribire ká Macedonia kánti angwane tärä 2 Corintios ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Corinto yete amne Corinto bäre temen kräke. Tito sribi muko Pablokwe nämane Corinto, nukaninta Pablo kánti angwane, kukwe kri nitre tödekaka Jesubti ngä-täite Corinto yete abko Titokwe niebare Pabloye. Ye mden kisete Pablokwe tärä ne tikani. Kukwe nämane nakenkä abko krörö: Nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka ütiäte kri nükani Corinto yete, ye abko nitre tödekaka Jesubti nämane kaen ngäbti. Nitre ye abko dirikä blo arato. Niaratre nämane bike kri Pablobtä amne nämane Pablo bá mike bobre, ütiäte ñakare abko erere nämane nitre Corintobo tödekaka Jesubti ngökö. Pablo nämane nitre tödekaka Jesubti tarere kri amne ñan tö namani nitre Corintobo tuai niken ji blobti nitre ni ngökaka jie-bti. Ye mden kisete, Pablokwe tärä ne tikani nitre tödekaka Jesubti mikakäre mokre nitre ni ngökaka ngäniene amne mäträkäre btä ja moto kuinbtí. Erere arato, niara abko Jesu kukwei ngwianka era metre rabadre gare metre ietre abko niebare kwe ietre.

Mdakäre abko, Pablo ngämi tärä ne tike, känenkri niarakwe ngwian käräbare biankäre nitre bobre bobre tödekaka Jesubti Jerusalén yete yeye. Ngwian ye abko Pablo nämane den jakrä abko nitre ni ngökaka nämane niere, akwa ñakare kore, Pablokwe niebare. Ja rikadre basare jötrö ietre, Pablokwe niebare, aiseite nitre tödekaka Jesubti nünanka Corinto yete kákwe ngwian biandre janknu niara ngäbti ngwiankäre Jerusalén.

Pablota köbö kuin juen

1 **1** Ti Pablo káta tärä ne tike. Ngöbö tö namani ti mikai Jesukristo kukwei ngwianka abko erere tita sribire kräke. Ti ne mden káta köbö kuin juen ti mräkä Timoteo ben gwaire mun nünanka juta Corintote káta

gätäre Ngöbö kábtí, ye kräke nunta köbö kuin juen. Erere arato, mun nünanka ká jökräbti temen ká Acayate, kräke nunta köbö kuin juen. **2** Ngöbö ni Rün nikwe amne ni Dänkien Jesukristo kákwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jáme kwetre, ie ti tö.

Pablota Ngöbö käikitekä

3 Ngöbö ni Dänkien Jesukristo Rün aibe raba käikitaninkä ni jökräkwe. Nita nebe ruentari tare kärekäre ie amne kukwe jire jökrä nikwe, btä niara tä ni die mike amne tä kä miketa nuäre nibtä. 4 Nita ja tare nike bätäkä ngwarbe angwane, Ngöböta ni die mike amne tä kä miketa nuäre nibtä, ni mda mda tädre ja tare nike ño ño angwane, ni rabadre ni ye die mike amne kä miketa nuäre btä abkokäre. 5 Ngöböta nuene kore, ñobtä ñan angwane Kristo käkwe ja tare nikani kri krübäte, ye kwere ja tare nika tä krübäte ni kiset. Erere arato, Kristo köböire Ngöbökwé ni die mikadi kri krübäte amne kä mikadita nuäre kwe nibtä. 6 Ye abko, mun rabadre die mikani Ngöbökwé amne kä rabadreta nuäre munbtä amne mun rabadre dianintari, abkokäre nunta ja tare nike sribi Jesukristokwe ye dokwäre. Ngöböta nun die mike amne tä kä miketa nuäre nunbtä, nunkwe mun die mikadre amne nunkwe kä mikadre nuäre munbtä siba angwane, nunta ja tare nike, ye kwere mun tädre ja tare nike tödekabtä Jesubti angwane, munkwe nünandrekä dite jabtä, abkokäre Ngöböta nun die mike amne tä kä miketa nuäre nunbtä. 7 Ye abko, munta ja tare nike gwaire nunbe, ye kwere arato Ngöbökwé mun die mikadre amne kä mikadre nuäre kwe munbtä gwaire nunbe gare nunye, aiset

mun rabadi dianintari metre gare kuin nunye.

8 Ti mräkätre, tita tärä tike kore munye, ñobtä ñan angwane provincia Asiate kukwe rakakaba taretare krübäte nun rüere, ye abko rabadre gare munye, ie ti tö. Jä oto doboko rika ngitiekä nibti, käkwe ni ketate temen, ye kwere jire kukwe jataba doboko krübäte nun rüere, käkwe nun di gakaba jökrä amne, nunkwe ñan nünandre mda rababa ruen nunye. 9 Angwane nun krütadre era metre rababa ruen nunye, akwa kukwe rakakaba kore nunbtä, ye köböire abko nunkwe ñan tödekadre ja di jenbti au akwa, Ngöbö ni krütanikrütani mikakata nire, ye aibebti nunkwe tödekadre abko rükaba gare nunye. 10 Amne Ngöbökwé nun diantari gata ye ngäniene, ye kwere kukwe jatadita nun rüere angwane, Ngöbökwé nun dianditarita gata ngäniene. Ngöbökwé nun ngibiadi kärekäre abkobti nunta tödeke, 11 amne munta blite Ngöböbe, yebti mun rabadre nun die mike kri. Ye abko, mun kwati tä blite Ngöböbe nunkrä ne angwane, nun die mikata Ngöbökwé, ye rükadi gare munye angwane, ni kwati käkwe kuin niedi Ngöböye nunbtä.

Ñobtä Pablo ñan nikani basare nitre Corintoboye

12 Mdakäre abko, kukwe krörörö abko nun tö mikai gare bari munye: Ngöbö diebti nunkwe nünanba deme ni mda mda ngätäite kä nebtä amne mun

bäri, ben nunkwe nünanba kore abti kä nüke mtare. Erere arato, Ngöbö diebti nunkwe ni mda mda ngökani ñakare jire, ye abko gare kuin nunye amne jata nebe ruen ngite ñakare jire chi nunye Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane ñan ni kä nebtä töi abko erere nunta näin, akwa Ngöböta ja moto mike kuin nunkrä abko diebti nunta näin kore. Ye mdenbtä nun tö ja dikaire. 13 Amne nunkwe tärä tikani munye, ye abko munkwe ñäkädre btä amne rükadre gare kuin munye abko erere nunkwe tika ni, aiset tärä yebtä munkwe ñäkä amne, rükadi gare kuin jökrä munye abko tita nütüre. 14 Angwane nun abko tä nüne ño, ye nükanina gare ruäre munye, akwa mtare rükadre gare täte munye, ie ti tö, ni Dänkien Jesu jatadi nüketa angwane, ja rabadre ruen ütiäte nunbti munye, ye kwere arato ja rabadre ruen ütiäte munbti nunye ni Dänkien Jesu ngwärekre abkokäre.

15-16 Ti nämä tödeke kore munbti, aiset ti näin Macedonia angwane, ti näin käne nebe basare munye yete, ti nämä nütüre abko erere tikwe nieba munye. Erere arato, ti jatadre ja jiebti angwane, ti rükadre basareta jire munye yete, ti nämä nütüre. Tikwe basadi bobu kore munye, abti munkwe ti die mikadre nikenta nebe Judeate ti nämä nütüre, akwa ti ñan rababa basare munye yete. 17 Tikwe köbö kitaba basakrä munye, yebti tikwe töbikabare ñakare kuin ja

käne munta nütüre ya? Mdakäre abko, tita kukwe kubu niere kukwe kwatibe kräke amne ti töi abko tä jändrän mdabtä, aiset tita jän niere, akwa tita ni ngökö abko munta nütüre tibtä ya?

18 Ngöböta ja kukwei bien kwatibe, bti tä mike täte, ye kwere nunta kukwe kuin Jesubtä niere munye angwane, nunta blite kwatibe, aiset ñan nunta “jän” niere, yebti nunta “ñakare” niereta batibe munye, 19 ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesukristo Ngöbö Odeibtä abko Silvano, Timoteo amne ti käkwe mikani gare munye angwane, nunkwe ñan niebare krörö munye: Nane Ngöbö kukwei Jesubtä abko era, nane era ñakare abko nunkwe niebare ñakare kore munye. Akwa Ngöbö kukwei Jesukristobtä abko kukwe era erere niebare kwatibe nunkwe munye, aiset nunkwe blitabare ñakare ketebu batibe. Ngöbökwé ja kukwei mikadre täte, yebtä “jännri” niebare kwatibe kwe Jesukristobtä abko erere rabadi kärekäre, 20 ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja kukwei biani kabre kukwe nuenkäre ni kräke abko mikani bare täte jökrä Kristo köböire kwe. Ye mden kiset, nita Ngöbö käikitekä angwane, Ngöbökwé ja kukwei mikani täte Kristo köböire, yebtä nita “Amen,” niere abko erere raba bare kore nita niere Ngöböye Kristo Jesu köböire. 21 Ti mräkätre, Ngöbö ara jire käkwe nun amne mun mikani nünenkä dite ketetibe gwaire Kristobtä. Ye

abko, Ngöbö ara jire kākwe ni mikani deme jenena jakrä. **22** Erere arato, Ngöböta ni bkāne abko bā mikani krörö kwe: Niarakwe ja Ūai Deme mikani nūne nibtä, angwane jändrän tärä bāri mda kwe nikrä abko mikani gare nie arato, ye köböire abko Ngöböta jändrän mda mda ngibiare ni krāke abko tā mike gare nie.

23 Tita kukwe era erere niere munye, ye abko gare kuin Ngöböye, aiseite ti rikadre Corinto mun kanti yete ti nāma nütüre, akwa ti ngāmi niken, ñobtä ñan angwane mun tare kri tikwe, aiseite ti ñan tö ñākāita taretare munye, aiseite ti ngāmi niken. Tita kukwe niere munye, nebtä tita mun ngökö ne ngwane, Ngöbö ara jire raba niere ti rüere mun ngökabtä kore. **24** Mun abko tā tödeke Kristobti, yebtä abko ñan nunta ja mike mun dānkiene, akwa nunta sribi nue ne jirekābe gwaire munbe abko kākwe kā mikadre bāri nuāre munbtä, abkokāre nunta sribire kore, ñobtä ñan angwane mun nena nūnenkā dite jabtä tödeka-btä Kristobti aiseite.

2 **1** Ti tö rababa kā mikai bāri nuāre munbtä, aiseite ti ñan tö rababa nāin ñākākāre taretare munye bobukāre mun moto mikakāre ulire, aiseite ti ngāmi nebeta basare munye. **2** Tikwe mun moto mikadre ulire, ye ngwane ñan mun moto mikani ulire tikwe, ye ara kākwe kā mikadre nuāre tibtä ya? **1**Jänri! Mun ye aibe raba kā mike nuāre tibtä. **3** Tikwe tärä tikaba tare

kore munye, ñobtä ñan angwane munkwe kā mikadre nuāre tibtä nāre abko munkwe ti moto mikadre ulire rababa ruen tie, ñobtä ñan angwane mun ñan tö namani ti kukwei mikai täte, aiseite ti ñan tö rababa rikai yete. Ti rikadre yete angwane, munkwe kā ngwiandre nuāre gwaire jabtä tibe rababa ruen tie, akwa tikwe tärä tikaba jirekābe kore munye. **4** Ti nāma tärä ye tike munkrä angwane, ti töi ñan rababa krütare munbtä amne, ti moto rababa nōtōte krübāte mun jiebtī amne ti rababa mun müaire krübāte jakān tärä ye tikare kwärä, akwa tikwe tärä tikaba taretare kore munkrä, ye abko ñan tikwe tikaba mun moto mikakāre ulire, akwa mun tare kri tikwe, ye rükadre gare munye, ie ti tö rababa, aiseite tikwe tärä tikaba kore.

Ni kukwe kāme nuenkā kadreta ngäbti

5 Mdakāre abko, ni iti kākwe ti moto mikani ulire, ye abko ñan ti ne aibe moto mikani ulire kwe, akwa bāri mun moto mikani ulire kwe arato ruen tie. **6** Akwa ni ja mikaka ngite, btä mun kwatī kākwe mätärābare krübāte, ye abko namanina dbe, **7** aiseite mtare kukwe btä ja mikani ngite kwe, ye munkwe dianka bti ta amne, munkwe die mikata amne kā mikata nuāre btä munkwe, niara ñan moto rabadre ulire dikaro abkokāre. **8** Amne munta ni ja mikaka ngite ye tarere kri abko munkwe bā

mikata tuadre ie abko ti tö ribei kore munye. **9** Kukwe nāmane nakenkā mun ngätäite yete, abtä tikwe tärä tikaba munye, ye abko tita kukwe niere abko erere munkwe mikadre täte jire jökrä ya ño abko ti tö rababa gai, kākwe tärä tikaba kore. **10** Ye abko, nire nire tā ja mike ngite, akwa munta denta bti ta, ni ye abko tita ngite den bti ta arato, aiseite ni ye kākwe ja mikani ngite ño erere ne ngwane, tikwe diandi bti ta arato mun die mikakāre nūne metre Kristo ngwārekri, **11** ñobtä ñan angwane Satana kāre tā juto biare kukwe miketbe ni rüere, ye abko garera nie, aiseite Satanakwe ñan ni ngökadre ni ja mikani ngite yebtä, abkokāre nikwe ja ngite diandre jabtī ta kwārikwāri.

Kukwe ūkaninte btin Ngöbökwē, krāke Pablota sribire

12 Tikwe tärä tikaba kore munye, bti ti rikaba nebe juta Troate kukwe kuin Kristobtä mikakāre gare angwane, Ngöbökwē kā bianba kuin tie sribikāre ni Dānkien Kristokrä. **13** Akwa ti ñan rababa nebe nuāre, ñobtä ñan angwane ti mrākä Tito ñan kwanba tie juta Troate, aiseite ja mrākātre tödekaka Jesubti Troate, ie tikwe köbö ngwiantariba, bti ti rikaba Macedonia mda.

14 Tita kuin niere Ngöböye, ñobtä ñan angwane Kristo krütāni krusobtä angwane, ni ganainbare kwe Ngöbökrä amne Ngöbökwē ni dianinkā sribikāre

jakrä Kristo köböire. Ni ganainbare rübtä abko tā nāin ni ganainkā jiebtī, ye kwrere mtare nunta nāin Kristo jiebtī. Nun köböire abko Ngöböta kukwe kuin Kristobtä mike gare ni mda mdaye, aiseite jändrän rä bāne, ye kwrere kukwe kuin ye rä kite niken kā jökräbti temen. **15** Ne aiseite Kristokwe nūnabare ño, kākwe ja tare nikani, ye kwrere tita nūne. Ye abko, Kristo namani kuin dbe Ngöbö ngwārekri, ye kwrere tita Ngöbö ngwārekri, jändrän rä bāne ye kwrere. Amne ni mda mda rabadre dianintari ya, ñakare ya, akwa jändrän rä bāne ye tā nāin jökrä ni ngätäite kā ngrabare temen, ye kwrere jire tita niaratre okwāte. **16** Akwa nire nire rabadi nianinte, ye ie abko ti rabai tuen jändrän ngwākāre rä kāme kwrere, akwa nire nire rabadi dianiptari Ngöbökwē, ni ye ie ti rabai tuen jändrän rä bāne kwrere, ñobtä ñan angwane tita kukwe kuin Jesubtä mike gare ietre aiseite. **17** Ye abko ni ñakare jire chi rabadre nuene ja di jenbti au ñan ñan! **17** Ye abko ni kwatī tā nāin Ngöbö kukwei kuin dirire ngwian diankrä jae, ye kwrere tita nāin ñakare, akwa ti abko tā nāin Ngöbö kukwei mike gare era metre. Ni juani Ngöbökwē tā blite era metre töi kuinbti, ye kwrere tita blite Kristobtä Ngöbö okwäbti Kristo köböire.

3 **1** Tita sribire kuin Ngöbökrä rükadre gare metre munye, abkokāre tita blite kore, yebtä abko ti kiterate ja käikitekā au

tuen munye ya? **10** ni ruäre kukwei mikadre ütiäte, abkokäre tä tärä käre ngwandre jabtä, ye kwrere ti rikadre ngwena munye, munta nütüre ya? **11** ni ruäre kukwei mikadre ütiäte kä mdabti, abkokäre tä tärä käre munye, ye kwrere tikwe tärä käre munye ja kukwei mikadre ütiäte ni mda mdaye ya? **12** Nakare jire chi munkwe biandre, ñobtä ñan angwane ni mda tä biamna munye, **13** akwa tärä ye kwrere abko ütiäte ñakare tikrä, ñobtä ñan angwane mun ara jire tä tärä ti kukwei mikakrä ütiäte ye kwrere tikrä. Käre munta töre tie amne tita mun tarere bäri. Ye abko, ni mda mda käta mun mike ñäräre angwane, munta tödeke Kristobti sribi tikwe köböire abko tä nuke gare ietre. Mdakäre abko, tita mun tarere ño, ye abko tä tuen ni jökräye, aise tä tä ni kukwei mikakrä ütiäte btä ñakäta, ye kwrere jire munta ni jökrä ngwäreki. **14** Amne sribi tikwe köböire mun-kwe tödekani Kristobti, aise mun abko tärä ni kukwei mikakrä ütiäte kwrere tikrä, ye abko ni jökrä raba tuen, aise Kristo ara jire käre mun mikani tärä ye kwrere abko tita mike tuadre ni mda mdaye. Mdakäre abko, mun abko ñakare tärä tikata plumabti kwrere, ñobtä ñan angwane tärä ye kwrere abko nire ñakare, akwa Ngöbö nire abko Üai ara jire käre mun mikani tärä ye kwrere. Erere arato, mun abko ñakare tärä okwä tikani jä otobtä Ngöböki biani Moiséye

kira ye kwrere. Akwa mun nire ye ara jire töi abko Ngöböki mikani tärä kwrere sribi munkwe köböire.

4 Amne Kristo köböire nunta tödeke kri Ngöböki, aise kukwe nieta munkwe jabtä ne abko era metre abko erere nunta niere. **5** Ye abko ñan nun di tärä täte jökrä bikakäre kri sribi munkwebti, akwa Ngöbö diebti sribi Kristokrä tä nebe bare nie. **6** Ne aise, kukwe ükaninte btin Ngöböki Kristo köböire, ye mikakäre gare ni mda mdaye, Ngöbö ara käre ja di biani munye. Akwa kukwe ükaninte btin ye abko ñakare tä ükaninte Kukwe Biani Ngöböki Moiséye ye kwrere, akwa Ngöbö Üai ara jire tä sribi kukwe btin yebti, käta ni mike nüne käreki Ngöböki. Akwa Kukwe Biani Ngöböki Moiséye ye abko nikwe ñan mikadre täte jökrä angwane, tä ni kite ngise amne tä ni mike käreki Ngöbö okwä bare mento.

Kukwe ükaninte btin Ngöböki abko bäri ütiäte kri

7 Kukwe Biani Ngöböki Moiséye, ye nikwe ñan mikadre täte jökrä angwane, ni kitadre ngise kwe amne ni rabadre käreki Ngöbö okwä bare mento. Kukwe ye abko nämene tikani jäbtä abko Ngöböki biani Moiséye kira angwane, Ngöbö trä namani bä nuäre ye abko trä namani jökrä Moisés ngwärebtä. Yebti Moisés jataninta gwäkäre angwane, Ngöbö trä ye jatani

nebeta bä diore Moisés ngwärebtä, akwa nitre israelita ñan namani Moisés tua kä ngwärebtä Ngöbö trä kiseti. **8** Se abko kukwe ükaninte btin Ngöböki angwane, Ngöbö Üai ara käta sribi nibtä, äse abko ñan bä rabadi bäri nuäre ya? **9** Iänri, bäri rabadi nuäre! **10** Kukwe Biani Ngöböki Moiséye, ye abko ñan mikadre täte ne ngwane, tä ni kite ngise jirekäbe, akwa Ngöböki biani angwane, Ngöbö trä namani bä nuäre, se abko Ngöböki kukwe ükaninte btin, yebti ni ngite ñakare mda Ngöböki niere amne tä ni kaen ngäbti nieta nie äse abko ñan bä rabadi bäri nuäre krübäte ya? **11** Iänri! **12** ñobtä ñan angwane Ngöböki kukwe ükaninte käne nitre israelitabe angwane, kukwe biani Moiséye angwane, kä trä namani bä nuäre; akwa mtare kukwe ükaninte btin Ngöböki ye nikwe mikadre ñäräre angwane, kä trä rabadi tuen bäri nuäre nie, kä trä namani nuäre käne yebti ta. **13** Ngöböki kukwe ükaninte käne nitre israelitabe abko biani kwe Moiséye, kukwe ye abko jatani niken bätäreki ta abko Ngöböki biani Moiséye angwane, kä trä namani bä nuäre, aise Ngöböki ükaninte btin nibe Kristo köböire abko rabadi käreki, äse abko ñan bäri ütiäte, aise trä rabadi dirare käreki ya? **14** Iänri, bäri trä rabadi dirare käreki!

15 Kukwe ükaninte btin Ngöböki ye rabadi käreki amne trä rabadi dirare käre, ye gare

metre munye, aise tita blite ja di ngöi jökrä kukwe yebtä ni jökrä ngwäreki. **16** Akwa ñan tita blite ni jökräbe Moisés kwere. Ngöbö trä bä nuäre namani Moisés ngwärebtä, ye abko jatani trä nenkäta amne trä jatani nebe diore Moisés ngwärebtä abko nitre israelita käreki ñan tuadre, abkokäre Moiséki dän kukwän kitani ja ngwärebtä. **17** Akwa Ngöbö ara jire käre nitre israelita dokwä mikani ribi, aise kira abti kä nuke mtare Kukwe Biani Ngöböki Moiséye, yebtä nitre israelita tä ñäke angwane, dän kukwän ni okwäbti kiseti käta nebe tuen ñakare nie, ye kwrere jire käta nebe nitre israelita töibti. Niaratre töi mräre tä dän kukwän kwrere niaratre okwäbti, ye abko dianka ngämi, ñobtä ñan angwane niaratre käre tödekadre Kristobti angwane, Kristo aibe käreki jändrän ye diandrekä btäre, niaratre rabadre töi ngitiekä metre abkokäre. **18** Ye mden kiseti, kira abti kä nuke mtare, Kukwe Biani Ngöböki Moiséye, yebtä nitre israelita tä ñäke angwane, dän kukwän ni okwäbti kiseti käta nebe tuen iko nie, ye kwere käta nebe nitre israelita töibtä, aise Ngöbö kukwe ñan tä nuke gare ietre. **19** Akwa nita ja töi kwite ni Dänkien kukwäre, käta tödeke Jesubti angwane, ni töi mräre abko tä dän kukwän kwrere ni töibtä ye abko ni Dänkien tä denkä mento nibtä, **20** ñobtä ñan angwane ni Dänkien tä, ye kanti Ngöbö Üai tä

ben amne nire nire, btä ni Dänkien tä Ngöbö Üaibe, ye kanti nita tikaninte. **18** Ne aiseite ni jökrä tõi mräme mräme abko nämäne dän kukwän ni ngwäre-btä, kä nämäne ni okwä jue mike, ye abko ni Dänkien käkwe dianinkära mento nibtä. Ne aiseite kä trä tä nebe tuen näite, ye kwrere jire ni Dänkien Kristo trä bä nuäre tä kite tuen nibtä mtare ni mda mdaye. Ye ñobtä ñan angwane ni Dänkien Üai tä niken ni kwite bäri köbö kwatirekwatire ni mikakäre bäsi ja kwrere ni Dänkienbe, aiseite köbö kwatirekwatire ni Dänkien trä bä nuäre ye tä kite tuen bäri mda nibtä.

Jändrän ütiäte kri

4 **1** Ye abko, Ngöbökwä ja moto mikani kuin ti kräke, käkwe sribi bäri ütiäte biani tie, ye tita naente ñakare nuene. **2** Akwa kukwe käme gaidre kri nuenta kaibe tiebe, ye abko tikwe kitani jökrä temen amne ñan tita näin kukwe miketbe ni mda mda ngökakrä. Erere arato, ñan tita näin Ngöbö Kukwei mrite kukwe mda mdabe dirikäre; akwa kukwe era erere tita niere kwatibe, aiseite Ngöbö ngwärekwä ti tõi ño ño amne tita nüne ño ño, ye erere tä nüke gare ni jökräye. **3** Akwa nane Ngöbö kukwei kuin Kristobtä mikata gare tikwe, yebtä ni ruäre tõi mräme, aiseite nüke gare ñakare ietre, ne ngwane ni riadite käre-käre Ngöbö okwä bäre mento, ye aibe ie ñan rükadre gare, **4** ñobtä ñan angwane niaratre ñan tä

tödeke Kristobti, aiseite ni rüe Satana tä ngöböre kä nebtä käkwe niaratre tõi mikani ngwarbe kä drünente ta amne, Ngöbö kukwei kuin Kristobtä trä ngitie-kä dirare abko ñan jatadre ietre amne Kristo abko ja kwrere Ngöböbe abko ñan jatadre ietre, abkokäre tõi mikani kä drünente kore. **5** Amne ti abko tä Ngöbö kukwei kuin Kristobtä mike gare angwane, ñan tita blite kuin jabtä au, akwa Jesukristo ni Dänkien, ye aibe mikata gare tikwe. Mdakäre abko, tita Jesu tarere, aiseite ti abko sribikä munkrä, aibe tita niere jabtä, **6** ñobtä ñan angwane kena dekä Ngöbökwä kä ne datebare angwane, kä nämäne iko jökrä angwane, Ngöbökwä niebare: Kä trä raba ngwen, niebare kwe, ye erere kä trä namani, aiseite Ngöbö ye ara käkwe kä trä kwe mikani trä ngitiekä ti töibtä angwane, kukwe kuin Kristobtä mikani gare tie. Ngöbö trä dirare bä nuäre tä trä ngitiekä Jesukristobtä, ye abko tikwe mikadre gare ni mda mdaye, abkokäre Ngöbökwä kä trä tikaninkä ti töibtä.

7 Ye abko, jändrän ütiäte kri mikata ñakare dobro unkweinte, akwa kore tä nakenkä nunbtä abko krörö: Ngöbö di kri bä nuäre, ütiäte kri, bti nunta sribire, ye abko tä nunbtä. Akwa tä kite Ngöbökwä amne ñan nunkri, ye rabadre gare ni jökräye, abkokäre nun abko di ñakare amne nun ngrabare abko därebe amne mutro dobro sribebare unkwenre kwrere, akwa nunbti Ngöböta

sribire. **8** Ye abko, kukwe tä rä kri nun kisete, akwa ñan kukwe ye käta ji dike nun jiete; erere arato töbika kukwe kri nun kisete, akwa ñan yebtä nunta naente. **9** Mdakäre abko, nun rüe tätre näin kisere nun jiebtä, akwa Ngöböta nun mikete ñakare kaibe amne, nun nitata temen nun rüekwe, akwa niaratre ñan tä nun gaenkä. **10** Ye abko, nunta niken mdente erere ye kanti, Jesu kämikani, ye kwrere bäsi nun kämikata kore, Jesuta nire käre-käre abko käta nun ngibiare amne nun mikadita nire kwe, ye bä mikakäre nunbtä. **11** Ne aiseite, nun tä nüne, ye ngwane nun rüe tö nun kämikai Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diri dokwäre, akwa nun ngrabare gatadre, nebtä Jesu tä nire käre-käre, ye bä rabadi arato, abkokäre nunta ja tare nika kore. **12** Ne abko, nun rüe tö nun kämikai kore Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diri dokwäre, ye köböire abko munkwe tödekani Jesubti abko rabadi nüne käre-käre Ngöböbe.

13 Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Tikwe tödekani kwatibe
Ngöböbti abko erere
tikwe blitabare btä,

Salmos 116.10

abko tä tikani kore Ngöbö Kukweibtä. Ye mden kwrere, nun abko käta tödeke kwatibe Ngöböbti, abtä nunta blite Jesubtä, käta sribire, **14** ñobtä ñan angwane Ngöbö käkwe ni Dänkien Jesu mikaninta nire, ye ara käkwe nun mikadita nire munbe gwaire Jesu

köböire, abti näin ni ngwana nebe ja ngwärekwä kä käinbti, ye abko gare kuin nunye, aiseite nunta biare ja tare nika Jesukrä.

15 Kukwe tä nakenkä jökrä kore nunbtä, akwa ye abko kuin munkrä, ñobtä ñan angwane Ngöbö moto kuin rükai gare ni kwatiye mun kanti angwane, ni kwati rabadi kuin niere Ngöböye angwane, Ngöbö rabadi käikita-ninkä bäri mda.

16 Ne mden kisete, nun naente ñakare sribi nuene Ngöbökrä. Nun ngrabare ye abko kite niken ngwarbe janknu mentokwäre, akwa nun üai abko Ngöböta kwite bäri btin köbö kwatirekwatire. **17** Ne aiseite, nunta nüne kä nebtä angwane, nunta ja tare nika kore, ye ütiäre abko jändrän bäri ütiäte kri Ngöbökwä rabadi käre-käre nunkwe. **18** Ne mden kisete, jändrän tuen kä nebtä, yebtä nunta okwä ketete ñakare, akwa jändrän kuin Ngöbökwä tuen ñakare, yebtä nun töita, ñobtä ñan angwane jändrän tuen nie kä nebtä, ye abko tä jötrö, gwä näin ta, akwa jändrän kuin Ngöbökwä tuen ñakare, ye abko rabadi käre-käre, aiseite bäri ütiäte.

Ngöbökwä ni ngrabare biandi btin nie

5 **1** Mdakäre abko, ju nuäre ngwiandre tä niken ngwarbe jötrö, ye kwrere ni ngrabare tä jötrö kä nebtä. Akwa ju nuäre ngwiandre tä niken ngwarbe, ye

kwrere ni ngrabare ne näin ngwarbe angwane ni krütadi, ye ngwane ni ngrabare btin abko ju bäri kuin niken ngwarbe ñakare ye kwrere abko Ngöbökwe bian-di nie kä käinbti abko te ni näin nüne. Ju ye abko mikani ñakare ni kä nebtäkwe abko te ni näin nüne käre-käre. **2** Ni ngrabare tä ju nuäre ngwiandre kwrere ni kräke, te nita nüne angwane, nita täkekäbe jabe ja tare nika kisete, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe ni kwitadre jötrö ju mda-te kä käinbti angwane, ni ngrabare biandre btin kwe nie, ie ni tö bäri, **3** ñobtä ñan angwane ni ngrabare tä dän kwrere nibtä ni üaikrä, ne rikadre ngwarbe angwane, Ngöbökwe ni ngrabare biandi btin nie kä käinbti, ni ñan rabadre ni bütiere kwrere abkokäre. **4** Ni ngrabare tä niken ngwarbe jötrö, ye abko ju nuäre ngwiandre kwrere amne nita nüne te kä nebtä angwane, nita täkekäbe jabe kukwe taretare kisete. Akwa ni ñan tö ja tuai ni bütiere kwrere, aiseté Ngöbökwe ni ngrabare mdara jire biandre btin nie abko ie ni tö. Ni ngrabare btin biandre nie Ngöbökwe, ye abko rabadre käre-käre, käkwe ni ngrabare tä krüte ye gadrekä jökrä. **5** Amne Ngöbö ara jire käkwe ni dätebare nünakäre käre-käre jabe, aiseté Ngöbökwe ni ngrabare btin köböi mikani nie, yebtä ja kukwei mikadi täte jökrä kwe bä mikakäre abko ja Üai Deme biani kwe nie.

6 Ye mden kisete, nita nebe ulire ñakare nüne ni ngrabare

nebti, akwa nita tödeke käre Ngöböbti. Akwa ni ngrabare nebti ni tä nüne kä nebtä angwane, ni tä nüne mente Ngöböye, aiseté nita nüne ñakare ni Dänkien Jesu kanti. **7** Akwa mtare jändrän tuen ñakare nie Ngöbö kanti, bti nita tödeke nüname kwärä kä nebtä, akwa jändrän tuen nie, yebti nita tödeke ñakare. **8** Ye abko, Ngöbökwe ni ngrabare btin biandi nie, bti nita tödeke, yebtä abko ti töta nebe ja ngrabare ne mikaite jötrö rika-käre nüne käre-käre ni Dänkien Jesube kä käinbti. **9** Ye mden kisete, ni tädre nüne janknu ja ngrabare nebti kä nebtä ya o ni rikadrera nüne kä käinbti ya, akwa käre nita dre dre nuene, yebtä ni tö ni Dänkien moto mikai nuäre, **10** ñobtä ñan angwane batira jire ni jökrä rabadi Kristo ngwäre-kri, kanti kukwe ükadite kwe nikrä angwane, ni nämane nüne kä nebtä käkwe jändrän kuin nuenbare ya o jändrän käme nuenbare, ye erere Kristo käkwe ütiä biandi nie, aiseté ni itire itire käkwe dre nuenbare, ye erere ütiä rabadi kisete.

Ngöböta ja mäketä nibe abko Pablokwe mikadre gare

11 Ye mden kisete, nita ni Dänkien mike ütiäte jae, aiseté nita sribire ni jökrä töi kwitakäre Ngöbö-kri, niaratre käkwe töde-kadre Jesubti abkokäre. Tita sribire era metre, ye abko gare kuin Ngöböye, ye kwrere arato rabadre gare kuin munye abko ie ti

tö. **12** Ye abko, ñan ti tö ja käiki-taikäta au, käta blite kore, akwa ja rabadre ruen ütiäte mda bati munye sribi tikwe köböire, abko-käre tita blite kore. Akwa nitre dirikä blo tä yete mun ngätäite abko tä näin sribi kwekwe aibe käikitekä au, akwa töi ño amne moto ño Ngöbö ngwäre-kri abko tätre mike ütiäte ñakare, ye okwäbti abko munkwe sribi tikwe mikadre ütiäte, abkokäre tita blite kore. **13** Akwa sribitä Ngöbökrä käta nebe tuen jame ti dokwäbti, ye abko Ngöbökrä; akwa kä ruen kuin ti dokwäbti, ye abko mun die mikakrä nüne Kristokrä. **14** Tita kore ñobtä ñan angwane Kristota nun tarere, ye käta ti kite nüne Kristo kräke ja di ngöi jökrä, ñobtä ñan angwane Kristo krütani ni jökrä täte, aiseté ni ngwäkäre käta töbike ñakare mda kukwe kämekämenbtä, ye kwrere jire ni jökrä töde-kaka Jesubti käkwe trö kwitadre kukwe kämeye amne, ñan nü-nandre jakrä kwetre, ye abko tä gare metre tie, aiseté tita nüne kore Kristo kräke. **15** Kristo abko krütani ni jökrä kräke, aiseté nikwe ñan nünan-dre jire chi mda jakrä, akwa Kristo krütani nikrä, abti Ngöbö-kwe mikaninta nire, ye aibe kräke nikwe nünan-dre, abkokäre krütani ni jökrä kräke.

16 Kristo krütani ni jökrä kräke, ye mden kisete ni tödekaka ñakare Jesubti käta töbike ño ño ni mda mdabtä, ye kwrere nita töbike ñakare mda mtare. Käne ni ngämi tödeke Kristobti angwane, Kristo abko ni ngwarbe ni mda

mda kwrere ni nämane nütüre btä, akwa mtare nita töbike ñakare kore mda. **17** Ne aiseté nire nire käta tödeke Kristobti abko töita nebe ni btin kwrere amne, jändrän jökrä kira kämekäme nämane btä, ye abko nikanina ta. Ye täte Ngöbö-kwe ni kwitanina btin, aiseté ni töita nebe btin mda. **18** Sribi jökrä, ye abko sribi Ngöbö-kwe amne Ngöbö ara jire käkwe ni mikani ja mäketä jabe Kristo köböire. Erere arato, ni jökrä käkwe ja mäkadreta Ngöbö-be, ye abko tikwe mikadre gare ni mda mdaye abko sribi ye mikani ti kisete kwe abko krörö: **19** Kristo krütani ni kräke, ye köböire Ngöbö ara jire namani ja mäketä ni jökräbe amne, nita tödeke Kristobti, ye ngwane Ngöböta ni ngite niara rüere denkä mento nibtä. Amne Ngöbö tö ni tuai ja mäketä jabe, ye abko ti mikani niekä kwe ni mda mdaye. **20** Ne aiseté, Kristo ara jire käkwe ti juani blite niara käbti amne niara diäre amne, Ngöbö ara jire käkwe blitadre, ye kwrere jire Ngöböta kukwe ribere ti köböire munye. Kristo diäre tita kukwe krörö ribere kisere munye: Munkwe ja mäkadreta Ngöböbe, ye abko tita mätaire munbtä Kristo käbti. **21** Kristo käkwe ja mikani ngite ñakare jire chi Ngöbö rüere, akwa Ngöbö-kwe niara mikani ngite ni kwrere, niara köböire ni rabadre tuen metre Ngöbö ngwäre-kri abkokäre.

6 **1** Mtare ti abko sribikä Ngöbö-kwe, aiseté tita ribere krörö munye: Ngöbö-kwe ja moto

mikani kuin munkrä abko mun-
kwe kanina ngäbti, akwa mtare
munkwe ñan trö kwita ie,
2 ñobtä ñan angwane Ngöbö
Kukwei kätä niere krörö:

Kä kuin näire munkwe ja di
käräbare tie angwane,
tikwe mun kukwei kani
ngäbti.

Erere arato, köbö ye näire
mun rabadre dianintari,
ye angwane tikwe mun
die mikani käkwe mun
dianintari, *Isaías 49.8*

abko nieta kore Ngöbö Kukwei-
btä. Ne aisete mtare abko kä
kuin nūra munkrä amne mun
rabadre dianintari abko köböi
nūra mtare.

Pablokwe ja tare nikani kri

3 Nunta sribire ye rüere ni
mda mdakwe ñan ñäkädre blo,
abkokäre nunta nüne ñakare blo
ni mda mda okwäbti. 4 Akwa
nun abko sribikä era metre Ngö-
bökwé abko nunta bä mike krörö
jabtä: Nunta ja tare nike kri krü-
bäte angwane, nunta ja tare nika
ye mike niken bätäreka ta. Erere
arato, nunta jändrän jökrä mdei
nike kri amne kukwe bätäkä
ngwarbe tä kite nun rüere kwäri-
kwäri sribibtä Jesukristokrä abko
kisete nunta ja tare nike. 5 Erere
arato, kukwe kuin Jesukwe
dokwäre nun kwata metata, nun
kitata ngite kä teri amne, juta
kwatirekwatire te ni kwati kätä
kä mike nokre nun rüere. Mda-
käre abko, nunta sribire tare krü-
bäte au jakrä amne nunta kibien
ñakare sribibtä amne nunta mrö

nike kri arato. 6 Mdakäre abko,
nun sribikä era metre Ngöbökwé
abko nunta bä mike krörö arato:
nunta nüne deme Ngöbökrä
amne kukwe kuin era metre
Ngöbökwé Jesubtä abko gare
kuin nunye. Erere arato, nun
motota nebe romon ñakare jötrö
jötrö nun rüere kräke, akwa nunta
tarere bätäreka ja täritäri. Erere
arato, Ngöbö Üai Deme tä nüne
nunbtä, köböire nunta ni mda
mda tarere era metre jökrä.

7 Amne nunta kukwe era metre
Ngöbökwé niere amne, Ngöbö di
kri tä nunbtä, ye köböire abko
nun sribikä era metre Ngöbökwé
abko nunta bä mike. Mdakäre
abko, nunta nüne era metre Ngö-
bökrä ni mda mda okwäbti, ye
abko jändrän rükrä kwrere amne
jändrän ja ngibiakrä ni rüere ngä-
niene, kwrere tä nun kisete kwä-
rikwäri abko bti nunta rüere nun
rüebe. 8 Erere arato, batira jire
nun mikata ütiäte jae ni mda
mdakwe amne batira jire abko
ñäkätä taretare nunye arato. Ere-
re arato, batira jire ni mda mda
tä blite kuin nunbtä, akwa batira
jire abko blitata blo nun rüere ni
mda mdakwe. Erere arato, nunta
kukwe era erere niere, akwa nun
bä mikata ni ni ngökaka kwrere.
9 Erere arato, nun abko gare
kuin ni mda mdaye, akwa nun
gare ñakare ietre tä niere; bäsi
nun kämikata batire batire, akwa
nun tä nüne; nun kwata metata
krübate, akwa nun kämikata
ñakare. 10 Mdakäre abko, nun
motota nebe ulire, akwa käre
kätä nebe bäri nuäre nunbtä.

Erere arato, nun bobre, jändrän
ñakare munkwe, akwa nunta ni
kwati mike jändrän Ngöbökwé
bkäne kabre; nun jändrän kä
nebtä bkäne ñakare, akwa nunta
jändrän jökrä Ngöbökwé bkäne,
ye kwrere nun abko sribikä era
metre Ngöbökwé abko nunta bä
mike jabtä.

11-12 Ti mräkätäre Corintobo,
nun nämä töbike ño, erere nun-
kwe niebare kwatibe munye
amne, nunta mun jökrä tarere
kri krübate, akwa munta nun
tarere ñakare metre. 13 Ye abko,
ngäbakre rün kätä kukwe ribere
ngobo kwe ie, ye kwrere ti bike
ribere munye: Tita mun tarere
kri abko ütiäre munkwe ti tare ja
di ngöi jökrä abko ti tö ribei
munye.

Nitre tödekaka ñakare Jesubti, ben ja mäkädre ñakare

14 Mdakäre abko, jändrän
ngwarbe bä jene jene, ye ni ñan
raba mäkete krito kratibebtä
mikakäre sribire gwaire abko tä
tikani Ngöbö Kukweibtä, ye
kwrere arato nitre tödekaka
ñakare Jesubti, ye ben munkwe
ñan ja geta dikaro, ñobtä ñan
angwane kukwe era metre Ngö-
bökwé abko ñakare ja kwrere
jire chi kukwe käme yebe. Erere
arato, kä iko abko ñakare jire chi
kä ngwen kwrere, aisete ñan
rabadre ketetibe jire chi. 15 Ere-
re arato, Kristo abko töi ñakare
ja näre Belialibe (abko Satana
ara), ye kwrere arato nitre töde-
kaka ñakare Jesubti abko ñakare
töi ja näre nitre tödekaka Jesubti

ben. 16 Erere arato, mun tödeka-
ka Jesubti abko ju Ngöbö nire
kwe ye kwrere amne, mun ñan
rabadre jire chi ketetibe ngöbö-
tre ngwarbe ben mikakäre ütiäte
jae, ne abko gare metre munye.
Ni tödekaka Jesubti abko ju Ngö-
böbe kwrere gare nie, ñobtä ñan
angwane Ngöbö ara jire käkwe
niebare krörö ja Kukweibtä:

Tikwe nünandi amne tikwe
dikadikä niaratre
ngätäite amne, ti rabadi
Ngöböre kräke amne
niaratre rabadi juta jen
tikwe,

Levítico 26.12; Jeremías 32.38

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.
17 Ne aisete ni Dänkien Ngöbö
kätä niere krörö nitre tödekaka
Jesubtiye arato:

Nitre tödeke ñakare tibti,
ye ngätäite nän mento
amne kä mkekä
munkwe.

Amne jändrän dbe ñakare ti
ngwärekre, yebtä
munkwe ñan kise mika
jire chi.

Munkwe nuendre kore ne
ngwane, tikwe mun kadi
ngäbti.

18 Amne ti rabadi mun Rün
munkwe amne mun
merire brare abko
rabadi ti ngäbriänkäre
tikwe, ye abko ni
Dänkien Ngöbö Di Kri
Jändrän Jökrä Nuenkrä
kätä niere kore,

*2 Samuel 7.14; Isaías 52.11;
Ezequiel 20.34, 41*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

7 1 Ti mräkätäre tare tikwe, ni Dänkien käkwe jändrän kuin köböi mikani kore nie, ye mden kisete jändrän jökrä käta ni mike käme Ngöbö ngwärekre, ye ngäniene nikwe ja ngibiadre kuin deme Ngöbökrä. Ye abko, ni ngrabare amne ni üai abko nikwe ngibiadre deme jökrä amne, nita Ngöbö jürä ngwen jabtä, ye köböire abko ari ja töi mike kwatibe nünakäre bari deme Ngöbökrä.

Nitre Corintobo käi namani nuäre Pablobtä

2 Ti mräkätäre, munkwe ti taretä, ñobtä ñan angwane ni ñakare jire iti mun ngätäite abko rüere tikwe kukwe nuenbare blo amne, ni ñakare jire iti mikani jiblobti nünakäre Ngöbö rüere ti köböite. Erere arato, ni ñakare jire iti mun ngätäite abko tikwe ngökani ngwianbtä. 3 Tita blite kore ye abko ñan tita blite blo mun rüere mun bä mikakäre käme, akwa tikwe kukwe niebare käne munye, ye erere ti tö nieita munye: Mun tare kri tikwe, aiseté tita juto biare nüne amne krüte munbe gwaire. 4 Mun rikai janknu mentokwäre Jesukristo jiebtí ruen tie bari, aiseté tita blite kore munbe. Mun käi juto krübäte tibtä. Tita ja tare nike bätäkä ngwarbe, akwa ti töita nebe munbtä angwane, jata nebe ruen dite tie amne käta nebe nuäre krübäte tibtä.

5 Kukwe rakakaba mda tibtä abko ti bike niere munye: Ti rükaba Macedonia nete, ye näire

mentokwäre tita jadüke ñakare jire amne, kukwe taretare tä kite ti rüere kwärikwäri. Yebtä abko, kä jüräta nebe kri tibtä, aiseté tita nüne ñakare jäme abti kä nuke mtare. 6 Akwa Tito rükabata angwane, Ngöbö kä mikakata nuäre ni moto ulire btä, Ngöbö ye abko käkwe kä mikabata nuäre tibtä Tito köböire. 7 Ye abko, ñan Tito rükabata aibe käkwe kä mikabata nuäre tibtä, akwa munkwe kä mikani nuäre Titobtä arato, ye abko käi rababa nuäre tibtä. Ye abko, mun tö ti tuaita krübäte amne munkwe ja mikani ngite, yebtä mun motota ulire ti jiebtí amne munta töbike kri tibtä, ye nieba jökrä Titokwe tie abko bari käi rababa nuäre tibtä mda.

8 Ti mräkätäre, tikwe tarä tikaba tare munye ye käkwe mun moto mikani ulire, akwa yebtä abko ja ruen ngite ñakare tie mtare. Tikwe tarä tikaba tare munye, ye käkwe mun moto mikani ulire bä jötrö, yebtä bäsi ja rababa ruen ulire tie kena, 9 akwa mtare käi nuäre tibtä. Ye abko ñan tikwe tarä tikaba munye, käkwe mun moto mikani ulire abko munkwe raba nütüre, akwa tikwe tarä tikani munye, ye käkwe mun moto mikani ulire Ngöbö ngwärekre, ye köböire abko munkwe ja töi kwitaninta Ngöbö kukwäre käkwe kukwe käme nuen nämamne munkwe, ye munkwe kitani temen, ye abko käi nuäre tibtä. Ne aiseté, mun moto rabadre ulire kore, ie Ngöbö tö namani

abko erere namani bare, aiseté mun ñan mikani jire Ngöbö bare mento nun köböite. 10 Ye abko, nikwe kukwe käme kitadre temen, abkokäre ere angwane Ngöböta ni moto mike bari ulire, ye abko käta ni töi kwiteta Ngöbö kukwäre amne nita kukwe käme ye kite temen ni rabadre dianintari abkokäre. Ye mden kisete, ni motota nebe ulire kore, ye ngwane ja ñan rabadre ruen ngite nie. Akwa nitre tödekaka ñakare Jesubti motota nebe ulire, akwa ñan tä kukwe käme kite temen, ye abko rabadi kärekäre Ngöbö okwä bare mento.

11 Ngöbö tö namani mun tuaita moto ulire, ye erere mun moto namani, ye köböire abko jändrän bari kuin namani bare munye abko krörö: kukwe nämamane nakenkä ti rüere, yebtä munkwe töbikabare kuin ja käne amne munkwe ti ngie mikani. Ni nämamane rüere ti rüere, kräke mun moto namani romon amne nane Ngöbökwäre mun mikadre ja ngie nuen ti dokwäre, yebtä kä jürä namani munbtä arato. Akwa yebti abko mun tö namani ti tuaita amne mun namani mokre tibti, käkwe ni ja mikaka ngite ti rüere ye mikani ja ngie nuen ti dokwäre. Munkwe jändrän jökrä nuenbare kore, ye köböire abko mun ja mike ngite ñakare siba ti rüere abko munkwe bä mikani jabtä. 12 Tikwe tarä tikaba tare munye, ye ngwane nirekwe ja mikani ngite amne nire rüere ja mikani ngite kwe, yebtä ñan ti töi nämä, käkwe tarä tikaba

munye, akwa Ngöbö ngwärekre munta ti tarere ño, ye abko rabadre gare metre, abkokäre tikwe tarä tikaba kore munye. 13 Ye angwane, munta ti tarere abko munkwe bä mikani jabtä, ye abko käi nuäre kri tibtä mtare.

Mdakäre abko, munkwe kä mikaba nuäre tibtä, yebti ta abko kä nuäre kri Titobtä rükabata, ye abko bari käi rababa juto tibtä amne, mun jökrä käkwe Tito die mikani, aiseté kä namaninta nuäre krübäte btä, ye abko bari käi juto tibtä. 14 Tito ngämi niken mun kanti yete, känenkri ti nämä mun mike ütiäte jae, tikwe nieba ie. Ye kwrere bkänä munkwe ñan ti mikani ja gaire Tito okwäbtí. Ye abko, ti nämä munbe Corinto yete angwane, tikwe kukwe era erere aibe niebare munye, ye kwrere ti nämä mun bä mike ütiäte Titoye, ye erere mun kwani ie. 15 Tito janama mun kanti yete angwane, mun jökrä käkwe kani ngäbtí kuin amne munkwe mikani bari ütiäte jae, käkwe niara kukwei mikani täte, ye abko tä nuke töreta ie, aiseté mtare Titota mun tarere bari mda. 16 Iti raba tödeke kwatibe munbti, ye abko käi nuäre kri tibtä!

Ngwian biandre ja moto kuinbti

8 1 Ti mräkätäre, mtare ti bike blite kukwe mdabtä abko krörö: Nitre tödekaka Jesubti tä Macedonia nete abko kräke Ngöbökwäre ja moto mikani kuin, käkwe die mikani kri abko ti tö

nibi niei munye. **2** Tödekabtä Jesubti ja mräkätire nete kākwe ja tare nikani kri krübāte, akwa kā bāri nuāre krübāte btātire. Erere arato, niaratre bāri bobre bobre amne tā jāndrān kabre mdei nike, akwa bāsi ni ngwian bkānkā krikri kāta ngwian bien kabre, ye kwrere jire ngwian bianba ja moto kuinbti kwetre Ngöbökrā. **3** Ye abko, niaratre di nuāi nuāi, ye erere btā ngwian bianba kwetre, akwa ja moto mikani bāri kuin kwetre, kākwe ngwian biani bāri mda arato. Ja mräkātire kākwe ngwian bianba kore ti okwābti, aisetē tita niere kore munye. Erere arato, ja tōi jenbti **4** ja mräkātire Macedonia nete tō rababa juta deme Ngöbö-kwe die mikai ni tödekaka Jesubti nūnanka kā mda mda kānti ben gwaire, aisetē tikwe kā biandre ietre arato ngwian biankāre abko rababa ribere kisere tie. **5** Ye erere bkānā, niaratre di nuāi nuāi, yebti ta ngwian bianba bāri kabre kwetre, ye abko ngwian fīan biandre kore kwetre ti nāma nūtūre. Abti ngwian ye bārire mda abko niaratre ara jire kākwe ja mikaba au ni Dānkien Jesukristo kisete, bti nun kisete arato, Ngöbö tō namani fīo, ye erere nuenba kwetre. **6** Ye mden kisete, Tito nāmanena ngwian ūkekrō kāne, ye kwrere rikadreta ngwian ūkekrōta mun kānti yete abko tikwe ribeba ie. **7** Mun abko tā ji ngwena kāne jāndrān keta kabrebtā abko krörō: Ngöbö diebti mun nena tödeke kwatibe Ngöböbti amne mun nena blite

nuāre nuāre Ngöbökrā. Erere arato, Ngöbökwē mun mikanina töbtā amne mun tā juto biare ni mda mda die mikakāre. Amne ni mda mda taredre fīo abko nunkwe bā mikani mun okwābti amne nūkanina gare munye. Erere arato munta ni mda mda tare-re. Ye kwrere arato, munkwe ji ngwian kāne ja moto mikabtä kuin ngwian biankāre. **8** Ne abko fīan tita ngwian biamna kisere munye, kāta niere kore, akwa nitre tödekaka Jesubti mda mda tā juto biare ngwian bien abko ti tō mikai gare munye, kāta niere kore. Munta ti tarere era bkānā ya abko ti tō gai, kāta kā bien kore arato munye, **9** fīobtä fīan angwane ni Dānkien Jesukristo ngāmi nūke kā nebtā, kānenkri niara nāmane jāndrān jōkrā bkāne kā kāinbti, akwa mun rabadre jāndrān Ngöbökwē bkāne kri, abkokāre niarakwe ja mikani bobre mun krāke, ye abko garera munye, aisetē tita niere kore munye.

10 Mdakāre abko, munkwe ngwian biandre fīo metre, yebtä tita töbike fīo abko ti bike niere krörō munye mun die mikakāre: Kā kānente mun nikani ngwian ūkekrō, ye ngwane nitre gātākā Jesu kābti nere temen, ngātāite munkwe ja tōi mikani sribi kuin ne nuene kāne amne, fīan mun nikani ngwian ūkekrō jirekābe, akwa kā namani juto munbtā sribi ye nuenkāre, akwa fīan namani bare tāte munye. **11** Ne aisetē, kā namani juto munbtā ngwian bien kena, ye kwrere munkwe kā

mika juto jabtā sribi ye mikakāre bare tāte mtare. Ngwianta nuāi nuāi munkwe biandre, ye erere munkwe bian ja moto kuinbti, **12** fīobtä fīan angwane ni tōta nebe jāndrān biain era metre ja moto kuinbti amne jāndrān tā nuāi nuāi nikwe abko erere nita bien, ye abko dbe Ngöbökrā amne Ngöböta kaen ngābti ja moto kuinbti nie arato. Jāndrān fīakare nikwe, ye abko Ngöböta kārere fīakare nie.

13 Mdakāre abko, fīan munkwe jāndrān munkwe biandre jire jōkrā ni mda mda die mikakāre abti mun rabadre jāndrān mdei nike abko tita niere, akwa mun amne ni mda mda rabadre jāndrān bkāne ja kwrere jōkrā, ie ti tō, aisetē tita niere kore munye. **14** Mtare mun jāndrān bkāne kabre krübāte abko fīan tā nebe krüte munye. Jāndrān ye abko nitre tödekaka Jesubti nūnanka juta Jerusalēte tā mdei nike, aisetē kā tārā munye niaratre die mikakāre. Erere arato, köbö mdabti mun rabadre jāndrān fīo fīo mdei nike amne niaratre rabadre jāndrān ye bkāne kabre arato angwane, mun die mikadreta kwetre arato. Ye kwrere mun rabadre jāndrān bkāne ja kwrere jōkrā. **15** Kukwe yebtä Moisékwē kukwe tikani abko erere Ngöbö Kukwei kāta niere krörō:

Ni ruāre kākwe mana ūkaninkrō kabre, akwa kwetani jōkrā kwetre angwane, namaninte fīakare ietre.

Amne ni ruāre abko kākwe mana ūkaninkrō braibe, akwa namani tāte ietre arato amne mrō nikani fīakare kwetre,

Exodo 16.18

abko nieta kore Ngöbö Kukweibtā.

Pablokwē Tito juaninta nebe Corinto

16 Ti mräkātire, tita mun tare-re, aisetē käre ti tōita munbtā, ye kwrere Ngöbökwē Tito tōi mikani mun tarere, aisetē niara tōita käre munbtā, yebtä abko tita kuin niere Ngöböye. **17** Tito abko tōi nāma rikabtä basareta munye yete, aisetē tikwe juanbata mun kānti yete angwane, ja nāin nieba kwe tie, aisetē ja tōi jenbti Tito bike nikenta basare munye. **18** Angwane tita ja mräkā tödekaka Jesubti juen iti Tito mukore nebe mun kānti yete. Ja mräkā ye abko tā sribire kuin Ngöbö kukwei kuin yebtä, aisetē ja mräkātire tödekaka Jesubti tā gātäre kā ngrabare temen Macedonia nete abko kāta blite kuin jōkrā niarabtā. **19** Mdakāre abko, ngwian bianta munkwe ja moto kuinbti, ye nun rikadre ngwena Jerusalēn angwane, ja mräkā ye rikadre siba nunbe nun die mike, abkokāre nitre tödekaka Jesubti kākwe dianinkā sribi nuenkāre nunbe. Sribi nuenta nunkwe, ye abko ni Dānkien Jesu mikakāre ūtiāte jae amne nun tō ni mda mda die mikai abko nunta bā mike, aisetē ja mräkā dianinkā sribi nuenkāre

kore nunbe abko tita juen Titobe yete. **20** Nunta ngwian ükekrö ño ño, ye dokwäre ni mda mda-kwe ñan ñäkädre blo nun rüere, ie ti tö, aisete tita ja mräkä mda juen kore Titobe. **21** Erere arato, ngwian biani, nebtä ñan nun tö jändrän jökrä nuein kuin metre ni Dänkien aibe okwäbti, akwa ni mda mda okwäbti arato, aise-te tita ja mräkä ye juen kore Titobe.

22 Mdakäre abko, tita ja mräkä mdara jire juen Tito mukore amne ja mräkä mda yebe. Ni ye abko kä juto krübäte btä sribire abko tä bä mike tuadre batakä ngwarbe jabtä ti okwäbti amne, mtare bäri munkwe ja kukwei mikadi täte käkwe ngwian biandi abko ruen ie, aise-te tita juen siba nebe yete. **23** Angwane Tito abko btä ni mdakwe kukwe ngwiantari munye angwane, Tito abko sribi muko tikwe amne tä sribire gwaire tibe mun die mikakäre, munkwe nie kore. Ja mräkä nibu yebtä kukwe ngwiantari munye angwane, niaratre abko nitre gatakä Jesu käfti Macedonia nete käkwe dianinkä juandre nunbe amne, niaratre tä Kristo mike ütiäte jae abko munkwe nie. **24** Erere arato, nunta mun käikitekä, ye abko kukwe era erere nunta nie-re, ye kwrere rabadre gare ja mräkätre tödekaka Jesubti ie Macedonia nete, abkokäre munkwe ja moto mika kuin ja mräkä ye kräke amne, munkwe ñan ti mika ja gaire abko ti tö ribei munye.

9 **1** Munta ngwian ükekrö, yebtä tikwe ñan kukwe tika-dre mda munye ruen tie, **2** ñobtä ñan angwane bäri mun tö ngwian biain abko gare kuin tie. Kä känente jire abti kä nuke mtare mun nünanka kä Acayate tö ngwian biain bäri ja mräkätre die mikakrä abko tita niere ja mräkätreye Macedonia nete. Munta juto biare ngwian bien, abtä tita mun käikitekä, ye abko tä ja mräkätre Macedoniabo die mike, aise-te niaratre tö ja mräkätre die mikai bäri munbe gwaire. **3** Mun abko tä juto biare ngwian bien, yebtä tita mun käikitekä ja mräkätre nete okwäbti, akwa ti kukwei rabadre bäri ütiäte, abko-käre tita ja mräkä juen nibu Titobe yete ngwian ükekrö. Mun rabadre ja mike juto bkänä ngwian bien niaratre okwäbti, abkokäre tita juen, **4** ñobtä ñan angwane nunta tödeke krübäte munbti, käta mun käikitekä käre abti nane ja mräkätre Macedoniabo nete rikadre ruäre tibe nebe mun kanti angwane, munkwe ñan ngwian biandre täte jökrä, ye ngwane munkwe nun mikadre ja gaire angwane, nun täte blite ngwarbe kuin munbtä, kwrere nun bä rabadre. Yebtä abko rabadre gaidre kri munkrä au abko känenkri tita mun mike mokre. **5** Ti ngämi niken, ye känenkri munkwe ngwian biandi munkwe niebare, ye erere munkwe mikadre biare abko ja mräkätre nimä ye rikadre niere munye abko rabadre bäri kuin munkrä ruen tie, aise-te tikwe

niaratre juanba käne basare munye yete. Munkwe ngwian biandre ja moto kuinbti, ie ti tö rababa amne ñan munkwe biandre kábäbti ta abko ie ti tö raba-ba, aise-te tikwe niaratre juanba kore mun mike mokre.

Pablokwe ngwian bä mikani nurabtä

6 Ti bike ngwian bä mike nura kwrere mda, ne munkwe ngwian töre käre jae abko krörö: Nire nire käta nura nökö chi abko käta nura ngwä ötö chi amne, nire nire tä nura nökö kabre abko käta nura ngwä ötö kabre arato. Ye kwrere arato, munkwe jändrän biandre kabre Ngöbökrä, ye ngwane Ngöbökrä jändrän kuinquin biandi kabre munye. **7** Ye abko, munkwe ngwian biandre nuäi nuäi btä munta töbike, ye erere munkwe bian, akwa munkwe ñan biandre ja moto ulire bti amne ñan ni mda-ta biamna, ñobtä ñan angwane kä nuäre nibtä ngwian bien, ni ye abko Ngöböta tarere. **8** Munkwe jändrän biandre kore Ngöbökrä angwane, Ngöbökrä mun die mikadre kri, käkwe jändrän batakä ngwarbe biandre kabre munye amne, mun rabadre jändrän jökrä bkäne täte nünankrä. Ye angwane, jändrän yebti mun rabadre ni mda mda die mike, abkokäre Ngöbökrä biandre munye. **9** Kukwe yebtä abko Ngöbö Kukweita niere krörö:

Ni bobre bobre, ie
Ngöbökrä jändrän biani
kabre ngwarbe amne,

käre Ngöböta ja moto
mike kuin ni mda
mdakrä, *Salmos 112.9*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

10 Ngöböta jändrän bien kore nie, yebtä ti bike ngwian bä mike nura kwrere abko krörö: Ngöbö abko tä nura bien nöka-dre amne, mrö kwetata nikwe abko Ngöbö ara käta bien. Ye mden kisete, Ngöbö ara jire käkwe nura biandi kabre munye nökadre amne Ngöbö ara jire käkwe mikadi niren, aise-te mun di rabadi ja moto mikakrä kuin jändrän bien bäri Ngöbökrä, ye abko käkwe ni kwati die mikadi.

11 Munkwe jändrän biandre kabre ni mda mda die mikakrä, abkokäre Ngöbö diebti mun rabadre jändrän batakä ngwarbe bkäne kabre amne, munkwe biandre ja moto kuinbti amne, ngwian ükakröta munkwe abko munta bien ngwiantari munye, ye rabadi ja mräkätre kisete angwane, käi rabadi nuäre btäre, käkwe kuin niedi Ngöböye.

12 Ñobtä ñan angwane munta ngwian juen, ye rabadi ja mräkätre Jerusalénbo kisete angwane, jändrän ñakare kwetre, ye rabadi kisete angwane, bäri jändrän ye köböire abko rabadi kuin niere kabre Ngöböye, **13** ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei kuin Kristobtä abko mikata täte munkwe munta niere, ye mden erere munta mike täte, käta jändrän juen ja mräkätre Jerusalénbo kräke amne ni mda mda kräke. Munta ja moto mike kuin, käta jändrän bien kore, yebtä niaratre

käkwe Ngöbö käikitadrekä.

14 Mdakäre abko, Ngöböta ja moto mike kuin mun jökrä kräke, aisete munta ja mräkäre die mike, yebtä abko niaratre tä mun tarere kri, käkwe blitadi Ngöböbe munkrä. **15** Ngöbökwé jändrän kuin ütiäte kri biani ngwarbe nie abko Jesukristo ara, yebtä abko kukwe ñan kwandre jire kwati bti ni raba kuin niere Ngöböye. Tita kuin niere Ngöböye Jesukristobtä.

Pablota blite jakrä

10 **1** Kristo abko moto jame ja mikaka bobre nibtä, ye käfti abko ti Pablo bike kukwe ribere krörö munye: Tita nebe mun kanti yete angwane, mun jüräta nebe tibtä, abti tita nebeta mente temen, käta tarä tike munye angwane, tita ja bä mike krübäte, munta niere tibtä. **2** Ye abko ti nänta basareta munye yete angwane, tita nüne ni tödekaka ñakare Jesubti kwere, käta jändrän ükete jakrä au abko ni ruäre mun ngätäite tä niere tibtä. Ni ye kräke, ti rükadre ja bä mike krübäte ruen tie, akwa ye abko ti ñan tö nuein, aisete munkwe ñan ti ngwian ja bä mike krübäte yete, käkwe ti kukwei mikadre täte mtare abko ti tö ribei munye. **3** Ti abko tä nüne kä nebtä mun kwrere bkäna, akwa ñan ni kä nebtä tä rüre, ye kwrere tita rüre Ngöbö rüre rüere. **4** Ye abko, jändrän bti ni kä nebtä tä rüre, ye kwrere bti tita rüre ñakare, akwa Ngöbö di kri käta jändrän jökrä ribi ribi

niara rüere ye juen ngwarbe, ye aibebti tita rüre kukwe taretare ngwarbe ngwarbe rüere, aisete ni mda mda tä ti kite ngise ngwarbe abko kukwei tita bä mike ngwarbe. **5** Erere arato, Ngöbö kukwei ñan rabadre gare ni mda mdaye, abkokäre nire nire käta bike kri amne tä kukwe mike Ngöbö Kukwei rüere, ye ben tita blite kukwe kwetre bä mikakäre ngwarbe. Mdakäre abko, ni jökrä käkwe tödekadre metre Kristobti, abkokäre tita ni jökrä töi kwite tödeke bti. **6** Erere arato, mun jökrä käkwe Kristo mikadre täte era metre angwane, nire nire ñan tä Kristo kukwei mike täte abko erere ti tädi juto biare mike ja ngie nuen.

7 Kukweta ño era metre, yebtä munkwe töbika kuin ja käne amne nire nire abko jen Kristokwe ruen era metre jabtä ie, ni ye abko ie ti jen Kristokwe arato abko rabadre gare metre. **8** Kristo käkwe ja di biani tie, ye tita niere bäre bäre ja bä mikakäre ütiäte, akwa yebtä tita nebe ja gaire ñakare, ñobtä ñan angwane Kristo käkwe ja di biani tie mun die mikakäre nüne bäri metre Kristokrä amne, ñan ja di biani kwe tie mun di käntbekrä. **9** Tita tarä tike munye, ye abko mun rekwetadrekä ti käne, abkokäre tita tike, mun ñan raba nütüre kore, **10** ñobtä ñan angwane ni ruäre yete käta niere krörö tibtä: Ti mobe temen käta tarä tike munye angwane, tita ñäke taretare munye amne

tita kukwe taretare mike mun kötärä, akwa tita nebe mun ngwärekre angwane, ti ngwarbe, di ñakare amne, ti blite ñakare kuin ni töbtä kwrere, akwa taräbti abko tita ja bä mike krübäte abko tä niere tibtä.

11 Akwa nire tä ñäke kore tibtä, ye abko ie kukwe krörö rabadre gare arato: Tita mobe mun okwä bäre angwane, tita kukwe taretare tike taräbti munye abko nieta kore tibtä, akwa tita kukwe tike munkrä, ye nire nire käkwe ñan mikadre täte angwane, ti rabadi yete mun ngwärekre angwane, tita tarä tike ño, ye kwrere arato tikwe ja mikadi mun ngwärekre, aisete munkwe ñan ja ngöka.

12 Nitre ja dikaire au, ye abko ben ti ñan raba ja gaen jire chi amne, ti ñan raba ja bä mike jire chi niaratre kwrere, akwa niaratre abko käta kukwe niere ngwarbe, käta niken ja töi ñäke jakrä au amne tätre ja bä mike ja kwrere kwärikwäri, akwa tätre dre nuene metre ñan tä nebe gare ietre. **13** Akwa Ngöbökwé kä tarä mikani nebe mdente sribikäre tie, yebti ta ti ñan rikadre jire ja bä mikakäre ütiäte, nitre dirikä blo tä nuene ye kwrere, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara jire käta kä tarä mike sribikrä tie, aisete Ngöbö ara jire käkwe kä biani tie abko köböire ti namani mun kanti Corinto yete. **14** Ye mden kiseté, Ngöbökwé kä tarä mikani nebe mdente sribikrä tie, yebti ta tita niken ñakare, aisete

Ngöbökwé kä biandre ñakare tie sribikäre mun kanti yete angwane, ti ñan rabadre nebe käne mun kanti yete. Akwa Ngöbökwé kä tarä mikani nebe yete sribikäre tie, aisete ti namani Ngöbö kukwei kuin Kristobtä ngwena käne munye yete. **15** Ngöbökwé kä tarä mikani sribikrä tie, yebti ta tita niken ñakare ja käikitakakäre sribi ni mda mdakwe yebti. Akwa mun jatadre tödeke bäri mda Ngöböbti, abkokäre ti tö sribire bäri mda mun ngätäite yete, akwa Ngöbökwé kä tarä mikani mdente sribikrä tie, ye erere kanti ti tö sribire. Erere arato, mun rabadre tödeke bäri Kristobti angwane, ti tö rikai bäri mentokwäre mda, **16** kukwe kuin Ngöbökwé Kristobtä mike gare ni mda mdaye arato. Akwa ni mda mda nebe dirire ñakare, ye kanti ti tö rikai angwane, ti ñan tö bikai kri sribi ni mda mdakwe yebti, aisete ni mda mda tä sribire, ye kanti ti ñan tö rikai. Ni mda mda nukani mun ngätäite käta mun ngökö, ye kwrere ti ñan tö nuein, **17** ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Nire nire tö ja käikitaikä au käkwe ni Dänkien Ngöbö käikitaka jirekabe,

Jeremías 9.24

abko nieta Ngöbö Kukweibtä, **18** ñobtä ñan angwane nita ja käikitekä au, ye abko ñan tä ni mike ütiäte, akwa ni Dänkien ara jire tä ni käikitekä, ye abko bäri ütiäte kri.

Pablota blite nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka yebtä

11 1 Ni tõi ñakare kãta blite ngwarbe kwäräkwarä, ye kwrere ti bike blite munbe, akwa munkwe ti kukwei nua bätäreka abko ti tõi ribei munye. 2 Tita mokrere krübäte munbti, akwa tita mokrere munbti, ye abko tä kite Ngöbökre, ñobtä ñan angwane meri bati kaibe deme abko rün tõi ngibiai deme brarekra, ye kwrere ti tõi mun ngibiai deme nitre dirikä blo ye ngäniene, mun mikakäre ni brare itibe kisete. Ni brare kisete tikwe mun mikadre, ni ye abko Kristo ara. 3 Mtare, ja tõi metrebti munta Kristo tarere metre, akwa kä jürä krübäte tibtä, ñobtä ñan angwane kira Satana kãkwe ja bä mikani tbi kwrere abko nämane bäri töbtä ni ngökabti, kãkwe Eva ngökani, nane ye kwrere munkwe ja ngökamna nitre dirikä bloye amne mun tõi kwitadre kwetre amne mun tõi ñan rabadre kwatibe Kristobtä abko jüräta nebe tibtä. 4 Tita niere kore munye, ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diribare-ra tikwe munye, yebti ni mda mda tä dirire bä jene munye Jesubtä, ye abko munta kaen ngäbti kuin amne munta kukwei mike ütiäte. Erere arato, Ngöbö Üai era metre kani ngäbti munkwe, yebti munta üai mda kaen ngäbti. Erere arato, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä munkwe kani na ngäbti, yebti mtare munkwe Ngöbö kukwei mda kadre ngäbti

nieta munye, erere munta kaen ngäbti. Ye mdenbtä tita niere kore munye. 5 Akwa nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka krikri jatani ti jiebtä, yebtä ja ruen ñakare bobre tie. 6 Ti abko ie blita gare ñakare kuin ni mda mda ngwärekre nitre bikaka Jesu kukwei ngwianka krikri ye kwere, akwa Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye abko gare kuin metre tie. Ye mden kisete, ti nämane mun kãnti yete angwane, ti nämane dre dre nuene angwane, Ngöbö kukwei gare metre tie abko ti nämane bä mike jabtä mun okwäbti.

7 Mdakäre abko, tikwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikani gare munye angwane, mun rabadre ütiäte, abkokäre tikwe bikaba tidrä, kãkwe sribi ütiä kãrãba ñakare munye. ¿Yebtä tikwe ja mikani ngite ya? Ñakare jire chi. 8 Ja mräkäre tödekaka Jesubti kä mda mda kãnti, ye kãkwe sribi ütiä biani kiakia tie, amne tikwe kani ngäbti ietre, ye köböire abko tikwe sribiba ngwarbe munbe. 9 Erere arato, ti nämane mun ngätäite yete angwane, ti nämane nebe jändrän mdei nikeruäre angwane, tikwe sribi mikani ñakare mun iti kisete, ñobtä ñan angwane jändrän mdei nika nämane tikwe abko ja mräkäre Macedoniabo nämane nuke angwane, nämane bien tie. Tikwe sribi mikani ñakare jire mun kisete, ye kwrere tikwe nuendi janknu. 10 Ti abko, ie kukwe era Kristobtä gare kuin, ye kwrere Ngöbö kukwei kuin

Kristobtä tikwe mikani gare munye angwane, tikwe ütiä kãrãbare ñakare munye, yebtä abko ja ruen ütiäte kri tie, aisete ni ñakare jire iti Acaya yete kä raba ti kada kete kukwe era ye niebtä. 11 ¿Tita ñäke kore, yebtä abko tita mun tarere ñakare munta nütüre ya? Ñakare. Mun tare kri tikwe, ye abko gare kuin Ngöböye, aisete mun tare ñakare tikwe, munkwe ñan nütü. 12 Ni mda mda tä nuke dirire mun ngätäite, ye abko ie ja ñan rabadre ruen ütiäte ti kwrere, abkokäre tikwe ñan kä biandre jire chi ietre sribikäre ti kwrere amne tita sribire, ye kwrere tikwe sribidi janknu munbe. 13 Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre ye abko ñakare Kristo kukwei ngwianka era metre amne niaratre abko ni ngökaka, akwa tätre ja bä mike Jesu kukwei ngwianka kwrere. 14 Akwa niaratre tä näin kore, ye abko ñakare kukwe bä jene, ñobtä ñan angwane Satana ara jire kãta ja bä mike angele kä trä ngwente Ngöbökwere kwrere. 15 Ye mden kisete, sribikäre Satanakwe abko tätre ja bä mike ni sribikä metre Ngöbökwere ye kwrere, yebtä munkwe ñan töbi-kadre kri. Akwa niaratre tä näin ni ngökä kore, ye dokwäre Ngöbökwere mikadi ja ngie nuen mrä.

Pablota ja tare nike, btä tä ja kãikitekä

16 Ti bike niereta bobuta krörö munye: Ti abko tõi ñakare, ye munkwe ñan nütü jire chi tibtä,

akwa ti tõi ñakare munta nütüre janknu tibtä ne ngwane, ni tõi ñakare, ye kwrere jire ti bike blite angwane, munkwe ti kukwei nua. Ti tõi blitai ni tõi ñakare kwrere ja kãikitakakäre chi.

17 Tikwe ja kãikitarekä kore, ye kwrere ti Dänkien Jesu kãkwe ñan ja kãikitadrekä, akwa ti bike blite kore ni tõi ñakare kwrere ja tõi jenbti au, 18 ñobtä ñan angwane ni tarä mun ngätäite kãta ja kãikitekä au, ni tödekaka ñakare Jesubti tä ja kãikitekä au ye kwrere, aisete ti bike ja kãikitekä siba niaratre kwrere.

19 Mun abko töbtä kri amarebti nitre ni ngökaka tõi ñakare tä mun kãnti yete abko ie munta olo ketete jãme. 20 Erere arato, tätre mun mike ja kukwei mike tätre angwane, munta kaen ngäbti jãme. Mdakäre abko, tätre jändrän denkä ngwarbe munkän, tä mun ngökä amne tä bätä ngwen munbtä, tä mun mete ngwärebtä, akwa munta kaen ngäbti jãme. 21 Akwa ti abko kãkwe ja mikani ñakare krübäte jire chi dirikä mda mda ye kwere, akwa tikwe ja mikani bobre, di ñakare mun okwäbti yete, yebtä abko tita nebe ja gaireta.

Akwa nitre mun ngökaka tä ja kãikitekä au, aisete ni tõi ñakare kãta ja kãikitekä, ye kwrere ti bike ja kãikitekä krörö arato: 22 Niaratre abko hebreore amne ti hebreo arato. Niaratre abko israelita amne ti israelita arato. Niaratre därebare Abrahamkri amne ti därebare Abrahamkri arato. 23 Mdakäre abko, ni tõi

ñakare kākwe blita, ye kwrere jire ti bike niere krörö mda: Niaratre abko sribikā Kristokwe tätre niere, akwa ti abko bāri sribikā Kristokwe niaratre ngwā abko ti bike bā mike krörö: Tikwe sribibare bāri tare nitre ni ngökaka tā mun ngätäite yete ye ngwā. Erere arato, sribibtā Kristokrā ti kitani ngite bāre bāre niaratre ngwā amne, ti kwata metani bāri niaratre ngwā arato amne bāre bāre bāsi ti krütani arato sribikāre Kristo krāke niaratre ngwā. **24** Erere arato, bāri-ke jire nitre israelita kākwe ti kwata metani bā grebti bā jätābti bā ökān batire batire amne **25** bāmā jire nitre romanobo kākwe ti kwata metabā kri otobti amne bati ti tākāba jābti ti kāmikakāre. Erere arato, ti nāmane nāin rute mrenbti angwane, bāmā ru rikaba ñöte nguse ti ngöi jökrā, ye ngwane köböiti dibire rare tikwe jübakaba mrenbti amne bāsi ti müre reketabā ñöte. **26** Mdakāre abko, kukwe kuin Kristobtä tita ngwena ni mda mdaye, yebtä tikwe dikakabarera kabre kwärākwärā amne dikakabtā kore ñö krikri jite kākwe ti rätākāba bāre bāre amne nitre gokā kākwe ti rätākāba bāre bāre ji ngrabare. Erere arato, nitre israelita mda mda tödekaka ñakare Jesubti ja rüere tibe ye kākwe ti rätākāba amne nitre nünanka juta mda mdabti ye abko nāma ti rātekā kri arato kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre kore. Mdakāre abko, juta krikrite ni kwati kätā ti rātekā. Erere

arato, tita niken kā mdabti juta bāre mento amne tita niken mrenbti angwane, käre ti rätākāta amne nitre dirikā ngwarbe mda mda, ye käre tätre ti rātekā arato kukwe kuin Kristobtä ngwian dokwäre ti rätākāta kore. **27** Erere arato, tikwe sribiba tare krübāte amne tikwe ja tare nikaba kri amne bāre bāre tikwe kibiaba ñakare sribibtā. Mdakāre abko, tikwe mrö nikaba krübāte amne tikwe tomna mdei nikaba kri arato. Bāre bāre tikwe mröba ñakare amne tikwe kā tibo nikaba bāre bāre amne bāre bāre dān ñan rababa tie amne tikwe ja bütie nikaba arato. Kukwe kuin Kristobtä tita niken ngwena kwärākwärā, yebtä abko tita ja tare nike kore. **28** Kukweta nakenkā kore tibtä, ye bārire mda abko kukwe mda mda tā kite ti rüere, ye abko tribe doboko kwrere jire tā kite mate ti kötärā angwane, nitre gätākā Kristo käfti, yebtä abko tita nebe töbike kri mda krörö: **29** Mun ruäre dita krüte nāin janknu Kristobe, ye ngwane ti dita krüte munbe gwaire siba. Amne ni tödekaka Jesubti ye tā niken ji blobti ni mda köböite, ye ngwane ti motota nebe romon ni tödekaka Jesubti ye dokwäre.

30 Amne tikwe ja käikitadre-kā kore ne ngwane, ti bobre di ñakare, yebtä abko tikwe ja käikitadikā. **31** Amne Ngöbö, ni Dänkien Jesu Rün kwe aibe ni rabadre käikitekā käre-käre, ye okwäbti tita kukwe era erere niere abko gare kuin ie. **32** Mdakāre abko, ti nāma juta Damascote

angwane, gobran sribikā jrei Aretas krāke ye kākwe nitre rükā mikani jukwebtä jutate yete ti kakāre ngite, **33** akwa nitre tödekaka Jesubti nāma ruäre yete abko kākwe ti mikaba kutiate, kākwe ti gibiakaba bentanante ta timon kite ta juta yete angwane, tikwe kwärābeba kore nitre rükā yebtä.

Ngöbökwé jändrän mikani tuare köböre Pabloye

12 **1** Kukwe rakakaba kore tibtä, akwa tikwe ja käikitadre-kā au kukwe yebtä abko ñan rabadre ti mike bāri ütiāte ruen tie, akwa ni Dänkien Jesu kākwe kukwe mikani tuare bāre bāre köböre kwrere tie abko btā ti bike blite janknu abko krörö: **2** Kā kwā jätābti kobkāra, ti nāma tödeke Kristobti angwane, ni Dänkien nikani ti ngwena mobe käin nebe Ngöbö ara jire käfti kā käinbti. Ye käfti ti jänikani abko gare kuin tie, akwa ti nikani metre kore ya o ti üai aibe jänikani ya abko gare ñakare tie, akwa Ngöbö aibe ie gare. **3-4** Akwa ni Dänkien nikani ti ngwena nebe kā kuin deme Ngöbökwé käfti, ye abko nikani ti ngwena ño metre abko gare ñakare tie, akwa kā ye käfti tikwe kukwe kaibe tiebe kukwei nuaba amne kukwe ye abko ti ñan raba niereta jire chi. **5** Kukwe nakin-kā kore tibtä, yebtä tikwe bikadre kri, akwa yebtä ñan tikwe bikadi kri au, akwa ti bobre, di ñakare, yebtä abko tikwe bikadi kri. **6** Ye abko,

tikwe kukwe tuaba, ye tikwe niedre ni mda mdaye bikakāre kri, ye ngwane tikwe ñan kukwe niedre jire ni töi ñakare kwrere ruen tie, ñobtä ñan angwane tikwe kukwe era erere niedre. Akwa ti ñan tö bikai kri au kukwe kore btā, ñobtä ñan angwane kukwe kore, yebtä ni mda mdakwe ti mikadre ütiāte Jesu kukwei ngwianka kwrere, ie ti ñan tö, akwa tita nüne metre amne tita Ngöbö Kukwei mike gare metre, yebtä ni mda mda kākwe ti mikadre ütiāte, ie ti tö.

7 Tikwe jändrän tuani, yebtä tikwe ñan bikadre kri, abkokāre tita ja tare nike krörö: Kri tukwā, ye kwrere jire tā nebe ruen ngri-tekā ti ngrabare tie, ye abko Ngöbö ara jire kākwe Satana tuanimetre jändrän juen ti mikakāre bren kore abko kisete tita ja tare nike. **8** Tita ja tare nike kore, ye abko ti Dänkien kākwe diandre-kā tibtä abko tikwe ribebarera bāmā jire ie, **9** akwa niarata niere krörö tie: Tita ma tarere ja moto kuinbti, ye aibe rabadre ütiāte makrā, ñobtä ñan angwane ni bobre di ñakare, yebtä abko ti di kri tuata, nieba ti Dänkienkwe tie. Ye mden kisete, ti bobre di ñakare, yebtä bāri ti tö rabadre ja käikitekā, Kristo di kri rabadre täte jökrā tibtä abkokāre. **10** Ye abko, tita nebe ruen bobre, di ñakare tie angwane, ni mda mda tā ñāke taretare tie amne tita jändrän bätākā ngwarbe mdei nike, erere arato tita ja tare nike ni mda mda kisete amne, tödekabtā Jesubti tita ja

tare nike bātākā ngwarbe, ye abko kái nuäre kri tibtä, ñobtä ñan angwane tita nebe ruen bobre di ñakare tie, ye ngwane abko Kristo di tā nebe bäri kri tibtä, aisete kätä nebe nuäre tibtä.

Pablota nitre Corintobo tarere kri

11 Ni tõi ñakare, kwrere jire tita ja bä mike mun okwäbti, akwa mun ara jire köböite tita nuene kore, ñobtä ñan angwane munkwe ti mikadre ütiäte, kākwe blitadre kuin tibtä, ye ngwane tikwe ñan ja bä mikadre jire chi ni tõi ñakare kwrere. Ti abra ütiäte ñakare bkänä, ñobtä ñan angwane Kristo aibe ütiäte, akwa nitre tā ja bä mike Jesu kukwei ngwianka krikri, ye abko ñakare bäri ütiäte kri tikrä, aise-te ja ruen ñakare bobre niaratre-btä tie. **12** Ni Jesu kukwei ngwianka era metre abko tā bä mike sribi kwebti, ye erere tikwe bä mikani krörö mun okwäbti: Ngöbö tā tibe, ye bä mikakrä tikwe sribi kri ñan tuabare nuen-ba Ngöbö diebti amne, sribi kri nuenba tikwe, yebtä mun tõi ñan rababa krütare. Tikwe nuenba kore angwane, tikwe nünankaba dite jabtä, kākwe ja tare nikaba bätärekä, yebtä abko ti abko Jesu kukwei ngwianka era metre abko tikwe bä mikaba. **13** Akwa tikwe sribiba mun ngätäite yete angwane, tikwe ja mräkätre gätäkä Jesu käfti ká mda mda kánti abko kötärä ti nāma sribi mike, ká nāma ti die mike, ye

kwrere tikwe sribi mikaba ñaka-re mun kötärä. Ne aisete sribi kore, aibebtä mun ñakare ja kwrere ja mräkätre mda mdabe tita niere. Tita kukwe nuene kore ne raba mate tare munbtä amne, tita ja mike ngite mun rüere raba ruen munye ne ngwane, munkwe ti ngite ye dian jökrä jabti ta.

14 Ti mräkätre, mtare ti ne-nante juto biare rikakäreta basa-re bāmākäre munye. Akwa ti näinta ne ngwane, tikwe ñan jändrän kärädita jire chi munye arato, ñobtä ñan angwane ngwian amne jändrän mda mda tā munkwe, ñan jändrän yetari tita niken mun kánti yete, akwa mun ye ara rabadre tödeke metre Kristobti, abkotari tita niken yete, ñobtä ñan angwane ti abko mun rün kwrere, amne ngäbäkcre rün kätä ngwian üke-krö ngäbäkcre kwekwe kräke amne, ñan ngäbäkcre kätä ngwian ükekrö rün btä meye kräke.

15 Ye mden kisete, ja moto kuin-bti ti tö jändrän tikwe gainte jökrä munkrä amne, ti ne ara jire bike ja gaente au mun kräke, mun die mikakäre nüne bäri Kristokrä. Ti mräkätre, tikwe mun taredre bäri mda ne ngwane, ti taredre bäri chi munkwe ya ño ruen?

16 Mdakäre abko, tita mun tarere kore, yebtä munta töbike ño abko erere munta töbike tie, akwa tikwe ngwian käräba ñakare munye, aisete tikwe sribi mikaba ñakare mun kötärä, ye abko dbe munkrä ruen tie. Akwa tikwe bikaba bäri töbtä,

abkokánti munkwe ja dokwä mikani kö okwäte ti köböite abko ni ruäre tā niere tibtä. **17** Ne aisete ti bike kukwe ngwentari krörö munye: ¿Tikwe ni juani ruäre basare munye yete, ye köböire tikwe ngwian dianinkä munkän ya? Ñakare jire chi. **18** Erere arato, Tito rikadre basare munye yete abko tikwe ribeba ie, ye erere rikaba angwane, tikwe ja mräkä mda juanba ben nebe yete, ¿ye angwane Titokwe ngwian dia-ninkä munkän sribi ütiäre ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane Tito amne ti, mun abko tā nüne ja kwrere amne nun tõi ja kwrere arato, aisete nun jändrän den-kä ñakare munkän sribi ütiäre.

19 Tita kukwe niere kore munye, yebtä abko munkwe ja mikani ngite, aisete nunta ja bä mike ngite ñakare mun ngwäre-kri, munta nütüre nunbtä, akwa ñakare kore, ñobtä ñan angwane nunta blite era metre Ngöbö ngwärekre amne ni jen Kristokwe kätä blite, ye kwrere nunta blite. Jändrän jökrä nuenta munkwe, ye köböire abko mun jökrä raba-dre niren kuin nünakäre bäri metre Kristokrä abko ie ti tö, ti mräkätre tare tikwe. **20** Ti mräkätre, tita blite kore munbe, ñobtä ñan angwane ti rikadre nebe basare munye yete angwa-ne, nane ti tö mun tuai nüne kuin Kristokrä, erere ñan kwan-dre tie abko jürä kri tibtä. Erere arato, mun tö rabadre ti tuai bli-te ño jabe, ye kwrere tikwe ñan blitadre munbe abko jürä tibtä

arato. Mdakäre abko, nane mun-ta rüere jabe kwärikwäri amne munta mokrere ni mdabe jän-drän kwe dokwäre amne mun moto nebe romon jötrö abko jürä tibtä. Erere arato nane mun ruä-re kábärekäbäre amne ni ruäre tā blite ngwarbe ni mda mda rüere, nane ni ruäre abko tā ni mda mda kädriere amne ni ruäre abko tā bike krikri amne ni ruäre tā nüne käme abko tā ká mike nokre, ye abko jürä kri tibtä ara-to. **21** Mdakäre abko, mun kwati kākwe ja mikani ngite, ye abko kái nikani raire ta, akwa nane mun ngämi kukwe käme ye kite temen amne, nane munta ja mike ngite janknu Ngöbö rüere krörö abko jürä nibi tibtä: Ni brare tā bike merire jae kwäri-kwäri amne meri tā bike brare jae kwärikwäri, erere arato mun-ta ja mike gure tiebetiebe gore ni mda mdabe amne, kukwe käme-käme kore Ngöbö rüere aibe mdei munye, aisete ti näinta ba-sare munye yete angwane, nane mun tädre ja mike ngite janknu kore, yebtä tikwe mun kwati müaidre jakän amne ti rabadre tuen bobre Ngöböye mun ngwä-rekre abko jüräta nebe tibtä arato.

Pablota nitre Corintobo mike mokre mrä

13 **1** Ti mräkätre, ti bike nikanta basare bāmākäre munye, akwa mun mda mda tā ja mike ngite Ngöbö rüere, ye kräke tikwe kukwe ükaite, ñobtä ñan angwane ni nibu ya, ni nimä

ya kākwe blitadre ja kwrere nia-ra rüere, ye ngwane niara ngite rabadi gare metre abko Ngöbö Kukwei kätä niere. Ne aisete Ngöbö Kukwei kätä kukwe niere, ye kwrere tikwe kukwe ükadite. **2** Ti janama basare bobukäre munye yete angwane, tikwe mun mikani mokre ja ngwäreki yete abko erere tita mobe munye angwane, ti bike mun miketa mokre bobuta abko krörö: Ti näinta basare munye yete angwane, munkwe ja mikani ngite, ye abko tikwe ñan diandreta jire munbti ta, akwa tikwe mun mikadi ja ngie nuen, **3** ñobtä ñan angwane Kristo tä blite era metre ti köböire ya abko mun tö gai metre. Kristo abko tä ja mike di ñakare mun ngätäite abko mun ruäre tä niere, akwa Kristo abko tä ja di kri bä mike mun ngätäite. **4** Ye abko, era metre ni bobre di ñakare, kwrere jire Kristo kämikani krusobtä, akwa mtare tä nüne käreäre Ngöbö di kri köböire. Kristo di namani ñakare, ye kwrere ti di ñakare, akwa tita ketetibe Kristobe kore ne ngwane, Ngöbö di kri köböire tikwe nünandi sribikäre mun kräke.

5 Akwa munta tödeke kwatibe Kristobti ya, ñakare ya, yebtä munkwe ja trä tua kuin au amne, munta tödeke kuin metre ya, ñakare ya, ye munkwe mika ñäräre kuin jabtä au. Kristo Jesu tä nüne munbtä, akwa munta tödeke ñakare bti ruen munye ne ngwane, Kristo tä nüne ñakare bkänä munbtä. **6** Akwa tikwe

ñan sribibare ngwarbe mun ngätäite yete, aisete era metre munta tödeke Kristobti, ruen tie. **7** Amne munkwe ñan kukwe kämekäme nuendre jire Ngöbö rüere abko tita ribere Ngöböye. Tita blite kore Ngöböbe munkrä, ye abko ñan tikwe sribibare kuin metre abko munkwe bä mikadre, ie ti tö akwa, munkwe jändrän kuin nuendre metre Ngöbökrä aibe ie ti tö, kätä blite Ngöböbe munkrä. Tikwe sribibare ngwarbe tä nebe tuen ni ruäreye, akwa munkwe jändrän kuin nuendre abko tita ribere Ngöböye, **8** ñobtä ñan angwane kukwe era metre Kristobtä, ye rüere ti ñan raba kukwe mda nuene jire chi, akwa tikwe sribidre jirekäbe kukwe era metre ye kräke. **9** Ne aisete, ti dita nebe ruen ñakare tie, ye ngwane kätä nebe nuäre tibtä, ñobtä ñan angwane mun abko rabadre dite dite nüne Kristokrä abko ie ti tö, ne aisete kätä nebe nuäre tibtä. Mdakäre abko, Ngöbökwé mun mikadre nünenta kuin metre ja ngwäre-kri, ie ti tö, aisete tikwe blitadi janknu Ngöböbe mun jökrä kräke. **10** Ti mräkätre, ti ngämi niken basareta munye yete, känenkri tita tärä ne tike tare munye, mun mikakäre mokre, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu kākwe ja di biani tie, ye ñan biani kwe tie ni mda mda mikakäre ja ngie nuen, akwa ja di biani kwe tie ni mda mda die mikakäre nüne metre jakrä, aise-te ti ngämi niken yete, känenkri tita mun mike mokre kore.

Kukwe mrä

11 Ti mräkätre, ti bike kukwe niere mrä krörö munye: Munkwe kä ngwian nuäre kri jabtä, ie ti tö amne, munkwe ja töi mika nüne kuin metre Ngöbö ngwäre-kri. Erere arato, tita kukwe niere munye, ye erere munkwe mika täte amne, munkwe ja töi mika ja näre jökrä amne munkwe nūna jame jabe kwärikwäri angwane, Ngöbö ni tarekä kri amne kä jame bianka nie, ye tädi käreäre munbe.

12 Mdakäre abko, munta köbö ngwentari jae angwane, munkwe ja demain era metre kwärikwäri. **13** Ja mräkätre jökrä tödekaka Jesubti tä Macedonia nete kätä köbö kuin juen munkrä.

14 Erere arato, ni Dänkien Jesukristo kākwe ja moto mika kuin munkrä amne Ngöbö kākwe mun taredre amne Ngöbö Üai Deme rabadre nekete ketetibe munbe, ie ti tö ti mräkätre. Abko kore se. Ne ngörä.